

Bruselj, 29. maj 2019
(OR. en)

8573/19

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0236(COD)

CODEC 950	MI 376
ESPACE 39	ENER 240
RECH 226	EMPL 232
COMPET 345	CSC 135
IND 148	CSCGNSS 5
EU-GNSS 19	CSDP/PSDC 177
TRANS 285	CFSP/PESC 292
AVIATION 82	CADREFIN 207
MAR 94	PE 203
TELECOM 187	

INFORMATIVNI DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi vesoljskega programa Unije in ustanovitvi Agencije Evropske unije za vesoljski program ter razveljavitvi uredb (EU) št. 912/2010, 1285/2013 in 377/2014 ter Sklepa št. 541/2014/EU – izid prve obravnave v Evropskem parlamentu (Strasbourg, 15. do 18. april 2019)

I. UVOD

Poročevalec Massimiliano SALINI (PPE, IT) je v imenu Odbora za industrijo, raziskave in energetiko predstavil poročilo o predlogu uredbe. Poročilo vsebuje en predlog spremembe (predlog spremembe 230) predloga uredbe.

Poleg tega je politična skupina GUE/NGL predložila dva predloga sprememb (predloga sprememb 228 in 229).

II. GLASOVANJE

Poslanci in poslanke so na glasovanju na plenarnem zasedanju 17. aprila 2019 sprejeli eno spremembo (sprememba 230) predloga uredbe.

Tako spremenjeni predlog Komisije predstavlja stališče Parlamenta v prvi obravnavi, ki je del zakonodajne resolucije iz priloge k temu dopisu¹.

Deli priloženega besedila, ki niso označeni s sivo, z izjemo manjših neskladnosti po vsebini ustrezajo skupnemu razumevanju, ki je bilo doseženo 26. februarja 2019 na zadnjem dialogu v osmem parlamentarnem obdobju (2014–2019). Te neskladnosti naj bi bile odpravljene, preden bo Svet, potem ko bo dosežen dogovor o celotnem besedilu, sprejel svoje stališče.

¹ V različici stališča Parlamenta iz zakonodajne resolucije so spremembe predloga Komisije označene na naslednji način: deli, ki so bili besedilu Komisije dodani, so označeni s ***kreplekim in poševnim tiskom***, znak „■“ pa označuje črtano besedilo.

Vesoljski program Unije in Agencija Evropske unije za vesoljski program *I**

Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 17. aprila 2019 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi vesoljskega programa Unije in ustanovitvi Agencije Evropske unije za vesoljski program ter razveljavitvi uredb (EU) št. 912/2010, 1285/2013 in 377/2014 ter Sklepa št. 541/2014/EU (COM(2018)0447 – C8-0258/2018 – 2018/0236(COD))

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju predloga Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2018)0447),
 - ob upoštevanju člena 294(2) in člena 189(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije, na podlagi katerih je Komisija podala predlog Parlamentu (C8-0258/2018),
 - ob upoštevanju člena 294(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 17. oktobra 2018¹,
 - ob upoštevanju mnenja Odbora regij z dne 6. decembra 2018²,
 - ob upoštevanju pisma predsednika Parlamenta konferenci predsednikov odborov z dne 25. januarja 2019, v katerem je opisan pristop Parlamenta k večletnemu zakonodajnemu okviru za sektorske programe po letu 2020,
 - ob upoštevanju pisma Sveta predsedniku Evropskega parlamenta z dne 1. aprila 2019, v katerem potrjuje skupni dogovor, ki sta ga sozakonodajalca dosegla med pogajanja,
 - ob upoštevanju člena 59 Poslovnika,
 - ob upoštevanju poročila Odbora za industrijo, raziskave in energetiko ter mnenj Odbora za proračun, Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane, Odbora za promet in turizem in Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja (A8-0405/2018),
1. sprejme stališče v prvi obravnavi, kakor je določeno v nadaljevanju³;
 2. poziva Komisijo, naj mu zadevo ponovno predloži, če svoj predlog nadomesti, ga bistveno spremeni ali ga namerava bistveno spremeniti;

¹ UL C 62, 15.2.2019, str. 51.

² UL C 86, 7.3.2019, str. 365.

³ To stališče nadomesti spremembe, sprejete 13. decembra 2018 (Sprejeta besedila, P8_TA(2018)0520).

3. naroči svojemu predsedniku, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu in Komisiji ter nacionalnim parlamentom.

Stališče Evropskega parlamenta, sprejeto v prvi obravnavi dne 17. aprila 2019 z namenom sprejetja Uredbe (EU) 2019/... Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi vesoljskega programa Unije in ustanovitvi Agencije Evropske unije za vesoljski program ter razveljavitvi uredb (EU) št. 912/2010, 1285/2013 in 377/2014 ter Sklepa št. 541/2014/EU

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 189(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom¹,

¹ Stališče Evropskega parlamenta z dne 17. aprila 2019. Besedilo, obarvano s sivo, ni bilo dogovorjeno v okviru medinstitucionalnih pogajanj.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Vesoljska tehnologija, podatki in storitve so postali nepogrešljivi v vsakdanjem življenju Evropejcev in imajo bistveno vlogo pri ohranjanju številnih strateških interesov. Vesoljska industrija Unije je že med najbolj konkurenčnimi na svetu. Vendar z vstopom novih akterjev in razvojem novih tehnologij prihaja do revolucionarnih sprememb tradicionalnih industrijskih modelov. Zato je bistveno, da Unija ostane vodilna mednarodna akterka z obsežno svobodo delovanja na področju vesolja, da spodbuja znanstveni in tehnični napredek ter podpira konkurenčnost in inovacijsko zmogljivost vesoljske industrije v Uniji, zlasti malih in srednjih ter zagonskih in inovativnih podjetij.
- (2) ***Možnosti, ki jih vesolje ponuja za varnost Unije in njenih držav članic, bi bilo treba izkoristiti, kot je navedeno zlasti v globalni strategiji Evropske unije za zunanjo in varnostno politiko iz junija 2016, pri tem pa ohraniti civilno naravo programa in upoštevati morebitno nevtralnost ali neusklajenost z določbami ustavnega prava držav članic.*** Razvoj vesoljskega sektorja je bil vselej povezan z varnostjo. V številnih primerih ***imajo*** oprema, sestavni deli in instrumenti, ki se uporabljajo v vesoljskem sektorju, ***pa tudi vesoljski podatki in storitve,*** ▯ dvojno rabo. ***Vendar se v skladu z naslovom V PEU varnostna in obrambna politika Unije določa v okviru skupne zunanje in varnostne politike.***
- (3) Unija že od konca 90. let 20. stoletja razvija svoje vesoljske pobude in programe, in sicer skupno evropsko geostacionarno navigacijsko storitev (EGNOS), sistem Galileo in program Copernicus, ki se prilagajajo potrebam državljanov Unije in zahtevam javnih politik. ▯ ***Poskrbeti bi bilo treba*** za kontinuiteto teh pobud ***in*** izboljšati ***storitve, ki jih zagotavljajo,*** tako da bi ***izpolnile nove potrebe uporabnikov,*** ohranile korak z razvojem novih tehnologij ter spremembami na področju digitalnih ter informacijskih in komunikacijskih tehnologij ▯ in pomagale uresničevati cilje na prednostnih področjih politike, kot so podnebne spremembe, vključno s spremljanjem sprememb na ***polarnem območju,*** ***pa tudi promet,*** varnost in obramba.
- (3a) ***Izkoristiti je treba sinergije med potrebami prometnega, vesoljskega in digitalnega sektorja, da bi spodbudili širšo rabo novih tehnologij (kot so eCall, digitalni tahograf, nadzor in upravljanje prometa, avtonomna vožnja, vozila brez voznika, brezpilotni***

zrakoplovi) in pomagali izpolniti potrebe po varni in nemoteni poveztljivosti, realnem določanju položaja, intermodalnosti in interoperabilnosti, s tem pa povečali konkurenčnost prometnih storitev in industrije.

- (3b) *Da bi vsi državljani v vseh državah članicah dodobra izkoristili prednosti vesoljskega programa, je tudi bistveno, da spodbujamo uporabo podatkov, informacij in storitev in poseganje po njih ter podpremo razvoj aplikacij za uporabnike, ki bodo temeljile na teh podatkih, informacijah in storitvah. V ta namen bi lahko države članice, Komisija in pristojni subjekti zlasti redno izvajali informacijske kampanje o koristih tega programa.*
- (4) *Osnovni pogoj za dosego ciljev svobode delovanja, samostojnosti in varnosti je, da ima Unija koristi od avtonomnega dostopa do vesolja in ga je sposobna varno uporabljati. Zato je bistveno, da Unija podpre avtonomen, zanesljiv in stroškovno učinkovit dostop do vesolja, zlasti z vidika ključne infrastrukture in tehnologije, javne varnosti ter varnosti Unije in njenih držav članic. Komisija bi zato morala imeti možnost, da v skladu z določbami člena 189(2) Pogodbe združi izstrelitvene storitve na evropski ravni, in sicer tako za lastne potrebe kot tudi za potrebe drugih subjektov, vključno z državami članicami. Da bi Unija ostala konkurenčna na hitro razvijajočem se trgu, je bistveno tudi, da ima Unija še naprej dostop do sodobnih, učinkovitih in prilagodljivih izstrelitvenih infrastrukturnih zmogljivosti in da bo lahko uporabljala ustrezne izstrelitvene sisteme. Zato bi lahko v okviru vesoljskega programa brez poseganja v ukrepe, ki jih bodo sprejele države članice in Evropska vesoljska agencija, podprli prilagoditve v zemeljski infrastrukturi za dostop do vesolja, tudi nove spremembe in tehnološki razvoj, potrebne za izvajanje vesoljskega programa in prilagoditev vesoljskim izstrelitvenim sistemom, ki so potrebni za izstrelitev satelitov, vključno z alternativnimi tehnologijami in inovativnimi sistemi, za izvajanje komponent vesoljskega programa. Te dejavnosti bi bilo treba izvajati v skladu s finančno uredbo, da se doseže večja stroškovna učinkovitost vesoljskega programa. Glede na to, da za ukrepe v podporo dostopu do vesolja ni namenskega proračuna, ne bi smeli vplivati na izvajanje komponent vesoljskega programa.*
- (5) Za večjo konkurenčnost vesoljske industrije Unije in pridobitev zmogljivosti za oblikovanje, gradnjo in delovanje lastnih sistemov bi Unija morala podpirati izgradnjo, rast in razvoj vse vesoljske industrije. Na evropski, regionalni in nacionalni ravni bi bilo treba podpirati tudi oblikovanje do podjetništva in inovacij prijaznega modela, in sicer s spodbudami, kot so vozlišča vesoljskih dejavnosti, ki bodo združevala vesoljski in digitalni

sektor ter *druge sektorje, pa tudi uporabnike. Namen vozlišč vesoljskih dejavnosti bi moralo biti spodbujanje podjetništva in spretnosti ter prizadevanje za sinergije z vozlišči za digitalne inovacije.* Unija bi morala spodbujati *ustvarjanje in* širitev vesoljskih družb s sedežem v Uniji ter jim pomagati uspeti, tudi s podpiranjem njihovega dostopa do financiranja tveganih naložb ob upoštevanju tega, da v Uniji ni dovolj možnosti za ustrezen dostop do zasebnega kapitala za zagonska podjetja, in *s spodbujanjem povpraševanja* (pristop prve pogodbe).

(5xx) *Vesoljska vrednostna veriga je na splošno segmentirana: i) v zgornji del vrednostne verige, kar obsega dejavnosti, ki vodijo v operativni vesoljski sistem, vključno z dejavnostmi razvoja, proizvodnje in izstrelitvenimi dejavnostmi, ter delovanje sistema, ter ii) spodnji del vrednostne verige, kar obsega zagotavljanje storitev, povezanih z vesoljem, in proizvode za uporabnike. Pomemben element za podporo razvoja vesoljskega sektorja in omogočanje dostopa do podatkov in proizvodov, pa tudi do zbirk orodij, shranjevanja in računalniških zmogljivosti so digitalne platforme .*

(5x) *Na področju vesolja Unija izvaja svoje pristojnosti v skladu s členom 4(3) PDEU. Komisija bi morala zagotoviti skladnost dejavnosti, ki se izvajajo v okviru vesoljskega programa.*

(5a) *Glede na to, da ima več držav članic tradicijo dejavnih industrij, povezanih z vesoljem, bi se bilo treba zavedati, da je v državah članicah z novimi zmogljivostmi potreben razvoj in izpopolnitev vesoljskih industrij in da se je treba ustrezno odzvati na izzive, ki jih tradicionalnim vesoljskim panogam prinaša sodobna komercialna uporaba vesolja („New Space“). Po vsej Uniji bi bilo treba spodbujati ukrepe za razvoj zmogljivosti vesoljske industrije in za omogočanje sodelovanja v vesoljski industriji, ki bo dejavna v vseh državah članicah.*

(5b) *Ukrepi v okviru vesoljskega programa bi morali temeljiti na obstoječih nacionalnih in evropskih zmogljivostih (tj. zmogljivostih, ki obstajajo v trenutku, ko se ukrep izvaja), in jih čim boljše izkoristiti.*

(6) *Vesoljske dejavnosti ■ imajo zaradi svoje pokritosti in potenciala za reševanje globalnih izzivov močno mednarodno razsežnost. Ustrezni organi vesoljskega programa EU lahko v zadevah, ki se nanašajo na vesoljski program, v tesnem sodelovanju z državami članicami in z njihovim soglasjem vstopajo v mednarodno sodelovanje in delujejo v*

ustreznih sektorskih organih OZN. V primeru zadev, povezanih z vesoljskim programom Unije (v nadaljnjem besedilu: vesoljski program), lahko Komisija v imenu Unije in na svojem področju pristojnosti ■ *usklajuje dejavnosti na mednarodni ravni, zlasti za zastopanje interesov Unije in njenih držav članic v mednarodnih forumih, med drugim na področju frekvenc v zvezi z vesoljskim programom, pri čemer ne posega v pristojnosti držav članic na tem področju. Zlasti pomembno je, da Unija, ki jo zastopa Komisija, sodeluje v organih programa Cospas-Sarsat.*

- (6a) *Mednarodno sodelovanje je bistveno za spodbujanje vloge Unije kot globalne akterke v vesoljskem sektorju ter v tehnologiji in industriji Unije, saj spodbuja pošteno konkurenco na mednarodni ravni, pri čemer se upošteva, da je treba zagotoviti vzajemnost glede pravic in obveznosti strank ter spodbujati sodelovanje na področju usposabljanja. Mednarodno sodelovanje je ključni element vesoljske strategije za Evropo. Komisija bo uporabila vesoljski program EU za to, da bo prispevala in izkoristila mednarodna prizadevanja prek pobud, spodbujala evropsko tehnologijo in industrijo na mednarodni ravni (na primer z dvostranskimi dialogi, industrijskimi delavnicami, podporo internacionalizaciji malih in srednjih podjetij) ter olajšala dostop do mednarodnih trgov in spodbujala pošteno konkurenco, s čimer bo podprla tudi pobude gospodarske diplomacije. Pobude evropske vesoljske diplomacije bi morale biti popolnoma usklajene in bi morale dopolnjevati obstoječe politike, prednostne naloge in instrumente EU, Unija in njene države članice pa imajo ključno vlogo pri ohranjanju vodilnega položaja na mednarodnem prizorišču.*
- (7) Komisija bi morala *brez poseganja v pristojnosti držav članic* skupaj z ■ visokim predstavnikom *in v tesnem sodelovanju z državami članicami* spodbujati odgovorno ravnanje v vesolju *pri izvajanju vesoljskega programa, vključno z zmanjšanjem širjenja vesoljskih odpadkov*, ter preučiti možnost, da *bi Evropska unija pristopila* k ustreznim *pogodbam in* konvencijam OZN *ter po potrebi predložiti ustrezne predloge.*
- (8) Vesoljski program ima podobne cilje kot drugi programi Unije, zlasti Obzorje Evropa, sklad InvestEU, evropski obrambni sklad ter skladi iz Uredbe (EU) [uredba o skupnih določbah]. Zato bi bilo treba predvideti kumulativno financiranje iz teh programov, pod pogojem, da bi šlo za iste *stroške*, in sicer zlasti prek ureditev za dodatno financiranje iz programov Unije, kadar načini upravljanja omogočajo inovacijska partnerstva in mehanizme mešanega financiranja – bodisi zaporedno, izmenično ali pa s kombinacijo

skladov, vključno s skupnim financiranjem ukrepov. Komisija bi morala zato med izvajanjem vesoljskega programa spodbujati sinergije z drugimi povezanimi programi Unije *in finančnimi instrumenti*, kar bi, kjer je mogoče, omogočilo dostop do financiranja tveganih naložb, inovacijska partnerstva, kumulativno financiranje in mehanizme mešanega financiranja. ***Poskrbeti bi morala tudi za sinergije in skladnost med rešitvami, razvitimi v okviru teh programov, zlasti v okviru programa Obzorje Evropa, in rešitvami, razvitimi v okviru vesoljskega programa.***

- (8a) ***V skladu s členom 191(3) finančne uredbe se iz proračuna Unije v nobenem primeru ne krijejo dvakrat isti stroški, na primer iz programa Obzorje Evropa in hkrati z vesoljskim programom.***
- (9) Cilji politike v vesoljskem programu bodo obravnavani tudi kot upravičena področja za financiranje in naložbene operacije prek finančnih instrumentov in proračunskega jamstva sklada InvestEU, zlasti v okviru političnih področij trajnostna infrastruktura in raziskave, inovacije ter digitalizacija. Finančna podpora bi se morala uporabiti za sorazmerno odpravljanje nedelovanja trga ali neoptimalnih naložbenih okoliščin, ukrepi pa se ne bi smeli podvajati ali izrinjati zasebnega financiranja ali izkrivljati konkurence na notranjem trgu. Dejavnosti bi morale imeti jasno evropsko dodano vrednost.
- (10) Skladnost in sinergije med programom Obzorje Evropa in vesoljskim programom bodo spodbujale konkurenčnost in inovativnost evropskega vesoljskega sektorja, okrepile avtonomnost Evrope pri dostopanju do vesolja in izkoriščanju vesolja v zaščitenem in varnem okolju ter okrepile vodilno vlogo Evrope na svetovni ravni. Podatki in storitve, ki jih bo raziskovalni in inovacijski skupnosti zagotavljal vesoljski program, bodo podprli tudi prebojne rešitve v okviru programa Obzorje Evropa.
- (10a) ***Da bi se čim bolj povečal socialno-ekonomski donos iz vesoljskega programa, je nujno ohraniti vrhunske sisteme, jih nadgrajevati, da bodo lahko izpolnjevali nove potrebe uporabnikov ter da bo sektor aplikacij za uporabnike, ki ga bo omogočala vesoljska tehnologija, ponujal novosti. Unija bi morala podpirati dejavnosti, povezane z raziskavami in tehnološkim razvojem, ali začetne faze razvoja glede infrastruktur, vzpostavljenih v okviru vesoljskega programa, ter podpirati raziskovalne in razvojne dejavnosti v zvezi z aplikacijami in storitvami, ki temeljijo na sistemih, vzpostavljenih v okviru vesoljskega programa, in tako spodbujati gospodarske dejavnosti, ki so višje in***

nižje v ekonomski vrednostni verigi. Ustrezen instrument na ravni Unije za financiranje teh dejavnosti na področju raziskav in inovacij je program Obzorje Evropa, vzpostavljen z Uredbo (EU) št. XXX/XXXX. Zelo specifičen del razvojnih dejavnosti pa bi se moral financirati iz proračunskih sredstev, ki se komponentama Galileo in EGNOS dodeljujejo po tej uredbi, zlasti kadar se te dejavnosti nanašajo na bistvene elemente, kot so nabori čipov in sprejemniki, ki jih podpira sistem Galileo, kar bo spodbudilo razvoj aplikacij v različnih gospodarskih sektorjih. Tovrstno financiranje ne bi smelo ogroziti uvajanja ali obratovanja infrastrukture, vzpostavljene v okviru programov.

- (10x) Vesoljski program bi moral za zagotovitev konkurenčnosti evropske vesoljske industrije v prihodnosti podpirati razvoj naprednih znanj in spretnosti na področjih, povezanih z vesoljem, in podpirati dejavnosti izobraževanja in usposabljanja, pri čemer bi bilo treba spodbujati enake priložnosti, vključno z enakostjo spolov, da bi čim bolje izkoristili potencial državljanov Unije na tem področju.*
- (10b) V zvezi z infrastrukturo, namenjeno vesoljskemu programu, bi utegnile biti potrebne dodatne raziskave in inovacije, ki bi jih lahko podprli v okviru programa Obzorje Evropa, da bi zagotovili usklajenost z dejavnostmi Evropske vesoljske agencije na tem področju. Sinergije s programom Obzorje Evropa bi morale omogočiti, da se bodo v postopku strateškega načrtovanja raziskav in inovacij ugotovile in opredelile raziskovalne in inovacijske potrebe v vesoljskem sektorju. Vesoljski podatki in storitve, ki bodo brezplačno na voljo prek vesoljskega programa, se bodo z raziskavami in inovacijami uporabili za razvoj prebojnih rešitev, na primer v programu Obzorje Evropa, kar bo podprlo politične prednostne naloge Unije. V postopku strateškega načrtovanja v okviru programa Obzorje Evropa bodo opredeljene raziskovalne in inovacijske dejavnosti, za katere bi se morala uporabljati infrastruktura, ki je v lasti Unije, na primer Galileo, EGNOS in Copernicus. Raziskovalna infrastruktura, zlasti mreže za opazovanja in situ, bo bistveni element infrastrukture za opazovanja in situ, ki bo omogočala storitve programa Copernicus.*
- (11) Pomembno je, da se vsa opredmetena in neopredmetena sredstva Unije ustvarijo ali razvijejo prek javnih naročil, ki jih Unija financira v okviru svojega vesoljskega programa. Da bi se v celoti spoštovale vse temeljne pravice, izhajajoče iz lastništva, bi bilo treba z vsemi lastniki skleniti potrebne dogovore. Lastništvo Unije ne bi smelo posegati v*

možnost, da Unija v skladu s to uredbo in kadar je primerno, na podlagi ocene vsakega posameznega primera ta sredstva da na voljo tretjim stranem ali jih odpiše.

- (11a) *Da bi se spodbudila čim širša uporaba storitev, ki jih ponuja vesoljski program, bi bilo smiselno poudariti, da se podatki, informacije in storitve zagotavljajo brez jamstva in brez poseganja v obveznosti, ki jih nalagajo pravno zavezujoče določbe.*
- (11b) *Komisija se po potrebi lahko za izpolnitev nekaterih svojih nalog neregulativne narave za tehnično pomoč obrne na nekatere zunanje subjekte. Tudi drugi subjekti, udeleženi pri javnem upravljanju vesoljskega programa, lahko zaprosijo za tako tehnično pomoč pri izvajanju nalog, ki so jim zaupane na podlagi te uredbe.*
- (12) Ta uredba določa finančna sredstva za vesoljski program, ki za Evropski parlament in Svet pomenijo prednostni referenčni znesek v letnem proračunskem postopku v smislu točke 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju.
- (13) Glede na to, kako pomembno je obvladovanje podnebnih sprememb v skladu z zavezami Unije za izvajanje Pariškega sporazuma in doseganje ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj, bo vesoljski program prispeval k vključevanju podnebnih ukrepov in doseganju skupnega cilja, da bi bilo 25 % proračunskih odhodkov EU namenjenih za podnebne cilje. Ustrezni ukrepi bodo opredeljeni med pripravo in izvajanjem vesoljskega programa ter ponovno ocenjeni v okviru ustreznih postopkov ocenjevanja in pregleda.
- (14) ■ Prihodke, ustvarjene s **komponentami vesoljskega programa**, bi morala prejeti Unija, da bi se delno izravnale njene že izvedene naložbe, in ti prihodki bi se morali uporabiti za podporo **uresničevanja** ciljev vesoljskega programa. Iz istega razloga bi morale biti mogoče v pogodbah, sklenjenih s subjekti iz zasebnega sektorja, določiti mehanizem za delitev prihodkov.
- (15) Ker program načeloma financira Unija, bi morala biti javna naročila **za dejavnosti, financirane iz programa**, ki so oddana v okviru vesoljskega programa, v skladu s pravili Unije. V tem okviru bi morala biti Unija odgovorna tudi za opredelitev ciljev na področju javnih naročil. *Opozoriti je treba, da finančna uredba določa, da se lahko Komisija na podlagi rezultatov predhodne ocene opre na sisteme in postopke oseb ali subjektov, ki*

uporabijo finančna sredstva Unije. Konkretno prilagoditve teh sistemov in postopkov ter ureditve za podaljšanje obstoječih pogodb bi bilo treba opredeliti v ustreznem sporazumu o okvirnem finančnem partnerstvu ali sporazumu o prispevku.

- (16) Vesoljski program temelji na kompleksnih in nenehno spreminjajočih se tehnologijah. To ustvarja negotovosti in tveganja pri javnih naročilih, oddanih v okviru vesoljskega programa, če ta javna naročila vključujejo dolgoročne zaveze v zvezi z opremo ali storitvami. Zato se poleg pravil, določenih v finančni uredbi, zahtevajo posebni ukrepi v zvezi z javnimi naročili. Iz tega razloga bi morala obstajati možnost, da se naročilo odda v obliki javnega naročila s pogojnimi deli, pod določenimi pogoji uvede dopolnilo k pogodbi v okviru uspešnosti njenega izvajanja ali določi najmanjša stopnja oddaje naročil podizvajalcem, ***zlasti zato, da se omogoči sodelovanje malim, srednjim in zagonskim podjetjem.*** Zaradi tehnoloških negotovosti, značilnih za komponente vesoljskega programa, cen javnih naročil ni mogoče vedno natančno oceniti, zato bi morala obstajati možnost, da se pogodbe sklenejo brez določitve fiksnih in dokončnih cen ter da se vanje vključijo določbe o varovanju finančnih interesov Unije.
- (16a) ***Za povečanje javnega povpraševanja in inovacij v javnem sektorju bi moral vesoljski program spodbujati uporabo podatkov, informacij in storitev programa, da se na lokalni in regionalni ravni odpre razvoj prilagojenih rešitev v industriji ter malih in srednjih podjetjih, in sicer prek partnerstev za inovacije na področjih, povezanih z vesoljem, kot je navedeno v točki 7 Priloge 1 finančne uredbe, kar bi omogočilo zajetje vseh faz, od razvoja do uvedbe in naročanja prilagojenih interoperabilnih vesoljskih rešitev za javne storitve.***
- (17) Za doseg ciljev vesoljskega programa je pomembno, da se je mogoče, kadar je to primerno, opreti na zmogljivosti, ki jih nudijo javni in zasebni subjekti Unije, dejavni na področju vesolja, ter da je mogoče sodelovati na mednarodni ravni s tretjimi državami ali mednarodnimi organizacijami. Zato je treba predvideti možnost, da se uporabijo vsa ustrezna orodja in ***metode upravljanja, določeni*** v finančni uredbi ■ , ter skupni postopki javnega naročanja.
- (18) Zlasti v primeru nepovratnih sredstev izkušnje kažejo, da je tržno uveljavljanje, povečanje stopnje uporabe med uporabniki in splošno ozaveščanje bolje izvajati decentralizirano, kot pa da jih hierarhično izvaja Komisija. Med ukrepi z najvišjo stopnjo uspešnosti za nove

udeležence ter mala in srednja podjetja spadajo kuponi, ki so oblika finančne podpore upravičenca nepovratnih sredstev za tretje osebe. Žal pa jih ovira zgornja meja finančne podpore, ki je določena v finančni uredbi. Zato bi bilo treba za vesoljski program EU to zgornjo mejo zvišati, da bi se ohranil korak z vedno večjim potencialom za komercialno uporabo v vesoljskem sektorju.

- (19) Vrste financiranja in metode izvajanja v skladu s to uredbo bi morale biti izbrane na podlagi njihove zmožnosti za doseganje specifičnih ciljev ukrepov in za uresničevanje rezultatov, pri čemer bi se upoštevali zlasti stroški kontrol, upravno breme in pričakovano tveganje neskladnosti. Pri tem bi bilo treba razmisliti o uporabi pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in stroškov na enoto ter o financiranju, ki ni povezano s stroški, kot je navedeno v [členu 125(1)] finančne uredbe.
- (20) Za ta program se uporablja Uredba (EU, Euratom) [nova FU] (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba). Določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, kar vključuje pravila o nepovratnih sredstvih, nagradah, javnih naročilih, posrednem izvrševanju, finančni pomoči, finančnih instrumentih in proračunskih jamstvih.
- (21) V skladu s [sklic se ustrezno posodobi v skladu z novim sklepom o čezmorskih državah in ozemljih: člen 88 Sklepa Sveta .../.../EU] bi morale biti osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji vesoljskega programa ter ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevna čezmorska država ali ozemlje povezano.
- (22) Za to uredbo se uporabljajo horizontalna finančna pravila, ki sta jih sprejela Evropski parlament in Svet na podlagi člena 322 Pogodbe o delovanju Evropske unije. Ta pravila so določena v finančni uredbi, določajo pa zlasti postopek za pripravo in izvrševanje proračuna prek nepovratnih sredstev, javnih naročil, nagrad in posrednega izvrševanja ter urejajo nadzor odgovornosti finančnih akterjev. Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, se nanašajo tudi na zaščito proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah, saj je spoštovanje tega načela bistven pogoj za dobro finančno poslovanje in učinkovito financiranje EU.

- (23) V skladu **■** z *Uredbo (EU, Euratom) št. 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta¹ („finančna uredba“)*, Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95² in Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96³ **■** bi bilo treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo preprečevanje, odkrivanje, odpravljanje in preiskovanje nepravilnosti in goljufij, povračilo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitev upravnih sankcij. Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) lahko v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 in Uredbo (Euratom, ES) št. 2185/96 izvaja upravne preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih protipravnih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo preiskuje in preganja goljufije ter druga kazniva dejanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta⁴. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, popolnoma sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije ter Komisiji, uradu OLAF, Evropskemu javnemu tožilstvu in Evropskemu računskemu sodišču podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da vse tretje osebe, ki so udeležene pri izvrševanju sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.
- (24) Tretje države, ki so članice **■** EGP **■**, lahko v programih Unije sodelujejo v okviru, vzpostavljenem v skladu s Sporazumom EGP, ki določa, da se programi izvajajo na podlagi sklepa po navedenem sporazumu. Tretje države lahko sodelujejo tudi na podlagi drugih pravnih instrumentov. V to uredbo bi bilo treba uvesti posebno določbo, s katero bi zagotovili potrebne pravice in dostop pristojnemu odredbodajalcu, **■** uradu **■** OLAF **■** in Evropskemu računskemu sodišču, da bodo lahko celovito izvajali svoje pristojnosti.

¹ *Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).*

² Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

³ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

⁴ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

- (25) Za dobro javno upravljanje vesoljskega programa je potrebna **jasna** porazdelitev odgovornosti in nalog med različne udeležene subjekte, da bi se izognili **nepotrebne prekrivanju** ter zmanjšali prekoračitve stroškov in zamude. **Vsi akterji upravljanja bi morali v okviru svojih pristojnosti in v skladu z njimi podpirati doseganje ciljev vesoljskega programa.**
- (26) Države članice so na področju vesolja dejavne že dolgo. Imajo sisteme, infrastrukturo, nacionalne agencije in organe, povezane z vesoljem. Na ta način lahko pomembno prispevajo k vesoljskemu programu, zlasti k njegovemu izvajanju ■ . **Lahko bi ■ sodelovale** z Unijo pri spodbujanju storitev in aplikacij vesoljskega programa. Komisija **bi lahko imela** možnost, da mobilizira sredstva, ki so na voljo državam članicam, **jih zaprosi za pomoč** ter da neregulativne naloge v okviru izvajanja vesoljskega programa **pod skupno določenimi pogoji** zaupa državam članicam ■ . Te države članice bi morale sprejeti vse potrebne ukrepe za zaščito zemeljskih postaj na svojem ozemlju. Države članice in Komisija bi morale tudi sodelovati med seboj ter z ustreznimi mednarodnimi in regulativnimi organi, da bi zagotovile, da bodo frekvence, potrebne za vesoljski program, na voljo in zaščitene **na ustrezni ravni**, kar bo omogočilo nemoten razvoj in izvajanje aplikacij na podlagi storitev, ki so na voljo, v skladu s Sklepom št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o vzpostavitvi večletnega programa politike radijskega spektra¹.
- (26a) **V nekaterih ustrezno utemeljenih okoliščinah lahko Agencija državam članicam ali skupini držav članic zaupa posebne naloge. Te bi morale biti omejene na dejavnosti, ki jih Agencija ne more izvesti sama, in ne bi smele vplivati na upravljanje programa in razdelitev nalog, kot je opredeljeno v tej uredbi.**
- (27) Komisija je kot zagovornica splošnega interesa Unije zadolžena za **nadzor nad izvajanjem** vesoljskega programa ter mora prevzeti splošno odgovornost zanj in spodbujati njegovo uporabo. Za kar najboljši izkoristek virov in pristojnosti različnih deležnikov bi morala Komisija imeti možnost, da prenese pooblastilo za izvajanje nekaterih nalog. Poleg tega je Komisija v najboljšem položaju, da določi glavne **zahteve**, potrebne za izvedbo sistemov in razvoj storitev.

¹ Sklep št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o vzpostavitvi večletnega programa politike radijskega spektra (UL L 81, 21.3.2012, str. 7).

- (28) Poslanstvo Agencije Evropske unije za vesoljski program (v nadaljnjem besedilu: Agencija), ki bo nadomestila in nasledila Agencijo za evropski GNSS, ustanovljeno z Uredbo (EU) št. 912/2010, je prispevati k vesoljskemu programu, zlasti na področju varnosti, **akreditacije ter razvoja trga in aplikacij za uporabnike**. Zato bi ji bilo treba podeliti nekatere naloge, **povezane s temi področji**. V zvezi z varnostjo in glede na izkušnje na tem področju bi morala biti Agencija odgovorna za naloge varnostne akreditacije za vse ukrepe Unije v vesoljskem sektorju. **Na podlagi pozitivnih izkušenj pri spodbujanju uporabe sistemov Galileo in EGNOS ter njenega uvajanja na trg bi bilo treba Agenciji zaupati tudi dejavnosti za povečanje stopnje uporabe med uporabniki, ki se nanašajo na komponente vesoljskega programa, pri čemer se izvzameta komponenti Galileo in EGNOS, ter dejavnosti razvoja aplikacij za uporabnike za vse komponente vesoljskega programa. To bi omogočilo, da se izkoristi ekonomija obsega in zagotovijo priložnosti za razvoj aplikacij, ki bi temeljile na več komponentah vesoljskega programa (integrirane aplikacije). Te dejavnosti pa ne bi smele posegati v storitvene dejavnosti in dejavnosti za povečanje stopnje uporabe med uporabniki, ki jih Komisija zaupa pooblaščenim subjektom v okviru programa Copernicus. Pooblastitev Agencije za razvoj aplikacij za uporabnike ne preprečuje drugim pooblaščenim subjektom, da razvijajo aplikacije za uporabnike.** Poleg tega bi morala Agencija opravljati naloge, ki ji jih Komisija prenese na podlagi enega ali več sporazumov o prispevkih **v okviru sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu**, ki zajemajo ■ druge posebne naloge, povezane z vesoljskim programom. **Pri prenosu nalog na Agencijo bi ji bilo treba zagotoviti ustrezne človeške, upravne in finančne vire.**
- (28a) **Galileo in EGNOS sta zapletena sistema, ki zahtevata intenzivno usklajevanje. Glede na to, da sta oba komponenti Unije, bi morala usklajevanje izvajati institucija ali organ Unije. Zaradi strokovnega znanja, ki je bilo razvito v preteklih letih, je Agencija najprimernejši organ za usklajevanje vseh operativnih nalog, povezanih z izkoriščanjem teh sistemov, razen za mednarodno sodelovanje. Agenciji bi zato bilo treba zaupati upravljanje izkoriščanja sistemov EGNOS in Galileo. Kljub temu pa to ne pomeni, da bi morala Agencija sama opravljati vse naloge v zvezi s tem. Lahko bi se oprla na strokovno znanje drugih subjektov, zlasti Evropske vesoljske agencije. To bi moralo zajemati tudi dejavnosti v zvezi z razvojem sistemov, oblikovanjem in razvojem delov zemeljskega segmenta in satelitov, kar bi bilo treba zaupati Evropski vesoljski agenciji. Dodeljevanje**

nalog drugim subjektom bi moralo temeljiti na njihovih pristojnostih (teh subjektov), s tem pa bi preprečili podvajanje dela.

- (29) Evropska vesoljska agencija je mednarodna organizacija z obsežnim strokovnim znanjem na področju vesolja, ki je leta 2004 z Evropsko skupnostjo sklenila okvirni sporazum. Zato je pomembna partnerica pri izvajanju vesoljskega programa in bi bilo treba z njo vzpostaviti ustrezne odnose. V zvezi s tem in v skladu s finančno uredbo ***bi Komisija morala skleniti*** sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu z Evropsko vesoljsko agencijo ***in Agencijo***, ki bi urejal vse finančne odnose med Komisijo, Agencijo in Evropsko vesoljsko agencijo in zagotovil njihovo usklajenost ter bi bil skladen z okvirnim sporazumom, ***sklenjenim med Evropsko skupnostjo in*** Evropsko vesoljsko agencijo, zlasti ***členom 2 in*** členom 5 navedenega sporazuma. Ker pa Evropska vesoljska agencija ni organ Unije in se zanjo ne uporablja pravo Unije, je za ***zagotovitev zaščite*** interesov Unije in njenih držav članic bistveno, da ***Evropska vesoljska agencija sprejme ustrezne ukrepe, in da so, kar zadeva izvrševanje proračuna, naloge, ki so ji zaupane, skladne z odločitvami Komisije.*** Sporazum bi moral vsebovati tudi vse določbe, potrebne za zaščito finančnih interesov Unije.
- (30) Delovanje centra SATCEN kot evropske avtonomne zmogljivosti za zagotavljanje ***dostopa do informacij*** in storitev, ki so rezultat uporabe ustreznih vesoljskih sredstev in dodatnih podatkov, ***je že bilo priznano z izvajanjem Sklepa št. 541/2014/EU.***
- (31) Za strukturno vključitev zastopanosti uporabnikov v upravljanju GOVSATCOM in za združevanje potreb in zahtev uporabnikov prek nacionalnih in civilno-vojaških razmejitev ***lahko*** relevantni subjekti Unije, ki so v tesnih stikih z uporabniki, kot so Evropska obrambna agencija, Evropska agencija za mejno in obalno stražo, Evropska agencija za pomorsko varnost, Evropska agencija za nadzor ribištva, Agencija Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, vojaška/civilna zmogljivost za načrtovanje in izvajanje operacij ter Center za usklajevanje nujnega odziva, ***opravljajo*** usklajevalne vloge za posamezne skupine uporabnikov. Na združenih ravni bi morali Agencija in Evropska obrambna agencija ***za*** skupnosti civilnih uporabnikov ***usklajevati uporabniške vidike*** ter imeti možnost spremljati operativno uporabo, povpraševanje, skladnost z zahtevami ter spreminjajoče se potrebe in zahteve.

- (32) Zaradi velikega pomena dejavnosti, povezanih z vesoljem, za gospodarstvo Unije in življenja državljanov Unije bi morali biti ključni prednostni nalogi vesoljskega programa zagotavljanje dvojne (tj. civilno-vojaške) narave sistemov in aplikacij, ki temeljijo na teh sistemih, ter doseganje in ohranjanje visoke stopnje varnosti, zlasti zaradi zaščite interesov Unije in njenih držav članic, tudi v zvezi s tajnimi in drugimi občutljivimi netajnimi podatki.
- (33) Komisija in visoki predstavnik bi ***morala brez poseganja v pristojnosti držav članic na področju nacionalne varnosti*** v okviru svojih pristojnosti zagotoviti varnost vesoljskega programa v skladu s to uredbo in, kjer je ustrezno, s Sklepom Sveta ***201xx/xxx/CFSP¹***.
- (33a) ***ESZD lahko glede na svoje specifično strokovno znanje in redne kontakte z upravami tretjih držav in mednarodnih organizacij v skladu s Sklepom Sveta 2010/427/EU pomaga Komisiji pri izvajanju nekaterih nalog v zvezi z varnostjo vesoljskega programa na področju zunanjih odnosov.***
- (34) ***Brez poseganja v izključno pristojnost držav članic na področju nacionalne varnosti, kot je določeno v členu 4(2) PEU, in na pravico držav članic, da v skladu s členom 346 PDEU zaščitijo svoje bistvene varnostne interese, bi bilo treba poskrbeti za posebno upravljanje varnosti, da se zagotovi nemoteno izvajanje vesoljskega programa. To upravljanje*** ■ ***bi moralo temeljiti na treh ključnih načelih. Prvo načelo je, da je treba bogate in edinstvene izkušnje držav članic na področju varnostnih zadev nujno upoštevati v največji možni meri. Drugo načelo je, da morajo biti zaradi preprečevanja nasprotij interesov in morebitnih pomanjkljivosti pri izvajanju varnostnih predpisov operativne funkcije ločene od funkcij v zvezi z varnostno akreditacijo. In tretje načelo je, da je subjekt, ki je odgovoren za upravljanje vseh ali nekaterih komponent vesoljskega programa, hkrati tudi najprimernejši za upravljanje varnosti nalog, ki so mu zaupane. Varnost vesoljskega programa bo temeljila na izkušnjah, pridobljenih pri izvajanju programov Galileo, EGNOS in Copernicus v zadnjih letih. Dobro upravljanje varnosti zahteva tudi, da morajo biti vloge ustrezno porazdeljene med različne akterje. Ker je za vesoljski program odgovorna Komisija, bi morala prav ona brez poseganja v pristojnosti***

¹ ***Navedeni sklep Sveta bo temeljil na predlogu visokega predstavnika in bo razširil področje uporabe Sklepa Sveta 2014/496/SZVP z dne 22. julija 2014, o katerem ravno potekajo pogajanja.***

držav članic na področju državne varnosti določiti splošne varnostne zahteve, ki veljajo za vsako posamezno komponento programa.

- (34x) *Kibernetska varnost evropske vesoljske infrastrukture, tako na Zemlji kot v vesolju, je bistvena za zagotavljanje neprekinjenega delovanja sistemov in storitev. Pri določanju varnostnih zahtev bi bilo treba ustrezno upoštevati potrebo po zaščiti sistemov in njihovih storitev pred kibernetskimi napadi, vključno z uporabo novih tehnologij.*
- (34a) *Komisija bi morala po potrebi po analizi tveganja in nevarnosti določiti strukturo za spremljanje varnosti. Ta organ za spremljanje varnosti bi moral biti subjekt, ki ustreza navodilom, pripravljenim v okviru Sklepa 201x/xxx/SZVP. V primeru programa Galileo bi ta organ moral biti Center za nadzor varnosti Galileo. Kar zadeva izvajanje Sklepa 20xx/xxx/SZVP, bo vloga sveta za varnostno akreditacijo omejena na zagotavljanje informacij o varnostni akreditaciji sistema Svetu in/ali visokemu predstavniku.*
- (35) Zaradi edinstvenosti in kompleksnosti vesoljskega programa in njegove povezave z varnostjo bi bilo treba pri varnostni akreditaciji upoštevati priznana in uveljavljena načela. Zato je nujno, da se dejavnosti varnostne akreditacije izvajajo na podlagi skupne odgovornosti za varnost Unije in njenih držav članic, in sicer s prizadevanjem za doseg soglasja in vključitev vseh, ki jih to zadeva, ter z uvedbo postopka za stalno spremljanje tveganja. Nujno je tudi, da se tehnične dejavnosti varnostne akreditacije zaupajo strokovnjakom, ki so ustrezno usposobljeni za akreditiranje kompleksnih sistemov in imajo varnostno dovoljenje ustrezne stopnje.
- (35x) *Tajne podatke EU je treba obravnavati v skladu z varnostnimi predpisi, določenimi v Sklepu Komisije (EU, Euratom) 2015/444 in Sklepu Sveta 2013/488/EU. V skladu s Sklepom Sveta morajo države članice spoštovati načela in minimalne standarde, določene v njem, da se zagotovi enakovredna raven zaščite tajnih podatkov EU.*
- (36) Za zagotovitev *varne izmenjave* informacij bi bilo treba *sprejeti ustrezne sporazume*, da se zagotovi *zaščita tajnih podatkov EU, posredovanih tretjim državam in mednarodnim organizacijam v okviru vesoljskega programa.*
- (37) Eden glavnih ciljev vesoljskega programa je zagotavljanje njegove varnosti in strateške avtonomije, krepitev njegove zmožnosti za delovanje v številnih sektorjih, zlasti na področju varnosti, ter izkoriščanje možnosti, ki jih vesolje ponuja za varnost Unije in

njenih držav članic. Ta cilj zahteva stroga pravila o upravičenosti subjektov, ki lahko sodelujejo v dejavnostih, ki se financirajo v okviru vesoljskega programa in zahtevajo dostop do tajnih podatkov ali občutljivih netajnih podatkov EU.

- (37a) *V okviru vesoljskega programa se nekateri podatki, ki sicer niso tajni, obravnavajo v skladu z že veljavnimi akti ali nacionalnimi zakoni, pravili in predpisi, vključno z omejitvami glede razširjanja.*
- (38) Satelitske navigacijske sisteme *in sisteme za opazovanje Zemlje* uporablja vse več ključnih gospodarskih sektorjev, zlasti promet, telekomunikacije, kmetijstvo in energetika. *Vesoljski program bi moral izkoristiti sinergije med temi sektorji in pri tem upoštevati koristi, ki jim jih prinašajo vesoljske tehnologije, podpirati razvoj združljive opreme ter spodbujati razvoj ustreznih standardov in certifikatov.* Vse več ■ je tudi sinergij *med vesoljskimi dejavnostmi in* dejavnostmi, povezanimi z varnostjo in obrambo Unije in njenih držav članic. Popoln nadzor nad satelitsko navigacijo bi zato moral zagotavljati tehnološko neodvisnost Unije, dolgoročno vključno z elementi za sestavne dele infrastrukturne opreme, in zagotoviti tudi njeno strateško avtonomnost.
- (39) Cilj sistema Galileo je vzpostavitev in upravljanje prve globalne infrastrukture za satelitsko navigacijo in določanje položaja, ki je posebej zasnovana za civilne namene in ki jo lahko uporablja cela vrsta javnih in zasebnih akterjev v Evropi in po vsem svetu. Galileo deluje neodvisno od drugih obstoječih ali načrtovanih sistemov in s tem med drugim prispeva k strateški avtonomnosti Unije. Druga generacija sistema bi morala biti postopno uvedena pred letom 2030, sprva zgolj z zmanjšano operativno zmogljivostjo.
- (40) Cilj programa EGNOS je izboljšati kakovost odprtih signalov, ki jih oddajajo obstoječi globalni satelitski navigacijski sistemi, zlasti tistih, ki jih oddaja sistem Galileo. Storitve, ki jih zagotavlja EGNOS, bi morale *do konca leta 2026* predvsem pokrivati ozemlja držav članic z zemljepisno lego v Evropi, za ta namen pa tudi *Ciper*, Azore, Kanarske otoke in Madeiro ■. *Na področju letalstva bi morala imeti ta ozemlja možnost, da bi storitev EGNOS uporabila za navigacijske službe zračnega prometa na vseh ravneh učinkovitosti, ki jih podpira storitev EGNOS.* Kolikor je tehnično izvedljivo in kar zadeva varovanje življenj, bi se geografska pokritost storitev EGNOS na podlagi mednarodnih sporazumov lahko razširila tudi na druge svetovne regije. Brez poseganja v Uredbo (EU) 2018/1139 in v potrebno spremljanje kakovosti storitev Galileo za namene letalstva bi bilo

treba opozoriti, da čeprav se lahko signali, ki jih oddaja Galileo, uporabljajo tudi za lažje določanje položaja zrakoplovov *v vseh fazah leta prek nujnega sistema za povečevanje (lokalnega, regionalnega, elektronskega sistema na krovu)*, so lahko v storitve upravljanja zračnega prometa (ATM) in navigacijske službe zračnega prometa (ANS) vključeni samo lokalni ali regionalni sistemi za povečevanje, kot je EGNOS v Evropi. ***Storitev EGNOS za varovanje življenj bi morala biti zagotovljena v skladu z veljavnimi standardi Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO).***

- (41) Nujno je treba zagotoviti **■** vzdržnost **■** sistemov Galileo in EGNOS ***ter kontinuiteto, razpoložljivost, natančnost, zanesljivost in varnost njunih storitev.*** V spreminjajočem se okolju in na hitro razvijajočem se trgu je treba tudi poskrbeti za ***njun*** nadaljnji razvoj ter zasnovati nove generacije teh sistemov, ***vključno z razvojem vesoljskega in zemeljskega segmenta.***

- (43) Izraz „komercialna storitev“ iz Uredbe (EU) št. 1285/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi in obratovanju evropskih satelitskih navigacijskih sistemov ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 876/2002 in Uredbe (ES) št. 683/2008 Evropskega parlamenta in Sveta¹ zaradi razvoja te storitve ni več primeren. Namesto tega ***sta bili opredeljeni*** dve ločeni storitvi, in sicer zelo ***natančna*** storitev in storitev za avtentikacijo².
- (44) Za optimizacijo uporabe storitev bi morale biti storitve, ki jih zagotavljata Galileo in EGNOS, združljive in interoperabilne tako med seboj, ***tudi na ravni uporabnikov***, kakor tudi, kolikor je mogoče, z drugimi satelitskimi navigacijskimi sistemi in s konvencionalnimi sredstvi za radijsko navigacijo, kadar sta tovrstna združljivost in kompatibilnost določeni v mednarodnih sporazumih, in sicer brez poseganja v cilj strateške avtonomnosti Unije.
- (45) Glede na pomembnost zemeljske infrastrukture za Galileo in EGNOS in njenega vpliva na njuno varnost bi morala lokacijo te infrastrukture določiti Komisija. Zemeljska

¹ UL L 347, 20.12.2013, str. 1–24.

² ***Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2017/224 z dne 8. februarja 2017 o določitvi tehničnih in operativnih specifikacij, ki komercialni storitvi, ki jo nudi sistem, vzpostavljen v okviru programa Galileo, omogočajo, da izpolni funkcijo iz člena 2(4)(c) Uredbe (EU) št. 1285/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, UL L 34, 9.2.2017, str. 36–40.***

infrastruktura teh sistemov bi se morala tudi v prihodnje uvajati po odprtem in preglednem postopku, ***pri čemer lahko sodeluje Agencija, kjer je to ustrezno glede na njene pristojnosti.***

- (46) Da bi kar najbolj povečali socialno-ekonomske koristi sistemov Galileo in EGNOS ***in prispevali k strateški avtonomnosti Unije***, zlasti ***v občutljivih sektorjih in*** na področju varnosti ***in zaščite***, bi bilo treba spodbujati uporabo storitev, ki jih zagotavljata EGNOS in Galileo, v drugih politikah Unije, ***tudi z regulativnimi sredstvi***, kadar je to upravičeno in koristno. ***Tudi ukrepi za spodbujanje uporabe teh storitev v vseh državah članicah so pomemben del procesa.***
- (47) Program Copernicus bi moral zagotoviti avtonomen dostop do okoljskega znanja in ključnih tehnologij za opazovanje Zemlje in geoinformacijske storitve, s čimer bi ***Unijo podprli pri prizadevanju za neodvisno sprejemanje*** odločitev in ukrepov, med drugim na področju okolja, podnebnih sprememb, ***morja in pomorske politike, kmetijstva in razvoja podeželja, ohranjanja kulturne dediščine, civilne zaščite, spremljanja kopnega in infrastrukture, civilne zaščite***, varnosti in digitalnega gospodarstva.
- (47b) ***Komponente vesoljskega programa bi morale spodbujati uporabo digitalne tehnologije v vesoljskih sistemih, distribucijo podatkov in storitev ter razvoj nižje v vrednostni verigi. V tem kontekstu je treba posebno pozornost nameniti pobudam in ukrepom, ki jih je Komisija predlagala v svojem sporočilu z dne 14. septembra 2016 z naslovom „Povezljivost za konkurenčen enotni digitalni trg – evropski gigabitni družbi naproti“ in sporočilu z dne 14. septembra 2016 z naslovom „Akcijski načrt za 5G v Evropi“***
- (48) Program Copernicus bi moral temeljiti na dejavnostih in dosežkih ter zagotoviti kontinuiteto ***in krepitev*** dejavnosti in dosežkov v skladu z Uredbo (EU) št. 377/2014 Evropskega parlamenta in Sveta¹ o vzpostavitvi programa Unije za opazovanje in spremljanje Zemlje (Copernicus) ter Uredbo (EU) št. 911/2010 Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem programu za spremljanje Zemlje (GMES) in njegovih začetnih

¹ Uredba (EU) št. 377/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o vzpostavitvi programa Copernicus in o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 911/2010 (UL L 122, 24.4.2014, str. 44).

operativnih dejavnostih¹, ki je vzpostavila predhodnik programa GMES (program za globalno spremljanje okolja in varnosti) in pravila za izvajanje njegovih začetnih operativnih dejavnosti, ob upoštevanju najnovejših trendov na področju raziskav, tehnološkega napredka in inovacij, ki vplivajo na opazovanje Zemlje, ter razvoja analitike velepodatkov in umetne inteligence ter s tem povezanih pobud na ravni Unije². ***Za razvoj novih sredstev bi Komisija morala tesno sodelovati z državami članicami, Evropsko vesoljsko agencijo, organizacijo EUMETSAT in po potrebi z drugimi subjekti, ki imajo v lasti ustrezna vesoljska sredstva ter sredstva in situ.*** V največji možni meri bi moral izkoristiti zmogljivosti držav članic, Evropske vesoljske agencije, EUMETSAT³ in drugih subjektov, vključno s komercialnimi pobudami v Evropi, za opazovanje iz vesolja ter s tem prispevati tudi k razvoju donosnega komercialnega vesoljskega sektorja v Evropi. Kjer je to izvedljivo in primerno, bi moral uporabiti tudi razpoložljive podatke *in situ* in pomožne podatke, ki jih v skladu z Direktivo 2007/2/ES zagotovijo predvsem države članice⁴. Komisija bi morala sodelovati z državami članicami in Evropsko agencijo za okolje, da se zagotovi učinkovit dostop in uporaba sklopov podatkov *in situ* za program Copernicus.

- (49) Program Copernicus bi se moral izvajati v skladu s cilji Direktive 2003/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta o ponovni uporabi informacij javnega sektorja, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2013/37/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o spremembi Direktive 2003/98/ES o ponovni uporabi informacij javnega sektorja⁵, zlasti v skladu s cilji glede preglednosti, ustvarjanja pogojev, ki omogočajo razvoj storitev, ter prispevanja h gospodarski rasti in ustvarjanju delovnih mest. Dostop do podatkov in informacij programa Copernicus bi moral biti prost in neomejen.

- (49a) Ves potencial, ki ga ima program Copernicus za družbo in gospodarstvo Unije, bi bilo treba popolnoma sprostiti celo širše od neposrednih upravičencev, in sicer tako, da se poveča stopnja uporabe pri uporabnikih, za kar je treba sprejeti dodatne ukrepe, da bi***

¹ Uredba (EU) št. 911/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2010 o evropskem programu za spremljanje Zemlje (GMES) in njegovih začetnih operativnih dejavnostih (2011–2013) (UL L 276, 20.10.2010, str. 1).

² Sporočilo „Umetna inteligenca za Evropo“ (COM(2018) 237), sporočilo „Na poti k skupnemu evropskemu podatkovnemu prostoru“ (COM(2018) 232), Predlog Uredbe Sveta o ustanovitvi Evropskega skupnega podjetja za visokozmogljivo računalništvo (COM(2018) 8).

³ Evropska organizacija za uporabo meteoroloških satelitov.

⁴ Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE).

⁵ UL L 175, 27.6.2013, str. 1–8.

lahko te podatke uporabljali tudi nestrokovnjaki, s čimer bi se spodbudili rast, ustvarjanje delovnih mest in prenosi znanja.

- (50) Copernicus je uporabniško usmerjen program. Njegov razvoj bi zato moral temeljiti na razvijajočih se zahtevah glavnih uporabnikov programa Copernicus, hkrati pa bi moral upoštevati tudi nastajanje novih javnih ali zasebnih skupnosti uporabnikov. Program Copernicus bi se moral opreti na analizo možnosti za izpolnitev razvijajočih se potreb uporabnikov, vključno s tistimi, ki so povezane z izvajanjem in spremljanjem politik Unije, za katere je potrebna nepretrgana in dejanska soudeležnost uporabnikov, zlasti v zvezi z opredelitvijo in potrjevanjem zahtev.
- (51) Program Copernicus se že izvaja. Zato je pomembno zagotoviti kontinuiteto že obstoječe infrastrukture in storitev, hkrati pa jih prilagoditi ***spreminjajočim se potrebam uporabnikov***, spreminjajočemu se tržnemu okolju, zlasti pojavu zasebnih akterjev v vesolju (komercialna uporaba vesolja („New Space“)) in družbeno-političnemu razvoju, za kar je potrebna zmožnost hitrega odzivanja. To zahteva ***razvoj*** funkcionalne strukture programa Copernicus, da bi bolje odražal premik od prve faze operativnih storitev k zagotavljanju naprednih in bolj ciljno usmerjenih storitev v nove skupnosti uporabnikov ter k spodbujanju trgov z dodano vrednostjo nižje v vrednostni verigi. V ta namen bi bilo treba pri njegovem nadaljnjem izvajanju sprejeti pristop, ki bi temeljil na podatkovni vrednostni verigi, tj. pridobivanju, obdelavi, razširjanju in uporabi podatkov in informacij, ter dejavnostih za povečanje stopnje uporabe med uporabniki ■ na trgu ***in dejavnostih krepitve zmogljivosti***, medtem ko bodo v procesu strateškega načrtovanja v okviru programa Obzorje Evropa opredeljene raziskovalne in inovacijske dejavnosti, ki bi morale temeljiti na programu Copernicus.
- (52) V zvezi s pridobivanjem podatkov bi morale biti dejavnosti v okviru programa Copernicus usmerjene v dokončanje in vzdrževanje obstoječe vesoljske infrastrukture, pripravo na dolgoročno zamenjavo satelitov ob koncu njihove življenjske dobe ter začetek novih misij, ki bodo obravnavale ***predvsem*** nove sisteme opazovanja za podporo reševanju izziva svetovnih podnebnih sprememb (npr. spremljanje antropogenih emisij CO₂ in emisij drugih toplogrednih plinov). Dejavnosti v okviru programa Copernicus bi morale razširiti globalno pokritost spremljanja v polarnih regijah in podpirati zagotavljanje okoljske skladnosti, zakonsko predpisano spremljanje in poročanje na področju okolja ter inovativne okoljske aplikacije ***v kmetijstvu, upravljanju z gozdnimi, vodnimi in morskimi***

viri ter kulturni dediščini (npr. za spremljanje kmetijskih rastlin, gospodarjenje z vodnimi viri in izboljšano spremljanje požarov). Pri tem bi moral Copernicus izkoristiti možnosti vzvoda in kar najbolj izkoristiti naložbe, izvedene v prejšnjem obdobju financiranja (2014–2020), **tudi naložbe držav članic, Evropske vesoljske agencije in EUMETSAT**, ter preučiti možnosti novih operativnih in poslovnih modelov za nadaljnjo dopolnitev svojih zmogljivosti. Nadaljnji razvoj njegove varnostne razsežnosti, da bi se lahko odzival na spreminjajoče se potrebe uporabnikov na področju varnosti, bi **lahko temeljil** na uspešnih partnerstvih z državami članicami v okviru ustreznih mehanizmov upravljanja.

- (53) V okviru funkcije za obdelavo podatkov in informacij bi moral program Copernicus zagotavljati dolgoročno vzdržnost in nadaljnji razvoj svojih storitev, informacije za zadovoljitev potreb javnega sektorja in izpolnitev zahtev iz mednarodnih zavez Unije ter karseda povečati priložnosti za komercialno uporabo. Program Copernicus bi moral na lokalni, nacionalni, evropski in svetovni ravni zagotoviti zlasti informacije o **sestavi** ozračja **in kakovosti zraka**; informacije o stanju **in dinamiki** oceanov; informacije v podporo spremljanju kopnega **in ledu**, ki so v pomoč pri izvajanju lokalnih in nacionalnih politik ter politik Unije; informacije v podporo prilagajanju podnebnim spremembam in blažitvi njihovih posledic; geoprostorske informacije v podporo ravnanju v izrednih razmerah, med drugim z dejavnostmi preprečevanja, zagotavljanjem okoljske skladnosti in civilno zaščito, vključno s podporo zunanjemu delovanju Unije. Komisija bi morala opredeliti ustrezne pogodbene ureditve, ki bi podpirale vzdržnost zagotavljanja storitev.
- (54) Pri izvajanju storitev programa Copernicus **bi se** Komisija **morala zanašati** na pristojne subjekte, ustrezne agencije Unije, skupine ali konzorcije nacionalnih organov ali ustrezen drug organ, ki bi lahko bil upravičen do sporazuma o prispevkih. Pri izbiri teh subjektov bi morala Komisija zagotoviti, da ne bo motenj v delovanju in zagotavljanju storitev ter da bodo imeli ti subjekti v zvezi z varnostno občutljivimi podatki ustrezne zmogljivosti za zgodnje opozarjanje in spremljanje kriznih razmer v okviru skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) ter zlasti skupne varnostne in obrambne politike (SVOP). **V skladu s členom 154 finančne uredbe morajo osebe in subjekti, ki so pooblaščen za izvrševanje sredstev Unije, spoštovati načelo nediskriminacije do vseh držav članic; to načelo bi bilo treba zagotoviti z ustreznimi sporazumi o prispevkih v zvezi z zagotavljanjem storitev programa Copernicus.**

- (55) Izvajanje storitev programa Copernicus bi moralo spodbujati javno uporabo storitev, saj bi uporabniki lahko predvideli razpoložljivost in razvoj storitev, in spodbujati sodelovanje z državami članicami in drugimi stranmi. V ta namen bi morali Komisija in njeni pooblaščen subjekti pri nadaljnjem razvoju portfelja storitev in informacij programa Copernicus tesno sodelovati z različnimi *glavnimi* skupnostmi uporabnikov iz vse Evrope, da zagotovijo, da bodo izpolnjene spreminjajoče se potrebe javnega sektorja in politik, ter tako kar najbolj povečati stopnjo uporabe podatkov, pridobljenih z opazovanjem Zemlje. Komisija in države članice bi morale sodelovati, da bi razvile komponento *in situ* programa Copernicus ter olajšale vključevanje sklopov podatkov *in situ* v zbirke vesoljskih podatkov za posodobljene storitve programa Copernicus.
- (55a) *Politika brezplačnih, popolnih in odprtih podatkov programa Copernicus je bila ocenjena kot eden najuspešnejših elementov izvajanja programa Copernicus in je bila ključnega pomena pri spodbujanju velikega povpraševanja po njegovih podatkih in informacijah, s čimer je ta program postal eden največjih svetovnih ponudnikov podatkov, pridobljenih z opazovanjem Zemlje. Nedvomno je treba zagotoviti dolgoročno in varno kontinuiteto v zagotavljanju brezplačnih, popolnih in odprtih podatkov, dostop do teh podatkov pa bi bilo treba zavarovati, da bi uresničili ambiciozne cilje, določene v vesoljski strategiji za Evropo (2016). Podatki programa Copernicus so ustvarjeni predvsem zato, da bi koristili evropskim državljanom, medtem ko se z zagotavljanjem, da so ti podatki prosto dostopni po vsem svetu, povečujejo priložnosti sodelovanja za podjetja in akademike iz EU ter se prispeva k učinkovitemu evropskemu vesoljskemu ekosistemu. Če bi dostop do podatkov in informacij programa Copernicus kakor koli omejili, je to treba storiti v skladu s politiko glede podatkov programa Copernicus, kot je določeno v tej uredbi in Delegirani uredbi Komisije (EU) št. 1159/2013.*
- (56) Pod primernimi pogoji in omejitvami bi bilo treba omogočiti popoln, odprt in brezplačen dostop do podatkov in informacij, pridobljenih v okviru programa Copernicus, da bi se spodbudila njihova uporaba in izmenjava ter okrepili evropski trgi za opazovanje Zemlje, zlasti v sektorju nižje v vrednostni verigi, s čimer bi se omogočila rast in ustvarjanje delovnih mest v Uniji. S tem bi se morali še naprej zagotavljati podatki in informacije z visoko stopnjo doslednosti, stalnosti, zanesljivosti in kakovosti. To zahteva obsežen in uporabnikom prijazen dostop do podatkov in informacij ter obdelavo in uporabo podatkov in informacij programa Copernicus z različnimi stopnjami pravočasnosti, za kar bi morala Komisija še naprej uporabljati celostni pristop tako na ravni EU kot tudi držav članic, kar

bi omogočilo tudi združevanje z drugimi viri podatkov in informacij. ***Zato bi morala Komisija sprejeti potrebne ukrepe, s katerimi bi zagotovila, da bodo podatki in informacije programa Copernicus zlahka in dejansko dostopni in jih bo mogoče enostavno in učinkovito uporabiti, zlasti s spodbujanjem storitev*** dostopa do podatkov in informacij v državah članicah ter, ***kadar je mogoče, s spodbujanjem interoperabilnosti med obstoječimi evropskimi infrastrukturami za podatke, pridobljene z opazovanjem Zemlje, da se vzpostavijo*** sinergije z njihovimi sredstvi, da bi se čim bolj povečala in okrepila uporaba podatkov in informacij programa Copernicus na trgu.

- (57) Komisija bi morala v skladu s to uredbo in veljavnimi pravicami tretjih strani pri določanju pogojev za izdajo licenc za podatke tretjih strani sodelovati s ponudniki podatkov, da se olajša njihova uporaba v programu Copernicus. Nekateri podatki in informacije programa Copernicus, tudi slike visoke ločljivosti, lahko vplivajo na varnost Unije ali njenih držav članic, zato bi morale biti omogočeno, da bi v ustrezno utemeljenih primerih sprejeli ukrepe za odziv na tveganja in grožnje za varnost Unije in njenih držav članic.
- (58) Določbe pravnih aktov, sprejetih na podlagi prejšnjih uredb, bi morale ostati še naprej veljavne, razen če niso v nasprotju z novo uredbo. To zlasti velja za Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 1159/2013 o opredelitvi pogojev za registracijo in izdajo licenc uporabnikom GMES in opredelitvi meril za omejitev dostopa do namenskih podatkov GMES in informacij storitev GMES¹.
- (59) Da se lokalne, ***regionalne ali nacionalne*** organe, mala in srednja podjetja, znanstvenike in raziskovalce spodbudi k uporabi podatkov, pridobljenih z opazovanjem Zemlje, in tehnologij za opazovanje, ter se jim olajša uporaba teh podatkov in tehnologij, bi bilo treba z dejavnostmi za povečanje stopnje uporabe med uporabniki spodbujati namenska omrežja za razširjanje podatkov programa Copernicus, vključno z nacionalnimi in regionalnimi organi, ***kot sta Releji Copernicus in Akademija Copernicus***. V zvezi s tem bi si morale Komisija in države članice prizadevati za vzpostavitev tesnejših povezav med programom Copernicus ter politikami Unije in nacionalnimi politikami, da bi se spodbudilo povpraševanje po komercialnih aplikacijah in storitvah ter da bi lahko podjetja, zlasti mala in srednja ter zagonska podjetja, razvijala aplikacije na podlagi podatkov in informacij

¹ UL L 309, 19.11.2013, str. 1–6.

programa Copernicus, s pomočjo katerih bi se v Evropi vzpostavil konkurenčen ekosistem podatkov, pridobljenih z opazovanjem Zemlje.

- (60) Na mednarodnem področju bi moral program Copernicus zagotavljati točne in zanesljive informacije za sodelovanje s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami ter v podporo zunanji politiki in politiki razvojnega sodelovanja Unije. Program Copernicus bi bilo treba obravnavati kot evropski prispevek h Globalnemu sistemu sistemov za opazovanje zemlje (GEOSS), Odboru za satelite za opazovanje Zemlje (CEOS), Konferenci pogodbenic (COP) Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC) iz leta 1992, **doseganju ciljev Združenih narodov glede trajnostnega razvoja** in Sendajskem okviru za zmanjševanje tveganja nesreč. Vzpostaviti ali ohraniti bi moral tudi ustrezno sodelovanje z ustreznimi sektorskimi organi OZN in Svetovno meteorološko organizacijo.
- (61) Kadar je ustrezno, bi se morala Komisija pri izvajanju programa Copernicus, kar zadeva razvoj, **usklajevanje, izvajanje in razvoj vesoljskih komponent, dostop do podatkov tretjih strani, ko je to ustrezno in kadar tega ne počne kakšen drug subjekt**, dostop do podatkov in izvajanje namenskih misij, opreti na evropske mednarodne organizacije, s katerimi je že sklenila partnerstva, zlasti na Evropsko vesoljsko agencijo. Opreti pa bi se morala tudi na EUMETSAT, kar zadeva izvajanje namenskih misij **ali njihovih delov in, kjer je to ustrezno, dostop do podatkov o sodelujočih misijah** v skladu s strokovnim znanjem in pooblastili te organizacije.
- (61a) **Na področju storitev bi morala Komisija izkoristiti posebne zmogljivosti agencij Unije, kot so Evropska agencija za okolje, Evropska agencija za pomorsko varnost in Evropska agencija za mejno in obalno stražo in Satelitski center Evropske unije (SATCEN), pa tudi že izvedene evropske naložbe prek podjetja Mercator Ocean v storitve spremljanja morskega okolja. Kar zadeva varnost, se bo z visokim predstavnikom skušal doseči celovit pristop na ravni Unije. Skupno raziskovalno središče (JRC) Komisije je dejavno sodelovalo že na začetku pobude GMES in je podpiralo razvoj v zvezi s sistemom Galileo in vesoljskim vremenom. V skladu z Uredbo (EU) št. 377/2014 JRC upravlja storitev programa Copernicus za ravnanje v izrednih razmerah in globalno komponento storitve programa Copernicus za spremljanje kopnega; prispeva k pregledu kakovosti in ustreznosti podatkov in informacij ter k prihodnjemu razvoju. Komisija bi se morala pri**

izvajanju vesoljskega programa tudi v prihodnje opirati na znanstveno in tehnično svetovanje JRC.

- (62) Unija je na podlagi zahtev Evropskega parlamenta in Sveta iz Sklepa št. 541/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o vzpostavitvi okvira podpore za nadzor in spremljanje v vesolju vzpostavila okvir podpore za nadzor in spremljanje v vesolju (SST). Vesoljski odpadki resno ogrožajo varnost in trajnost vesoljskih dejavnosti. SST je zato bistvenega pomena za ohranitev kontinuitete komponent vesoljskega programa in njihovih prispevkov k politikam Unije. S prizadevanji za preprečevanje širjenja vesoljskih odpadkov prispeva SST k zagotavljanju vzdržnega in zajemčenega dostopa do vesolja, ***kar je globalni skupni cilj***, in njegove uporabe. ***V tem kontekstu bi to lahko podprlo pripravo evropskih projektov za čiščenje Zemljine orbite.***
- (63) SST bi moral nadalje razvijati učinkovitost in avtonomijo zmogljivosti SST. V ta namen bi bilo treba na podlagi podatkov iz mreže senzorjev SST vzpostaviti avtonomen evropski katalog vesoljskih predmetov. ***Unija bi lahko po potrebi razmislila o tem, da bi nekatere svoje podatke dala na voljo za komercialne, nekomercialne in raziskovalne namene.*** SST bi moral še naprej podpirati delovanje in zagotavljanje storitev SST. Ker ***so storitve*** SST uporabniško ***usmerjene*** , bi bilo treba vzpostaviti ustrezne mehanizme za zbiranje zahtev uporabnikov, vključno z varnostnimi zahtevami ***in s tistimi, ki se nanašajo na prenos pomembnih informacij javnim ustanovam in od javnih ustanov, da bi se izboljšala učinkovitost sistema in spoštovala nacionalna varnost in varnostne politike.***
- (64) Zagotavljanje storitev SST bi moralo temeljiti na sodelovanju med Unijo in državami članicami ter na uporabi obstoječih in prihodnjih nacionalnih strokovnih znanj in sredstev, vključno s tistimi, ki so bila razvita prek Evropske vesoljske agencije ali Unije. Obstajati bi morala možnost zagotavljanja finančne podpore razvoju novih senzorjev SST. Ob upoštevanju občutljivosti SST bi morale sodelujoče države članice ohraniti nadzor nad nacionalnimi senzorji in njihovim delovanjem, vzdrževanjem in obnovo ter nad obdelavo podatkov za zagotavljanje storitev SST.
- (65) Države članice z ustreznim lastništvom ali dostopom do zmogljivosti SST bi morale imeti možnost sodelovati pri zagotavljanju storitev SST. Za sodelujoče države članice v konzorciju SST, ustanovljenem s Sklepom št. 541/2014/EU, bi moralo veljati, da izpolnjujejo ta merila. Te države članice bi morale predložiti ***eno samo skupno*** vlogo in

dokazati skladnost z dodatnimi elementi v zvezi z operativno ureditvijo. ■ Določiti bi bilo treba ustrezna pravila za izbor in organizacijo udeležencev iz držav članic.

- (65a) *Komisiji je treba podeliti izvedbena pooblastila za opredelitev podrobnih postopkov in elementov za ugotavljanje udeležbe držav članic. Če ni vložena nobena skupna vloga ali Komisija meni, da vložena vloga ne izpolnjuje določenih meril, lahko Komisija začne drugi korak za sodelovanje držav članic. V postopkih in elementih za drugi korak bi morale biti opredeljene orbite, ki jih je treba zajeti, in bi se morale upoštevati, da je treba čim bolj povečati sodelovanje držav članic pri zagotavljanju storitev SST. Kadar ti postopki in elementi predvidevajo možnost, da Komisija izbere več predlogov, da se zajamejo vse orbite, bi bilo prav tako treba zagotoviti ustrezne mehanizme za usklajevanje med skupinami držav članic in učinkovito rešitev, da se zajamejo vse storitve SST.*
- (66) Ko se SST vzpostavi, bi moral upoštevati načela dopolnjevanja dejavnosti in kontinuitete visokokakovostnih uporabniško usmerjenih storitev SST, temeljiti pa bi moral na najboljšem strokovnem znanju. Zato bi se bilo treba pri SST izogibati nepotrebnemu podvajanju. ■ Odvečne zmogljivosti bi morale ■ **zagotavljati kontinuiteto, kakovost in odpornost** storitev SST. Dejavnosti skupin strokovnjakov bi morale prispevati k temu, da se prepreči nepotrebno podvajanje.
- (67) Poleg tega bi moral SST **spodbujati** obstoječe ukrepe za zmanjšanje tveganj, kot so smernice za zmanjšanje vesoljskih odpadkov ■ **odbora OZN** ■ COPUOS ■ , in **osnutek smernic** za dolgoročno vzdržnost vesoljskih dejavnosti ali druge pobude za zagotovitev varnosti, zaščite in vzdržnosti vesoljskih dejavnosti. Da bi se zmanjšalo tveganje trkov, bi si bilo treba v okviru SST prizadevati tudi za sinergije s pobudami za dejavno odstranjevanje in nevtraliziranje vesoljskih odpadkov. SST bi moral prispevati k zagotavljanju miroljubne uporabe in raziskovanja vesolja. Povečanje vesoljskih dejavnosti lahko vpliva na mednarodne pobude na področju upravljanja vesoljskega prometa. Unija bi morala spremljati ta razvoj in ga morda upoštevati pri vmesnem pregledu sedanjega večletnega finančnega okvira.
- (68) Pri SST, vesoljskem vremenu in **dejavnostih na področju** blizuzemeljskih predmetov bi morali upoštevati sodelovanje z mednarodnimi partnerji, zlasti Združenimi državami Amerike, mednarodnimi organizacijami in ostalimi tretjimi stranmi, zlasti za preprečevanje

trkov v vesolju, preprečevanje širjenja vesoljskih odpadkov in povečanje pripravljenosti na učinke ekstremnih vesoljskih vremenskih dogodkov in blizuzemeljskih predmetov.

- (69) Varnostni odbor Sveta je priporočil vzpostavitev strukture za obvladovanje tveganja, da bi bila pri izvajanju Sklepa št. 541/2014/EU ustrezno upoštevana vprašanja glede varnosti podatkov. V ta namen in ob upoštevanju že opravljenega dela bi morale sodelujoče države članice določiti ustrezne strukture in postopke za obvladovanje tveganja.
- (70) Varnost državljanov lahko ogrozijo ekstremni in veliki vesoljski vremenski dogodki, ki motijo tudi delovanje vesoljske in zemeljske infrastrukture. Zato bi bilo treba v okviru vesoljskega programa določiti *podkomponento* za vesoljsko vreme, da bi ocenjevali tveganja v zvezi z vesoljskim vremenom in ustrezne potrebe uporabnikov, ozaveščali o tveganjih v zvezi z vesoljskim vremenom, poskrbeli za zagotavljanje uporabniško usmerjenih storitev v zvezi z vesoljskim vremenom in izboljševali zmogljivosti držav članic za zagotavljanje storitve v zvezi z vesoljskim vremenom. Komisija bi morala dati prednost tistim sektorjem, ki se jim bodo zagotavljale operativne storitve v zvezi z vesoljskim vremenom, pri čemer bi morala upoštevati potrebe uporabnikov, tveganja in tehnološko pripravljenost. Dolgoročno pa bi se lahko upoštevale tudi potrebe drugih sektorjev. Za zagotavljanje storitev na ravni Unije v skladu s potrebami uporabnikov bodo potrebne ciljno usmerjene, usklajene in nadaljnje raziskovalne in razvojne dejavnosti, da se podpre razvoj storitev v zvezi z vesoljskim vremenom. Zagotavljanje storitev v zvezi z vesoljskim vremenom bi moralo temeljiti na obstoječih nacionalnih zmogljivostih in zmogljivostih Unije ter omogočati široko sodelovanje držav članic, *evropskih in mednarodnih organizacij* in vključevanje zasebnega sektorja.
- (71) Bela knjiga Komisije o prihodnosti Evrope¹, Rimska izjava voditeljev držav in vlad 27 držav članic EU² in več resolucij Evropskega parlamenta opozarjajo, da ima EU pomembno vlogo pri zagotavljanju varne, varovane in odporne Evrope, ki bo sposobna obravnavati izzive, kot so regionalni konflikti, terorizem, kibernetске grožnje in naraščajoči migracijski pritiski. Varen in zagotovljen dostop do satelitskih komunikacij je nepogrešljivo orodje za varnostne akterje, združevanje in souporaba tega ključnega varnostnega vira na ravni Unije pa krepi Unijo, ki ščiti svoje državljane.

¹ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/white_paper_on_the_future_of_europe_en.pdf

² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/intm/146072.pdf

- (72) Evropski svet je v svojih sklepih z zasedanja 19. in 20. decembra 2013¹ z odobramenjem sprejel priprave na podrođu satelitskih komunikacij za naslednjo generacijo vladnih satelitskih komunikacij (GOVSATCOM) v tesnem sodelovanju med državami članicami, Komisijo in Evropsko vesoljsko agencijo. GOVSATCOM je bil opredeljen tudi kot eden od elementov globalne strategije za zunanjo in varnostno politiko Evropske unije iz junija 2016. GOVSATCOM bi moral prispevati k odzivu EU na hibridne grožnje, podpirati pomorsko strategijo EU in politiko EU za Arktiko.
- (73) GOVSATCOM je uporabniško usmerjen program z močno varnostno razsežnostjo. ***Ustrezni akterji lahko analizirajo*** tri glavne sklope primerov uporabe: ***i)*** krizno upravljanje, ki lahko zajema civilne in vojaške misije in operacije v okviru skupne varnostne in obrambne politike, naravne nesreče in nesreče, ki jih povzroči človek, humanitarne krize in izredne razmere na morju; ***ii)*** nadzor, ki lahko zajema varovanje meje in predmejnih območij, varovanje morske meje, pomorski nadzor in nadzor nad nezakonito trgovino; ter ***iii)*** osrednja infrastruktura, ki lahko zajema diplomatsko mrežo, policijsko komunikacijo, ***digitalno infrastrukturo (npr. podatkovne centre, strežnike)***, ključno infrastrukturo (npr. energija, prevoz, vodne pregrade, ***kot so jezi***) in vesoljsko infrastrukturo.
- (73a) ***Akterji Unije in držav članic bodo zmogljivost in storitve GOVSATCOM uporabljali v nujnih misijah in operacijah, pri katerih sta ključni zaščita in varnost. Zato je potrebna ustrezna neodvisnost od tretjih strani (tretjih držav in subjektov iz tretjih držav), in sicer pri vseh elementih GOVSATCOM, kot so vesoljske in zemeljske tehnologije na ravni komponent, podsistemov in sistemov, proizvodne industrije, lastniki in upravljavci vesoljskih sistemov, fizična lokacija komponent zemeljskih sistemov.***
- (74) Satelitske komunikacije niso neizčrpen vir, temveč so omejene s satelitsko zmogljivostjo, frekvenco in geografsko pokritostjo. Da bi bil GOVSATCOM stroškovno učinkovit in da bi lahko izkoriščal ekonomijo obsega, mora optimizirati usklajevanje med povpraševanjem pooblaščenih uporabnikov GOVSATCOM in ponudbo satelitskih zmogljivosti in storitev v okviru pogodb GOVSATCOM. Ker se povpraševanje in potencialna ponudba skozi čas spreminjata, sta potrebna stalno spremljanje in prožnost za prilagoditev storitev GOVSATCOM. ■

¹ EUCO 217/13.

- (75) Operativne zahteve bodo določene na podlagi analiziranih primerov uporabe. Iz operativnih zahtev in glede na varnostne zahteve bi bilo treba razviti portfelj storitev. Ta pa bi moral določiti osnovo za storitve, ki se bodo zagotavljale prek GOVSATCOM. Da bi se ohranila najboljša možna usklajenost med povpraševanjem in zagotovljenimi storitvami, bo morda treba portfelj storitev GOVSATCOM redno posodabljati.
- (76) V prvi fazi GOVSATCOM (približno do leta 2025) se bodo uporabljale obstoječe zmogljivosti ■ . *V tem kontekstu bi si morala Komisija zmogljivosti GOVSATCOM EU priskrbeti od držav članic z nacionalnimi sistemi in vesoljskimi zmogljivostmi ter od komercialnih satelitskih komunikacijskih ali storitvenih ponudnikov, pri čemer bi morala upoštevati bistvene varnostne interese Unije.* V tej prvi fazi se bodo storitve *uvajale postopoma* ■ . Če se v prvi fazi pri podrobni analizi prihodnje ponudbe in povpraševanja ugotovi, da ta pristop ne zadostuje za pokrivanje naraščajočega povpraševanja, se lahko sprejme odločitev o prehodu na drugo fazo in razvoju dodatne prilagojene vesoljske infrastrukture ali zmogljivosti prek enega ali več javno-zasebnih partnerstev, npr. s satelitskimi operaterji v Uniji.
- (77) Da bi optimizirali razpoložljive satelitske komunikacijske vire, zagotovili dostop v nepredvidljivih razmerah, kot so naravne nesreče, ter zagotovili operativno učinkovitost in kratek čas obdelave zahtev, je potreben *zemeljski segment* (vozlišča *in morebitni drugi zemeljski elementi*). *Slednji* bi moral biti zasnovan na podlagi operativnih in varnostnih zahtev. Da bi se zmanjšala tveganja, lahko *vozlišče* vključuje več fizičnih lokacij. Za zemeljski segment bodo morda potrebni *drugi zemeljski* elementi, kot so sidrne postaje.
- (78) Za uporabnike satelitskih komunikacij je uporabniška oprema vse pomembnejši operativni vmesnik. Pristop GOVSATCOM EU *bi moral omogočati*, da bo lahko večina uporabnikov za storitve GOVSATCOM še naprej uporabljala svojo obstoječo uporabniško opremo ■ .
- (79) Uporabniki v interesu operativne učinkovitosti navajajo, da si je pomembno prizadevati za interoperabilnost uporabniške opreme in za uporabniško opremo, ki omogoča uporabo različnih satelitskih sistemov. Na tem področju bi utegnili biti potrebni raziskave in razvoj.
- (80) Na ravni izvajanja bi bilo treba naloge in odgovornosti porazdeliti med specializirane subjekte, kot so Evropska obrambna agencija, ESZD, Evropska vesoljska agencija, Agencija in druge agencije Unije, in sicer tako, da se zagotovi uskladitev z njihovo glavno vlogo, zlasti pri vidikih, povezanih z uporabniki.

- (81) Pristojni organ za GOVSATCOM ima pomembno vlogo pri nadzoru nad tem, da uporabniki in drugi nacionalni subjekti, ki so udeleženi pri GOVSATCOM, upoštevajo pravila o izmenjavi in prednostni razvrstitvi ter varnostne postopke, kot je določeno v varnostnih zahtevah. Država članica, ki ne določi pristojnega organa za GOVSATCOM, bi morala v vsakem primeru določiti kontaktno točko za obravnavanje vseh odkritih poskusov motenja, ki bi negativno vplivalo na GOVSATCOM.
- (81a) *Udeleženci GOVSATCOM lahko postanejo države članice, Svet, Komisija in ESZD, če se odločijo izdajati odobritve uporabnikom GOVSATCOM ali zagotavljati zmogljivosti, lokacije ali podporne objekte. Glede na to, da se država članica sama odloči, da bo izdajala odobritve uporabnikom GOVSATCOM ali zagotavljala zmogljivosti, lokacije ali podporne objekte, države članice ne morejo biti obvezane, da postanejo udeleženske GOVSATCOM ali gostijo infrastrukturo GOVSATCOM. GOVSATCOM kot komponenta vesoljskega programa torej ne posega v pravico držav članic, da ne sodelujejo v GOVSATCOM, vključno v skladu s svojo nacionalno zakonodajo ali ustavnimi zahtevami v zvezi s politikami glede neusklajevanja in nesodelovanja v vojaških zavezništvih.*
- (82) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za operativne zahteve glede storitev, ki se zagotavljajo v okviru GOVSATCOM. Tako bo imela Komisija možnost opredeliti tehnične specifikacije za primere uporabe, povezane s kriznim upravljanjem, nadzorom in upravljanjem ključne infrastrukture, vključno z diplomatskimi komunikacijskimi omrežji. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta.
- (83) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za portfelj storitev, ki se zagotavljajo v okviru GOVSATCOM. Tako bo imela Komisija možnost opredeliti značilnosti, vključno z geografsko pokritostjo, frekvenco, pasovno širino, uporabniško opremo in varnostnimi elementi. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011.
- (84) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila glede pravil o izmenjavi in prednostni razvrstitvi za uporabo združenih satelitskih komunikacijskih zmogljivosti GOVSATCOM. **Pri opredelitvi pravil o izmenjavi in prednosti bi Komisija morala upoštevati** operativne in varnostne zahteve

ter analizo tveganj in pričakovanega povpraševanja udeležencev GOVSATCOM. ***Čeprav bi bilo treba storitve GOVSATCOM za uporabnike GOVSATCOM načeloma zagotavljati brezplačno, se lahko politika oblikovanja cen razvije kot del teh podrobnih pravil o izmenjavi in prednosti, če analiza pokaže, da ni dovolj zmogljivosti, in če je namen to, da se prepreči izkrivljanje trga.*** Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011.

- (85) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila glede lokacije infrastrukture zemeljskega segmenta za GOVSATCOM. Tako bo imela Komisija možnost, da upošteva operativne in varnostne zahteve, ***pa tudi obstoječo infrastrukturo*** za izbiro teh lokacij. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta.

I

- (87) Z Uredbo (EU) št. 912/2010 je bila za upravljanje nekaterih vidikov satelitskih navigacijskih programov Galileo in EGNOS ustanovljena agencija Unije, imenovana Agencija za evropski GNSS. Ta uredba zlasti določa, da bo Agencija za evropski GNSS zadolžena za nove naloge, ne samo v zvezi s sistemom Galileo in storitvijo EGNOS, temveč tudi za druge komponente vesoljskega programa, zlasti za varnostno akreditacijo. Zato je treba ime, naloge in organizacijske vidike Agencije za evropski GNSS ustrezno prilagoditi.

- (87a) ***V skladu s Sklepom 2010/803/EU je sedež Agencije v Pragi. Uslužbenci Agencije so za izvajanje nalog Agencije lahko zaposleni v katerem od zemeljskih centrov Galileo ali EGNOS iz Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2016/413 z namenom izvajanja dejavnosti vesoljskega programa, navedenih v ustreznem sporazumu. Poleg tega bi lahko za to, da bi Agencija delovala na najbolj učinkovit in uspešen način, omejeno število osebja dodelili lokalnim pisarnam v eni ali več državah članicah. Namestitev osebja zunaj sedeža Agencije ali lokacij, kjer se nahajata Galileo in EGNOS, ne bi smela voditi v prenos bistvenih dejavnosti Agencije na te lokalne pisarne.***

- (88) Glede na njeno razširjeno področje pristojnosti, ki ne bo več omejeno na Galileo in EGNOS, bi bilo zato treba ***ime Agencije*** za evropski GNSS spremeniti. Vendar pa bi morala biti v okviru Agencije zagotovljena kontinuiteta dejavnosti Agencije za evropski GNSS, tudi glede pravic in obveznosti, osebja in veljavnosti vseh sprejetih odločitev.

- (89) Glede na pooblastila Agencije in vlogo Komisije pri izvajanju vesoljskega programa je primerno določiti, da se nekatere odločitve, ki jih sprejme upravni odbor, ne bi smele sprejeti brez pozitivnega glasovanja predstavnikov Komisije.
- (90) Brez poseganja v pristojnosti Komisije so upravni odbor, svet za varnostno akreditacijo in izvršni direktor pri opravljanju svojih nalog neodvisni in delujejo v javnem interesu.
- (91) Možno in celo verjetno je, da bodo nekatere komponente vesoljskega programa temeljile na uporabi občutljive ali varnostne nacionalne infrastrukture. V tem primeru je treba zaradi nacionalne varnosti določiti, da se smejo sestankov upravnega odbora in sveta za varnostno akreditacijo udeležiti **■** predstavniki držav članic ***in predstavniki Komisije, in sicer na podlagi potrebe po seznanitvi s podatki. V upravnem odboru se glasovanja udeležujejo le predstavniki držav članic, ki imajo to infrastrukturo, in predstavnik Komisije. V poslovniku upravnega odbora in sveta za varnostno akreditacijo bi moralo biti določeno, kdaj se ta postopek uporabi.***

-
- (94) V skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016 je treba vesoljski program oceniti na podlagi informacij, zbranih v skladu s posebnimi zahtevami glede spremljanja, pri tem pa se izogibati pretiranemu urejanju in nalaganju upravnih bremen, zlasti državam članicam. Te zahteve lahko po potrebi kot osnovo za ocenjevanje učinkov programa vključujejo merljive kazalnike.

- (94a) ***Uporaba storitev, ki temeljijo na programih Copernicus in Galileo, naj bi imela na splošno velik učinek na evropsko gospodarstvo. Vendar se zdi, da zaenkrat prevladujejo ad hoc meritve in študije primerov. Komisija bi morala prek Eurostata opredeliti ustrezne statistične meritve in kazalnike, ki bi bili podlaga za sistematično in verodostojno spremljanje učinka vesoljskih dejavnosti EU.***

- (95) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011. ***Komisiji bi moral pomagati odbor, ki bi se sestajal v posebni sestavi.***

- (95a) ***Komponente programa Copernicus so uporabniško naravnane, zato je za njegovo izvajanje in razvoj potrebna nepretrgana in dejanska udeležba uporabnikov, zlasti pri***

opredeljevanju in potrjevanju zahtev v zvezi s storitvami. Da bi imel program večjo vrednost za uporabnike, bi bilo treba njihovo sodelovanje aktivno podpirati prek rednih posvetovanj s končnimi uporabniki iz javnega in zasebnega sektorja držav članic Unije in iz mednarodnih organizacij, kjer je to primerno. V ta namen bi bilo treba ustanoviti delovno skupino (v nadaljnjem besedilu: forum uporabnikov) za pomoč programskemu odboru pri opredelitvi zahtev uporabnikov in potrjevanju skladnosti storitev, pa tudi pri odkrivanju vrzeli v storitvah, ki se zagotavljajo. V poslovniku odbora bi morala biti določena organizacija te delovne skupine, da bi se upoštevale posebnosti vsake komponente in vsake storitve v okviru komponent. Kadar je mogoče, bi morale države članice prispevati k forumu uporabnikov na podlagi sistematičnega in usklajenega posvetovanja z uporabniki na nacionalni ravni.

- (96) Ker so za dobro javno upravljanje potrebni enotno vodenje vesoljskega programa, hitrejša sprejemanje odločitev in enakopraven dostop do informacij, **je** predstavnikom subjektov, ki so jim zaupane naloge, povezane s tem programom, **lahko** omogočeno, da kot opazovalci sodelujejo pri delu odbora, ustanovljenega v okviru uporabe Uredbe (EU) št. 182/2011. Iz istih razlogov bi morali imeti predstavniki tretjih držav in mednarodnih organizacij, ki so sklenili mednarodni sporazum z Unijo, **ki je povezan z vesoljskim programom ali njegovimi komponentami oziroma podkomponentami**, možnost sodelovanja pri delu odbora, ob upoštevanju varnostnih omejitev in v skladu s pogoji sporazuma. Predstavniki subjektov, ki so jim zaupane naloge, povezane z vesoljskim programom, tretjih držav in mednarodnih organizacij, nimajo pravice sodelovati pri glasovanju odbora. **Pogoji za udeležbo opazovalcev in ad hoc udeležencev bi morali biti določeni v poslovniku odborov.**
- (97) Za zagotovitev učinkovite ocene napredka vesoljskega programa pri doseganju njegovih ciljev bi bilo treba v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije na Komisijo prenesti pooblastilo za sprejemanje aktov v zvezi s spremembo Priloge X, da po potrebi pregleda ali dopolni kazalnike in da to uredbo dopolni z določbami o vzpostavitvi okvira spremljanja in ocenjevanja. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s

strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.

- (98) Ker cilja te uredbe države članice ne morejo zadovoljivo doseči, saj ta cilj presega finančne in tehnične zmogljivosti vsake posamezne države članice, in ker se ta cilj zaradi svojega obsega in učinkov lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (99) *Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja varnostnih zahtev vesoljskega programa bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta. Države članice bi morale imeti možnost, da v največji možni meri nadzirajo varnostne zahteve programa. Pri sprejemanju izvedbenih aktov na področju varnosti vesoljskega programa bi moral Komisiji pomagati odbor predstavnikov držav članic v posebni sestavi za varnost. Ti izvedbeni akti bi morali biti sprejeti v skladu s postopkom pregleda iz Uredbe 182(2011). Glede na občutljivost varnostnih zadev bi si predsednik moral prizadevati poiskati rešitve, ki bi v odboru imele največjo možno podporo. Komisija ne bi smela sprejemati izvedbenih aktov, ki bi določali splošne varnostne zahteve programa, če odbor ne bi podal mnenja,*

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

NASLOV I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

1. S to uredbo se vzpostavi vesoljski program Unije (v nadaljnjem besedilu: vesoljski program). V njej so določeni cilji vesoljskega programa, proračun za obdobje 2021–2027, oblike financiranja Unije in pravila za zagotavljanje tega financiranja ter pravila za izvajanje vesoljskega programa.
2. S to uredbo se ustanovi Agencija Evropske unije za vesoljski program (v nadaljnjem besedilu: Agencija), ki bo nadomestila in nasledila Agencijo za evropski GNSS, ustanovljeno z Uredbo (EU) št. 912/2010, ter določijo pravila o delovanju Agencije.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (0) ***Sistem za nadzor in spremljanje v vesolju (SST) pomeni omrežje zemeljskih in vesoljskih senzorjev, ki so zmožni nadzorovati in spremljati vesoljske predmete in imajo zmogljivosti za obdelavo, s katerimi se zagotavljajo podatki, informacije in storitve o vesoljskih predmetih, ki krožijo okoli Zemlje;***
- (1) „vesoljsko plovilo“ pomeni vsak vesoljski predmet, ki ***kroži okrog Zemlje in ki je zasnovan za opravljanje posebnih funkcij ali misij (npr. komunikacije, navigacija ali opazovanje Zemlje)***, vključno s sateliti, zadnjimi stopnjami nosilnih raket ***in vozili za ponovni vstop v Zemljino atmosfero; Vesoljsko plovilo, ki ne more več izpolnjevati načrtovane naloge, se šteje za nedelujoče. Vesoljska vozila, ki so v rezervi ali v stanju pripravljenosti in čakajo na morebitno reaktivacijo, se štejejo za delujoča;***
- (2) „vesoljski vremenski dogodki“ pomeni naravna nihanja v vesolju ***na Soncu in okoli Zemlje. Vplivi vesoljskega vremena zajemajo Sončeve energetske delce, spremembe v***

Sončevem vetru, izbruhe koronalne mase, **■** geomagnetne viharje *in dinamiko*, **■** radiacijske nevihte in ionosferske motnje **■**, ki bi lahko vplivale na Zemljo *in vesoljsko infrastrukturo*;

- (3) „blizuzemeljski predmeti“ (*NEO*) pomenijo naravne predmete v sončnem sistemu, ki *se približujejo Zemlji*;
- (4) „vesoljski predmet“ pomeni vsak umetni predmet v vesolju;
- (5) (5) „spremljanje razmer v vesolju“ (SSA) pomeni celovit pristop, *vkjučno s celovitim znanjem in razumevanjem*, h glavnim nevarnostim v vesolju, med katere spadajo trki med *vesoljskimi predmeti, razbitje in ponovni vstop vesoljskih predmetov v atmosfero*, vesoljski vremenski pojavi in blizuzemeljski predmeti;
- (6) „operacija mešanega financiranja“ pomeni ukrepe, ki se podpirajo iz proračuna EU, med drugim v okviru mehanizmov mešanega financiranja iz člena 2(6) finančne uredbe, ki združujejo nepovratne oblike podpore in/ali finančne instrumente *in/ali proračunska jamstva* iz proračuna EU s povratnimi oblikami podpore iz razvojnih institucij ali drugih javnih finančnih institucij, pa tudi iz komercialnih finančnih institucij in od vlagateljev;
- (7) „pravni subjekt“ pomeni fizično ali pravno osebo, ustanovljeno in priznano kot tako v skladu z nacionalnim pravom, pravom Unije ali mednarodnim pravom, ki ima pravno osebnost in lahko v svojem imenu uveljavlja pravice in prevzema obveznosti, ali subjekt brez pravne osebnosti v skladu s členom 197(2)(c) finančne uredbe;
- (8) „tretja država“ pomeni državo, ki ni država članica Unije;
- (9) „informacije SST“ pomenijo obdelane podatke SST v obliki, primerni za takojšnjo uporabo s strani prejemnika;
- (10) „podatki SST“ pomenijo fizikalne parametre vesoljskih predmetov (*vključno z vesoljskimi odpadki*), *pridobljene s* senzorji SST, ali orbitalne parametre vesoljskih predmetov, ki izhajajo iz opazovanj s senzorji SST v okviru komponente nadzora in spremljanja v vesolju (SST);
- (11) „povratna povezava“ pomeni storitev, ki prispeva h globalni storitvi spremljanja za zrakoplove, kakor jo je opredelila Mednarodna organizacija civilnega letalstva;

- (12) „Sentineli programa Copernicus“ pomenijo namenske satelite, vesoljska plovila ali koristni tovor vesoljskega plovila za opazovanje Zemlje iz vesolja za program Copernicus;
- (13) „podatki programa Copernicus“ pomenijo podatke, ki jih posredujejo Sentineli, vključno z njihovimi metapodatki;
- (14) „podatki **in informacije** tretjih strani programa Copernicus“ pomenijo **vesoljske** podatke **in informacije**, ki so licencirani **ali dostopni** za uporabo v programu Copernicus in so bili pridobljeni drugače kot s Sentineli;
- (14a) „storitve programa Copernicus“ pomenijo storitve splošnega in skupnega interesa Unije in držav članic z dodano vrednostjo, ki se financirajo iz vesoljskega programa in ki podatke, pridobljene z opazovanjem Zemlje, podatke in situ in druge pomožne podatke spreminjajo v obdelane, združene in interpretirane informacije, prilagojene potrebam uporabnikov programa Copernicus;**
- (15) „podatki *in situ* programa Copernicus“ pomenijo podatke na podlagi opazovanj s senzorji, nameščenimi na tleh, morju ali v zraku, ter referenčne in pomožne podatke, licencirane ali zagotovljene za uporabo v programu Copernicus;
- (16) „informacije programa Copernicus“ pomenijo informacije iz storitev programa Copernicus po obdelavi ali modeliranju, vključno z njihovimi metapodatki;
- (17) „fiduciarni subjekt“ pomeni pravni subjekt, ki je neodvisen od Komisije ali tretje strani in ki od Komisije ali te tretje strani prejme podatke v varno hrambo in obdelavo;
- (18) „vesoljski odpadki“ pomenijo vse vesoljske predmete, vključno z vesoljskimi plovili ali njihovimi deli in elementi, ki krožijo v Zemljini orbiti ali ponovno vstopajo v Zemljino atmosfero, ki ne delujejo ali se ne uporabljajo več za noben namen, vključno z deli raket ali umetnih satelitov ali neaktivnimi umetnimi sateliti;
- (19) „senzor SST“ pomeni napravo ali kombinacijo naprav, kot so zemeljski ali vesoljski radarji, laserji in teleskopi, **ki lahko opravlja nadzor ali spremljanje v vesolju in** ki lahko meri fizikalne parametre, povezane z vesoljskimi predmeti, kot so velikost, lokacija in hitrost;

- (19a) **„udeleženelec GOVSATCOM“ pomeni države članice, Svet, Komisijo, ESZD ter agencije Unije, tretje države in mednarodne organizacije, če so te agencije, tretje države in organizacije ustrezno pooblaščen;**
- (20) „uporabnik GOVSATCOM“ pomeni javni organ Unije ali države članice, urad, ki mu je zaupano izvajanje javnega pooblastila, ali fizično ali pravno osebo, ustrezno pooblaščen in odgovorno za opravljanje nalog v zvezi z nadzorom in upravljanjem misij, operacij in infrastrukture, pri katerih je varnost ključnega pomena;
- (20a) **„vozlišče GOVSATCOM“ pomeni operativni center, katerega glavna naloga je, da varno poveže uporabnike GOVSATCOM s ponudniki zmogljivosti in storitev GOVSATCOM ter s tem v vsakem danem trenutku optimizira ponudbo in povpraševanje.**
- (21) „primer uporabe GOVSATCOM“ pomeni operativni scenarij v posebnem okolju, v katerem **so potrebne** storitve GOVSATCOM;
- (21a) **„tajni podatek EU“ pomeni vsak podatek ali gradivo z oznako stopnje tajnosti EU, katerega nepooblaščen razkritje bi lahko v različni meri škodovalo interesom Evropske unije ali eni ali več državam članicam;**
- (22) (22) „občutljivi netajni podatki“ pomenijo netajne podatke **v smislu člena 9 Sklepa Komisije (EU, Euratom) 2015/443, ki uvaja obveznost zaščite občutljivih netajnih podatkov, ki velja samo za Evropsko komisijo ter agencije in organe Unije, za katere po zakonu veljajo varnostna pravila Komisije;**
- (23) „uporabniki programa Copernicus“ so:
- „glavni uporabniki programa Copernicus“, ki izkoriščajo podatke in informacije programa Copernicus in imajo dodatno vlogo spodbujanja razvoja programa Copernicus, **so** institucije in **organi** Unije ter **evropski nacionalni ali regionalni javni organi v Uniji ali državah, ki sodelujejo v programu Copernicus, ki so pooblaščen** za opravljanje javnih storitev za opredelitev, izvajanje, izvrševanje ali spremljanje **javnih civilnih politik, med drugim** okoljskih ali varnostnih politik, **vključno z varnostjo infrastrukture**, ali politik civilne zaščite;
 - „drugi uporabniki programa Copernicus“, ki izkoriščajo podatke in informacije programa Copernicus ter vključujejo zlasti raziskovalne in izobraževalne organizacije,

poslovne in zasebne subjekte, dobrotelne ustanove ter nevladne in mednarodne organizacije;

- (24) „države, ki sodelujejo v programu Copernicus“ so tretje države, ki finančno prispevajo in sodelujejo v programu Copernicus v skladu s pogoji mednarodnega sporazuma, sklenjenega z Unijo.

Člen 3

Komponente vesoljskega programa

Vesoljski program ima naslednje komponente:

- (a) avtonomni civilni globalni satelitski navigacijski sistem (GNSS) pod civilnim nadzorom, ki obsega konstelacijo satelitov, centrov in globalno mrežo zemeljskih postaj, omogoča storitve določanja položaja, navigacijske storitve in storitve določanja točnega časa ter vključuje ■ potrebe in zahteve glede varnosti (v nadaljnjem besedilu: Galileo);
- (b) **civilni** regionalni satelitski navigacijski sistem **pod civilnim nadzorom**, ki obsega zemeljske centre in postaje ter več transponderjev, nameščenih na geosinhronih satelitih, in ki krepi ter popravlja odprte signale, ki jih oddajajo Galileo in drugi sistemi GNSS, med drugim za upravljanje zračnega prometa, navigacijske službe zračnega prometa **in drugih prometnih sistemov** (v nadaljnjem besedilu: skupna evropska geostacionarna navigacijska storitev ali EGNOS);
- (c) **operativen**, avtonomen, uporabniško usmerjen, **civilni** sistem za opazovanje Zemlje pod civilnim nadzorom, **ki temelji na obstoječih nacionalnih in evropskih zmogljivostih in** ki ponuja geoinformacijske podatke in storitve, obsega satelite, zemeljsko infrastrukturo, zmogljivosti za obdelavo podatkov in informacij ter infrastrukturo za razširjanje podatkov, **ki temelji na politiki popolnih, brezplačnih in odprtih podatkov**, ter, **kjer je to ustrezno**, vključuje vse potrebe in zahteve glede varnosti (v nadaljnjem besedilu: Copernicus);
- (d) sistem za nadzor in spremljanje v vesolju, ki naj bi izboljšal, upravljal in zagotavljal podatke, informacije in storitve v zvezi z nadzorom in spremljanjem **vesoljskih predmetov** v Zemljini orbiti (**podkomponenta SST**), ki jih dopolnjujejo opazovalni parametri v zvezi z vesoljskimi vremenskimi dogodki (**podkomponenta SWE**) in spremljanje tveganja v zvezi

z blizuzemeljskimi predmeti (*podkomponenta NEO*), ki se približujejo Zemlji (v nadaljnjem besedilu: *spremljanje razmer v vesolju (SSA)*);

- (e) **■** satelitska komunikacijska storitev *pod civilnim in vladnim nadzorom*, ki omogoča opravljanje satelitskih komunikacijskih *zmogljivosti in* storitev za organe Unije in držav članic, ki upravljajo misije in infrastrukturo, pri katerih je varnost ključnega pomena (v nadaljnjem besedilu: GOVSATCOM).

Vesoljski program vključuje *dodatne* ukrepe za zagotavljanje učinkovitega *in avtonomnega* dostopa do vesolja v okviru vesoljskega programa, za spodbujanje inovativnega *in konkurenčnega evropskega* vesoljskega sektorja, *tako višje kot nižje v vrednostni verigi, ter za krepitev vesoljskega ekosistema Unije in Unije kot svetovne akterke.*

Člen 4

Cilji

1. Splošni cilji vesoljskega programa so:
 - (a) brez prekinitev in, kadar je le mogoče, na svetovni ravni zagotavljati visokokakovostne in najsodobnejše ter po potrebi varne vesoljske podatke, informacije in storitve, ki izpolnjujejo aktualne in prihodnje potrebe ter lahko *podprejo* politične prednostne naloge Unije *in s tem povezano na dokazih temelječe in neodvisno odločanje, med drugim* v zvezi s podnebnimi spremembami, prometom *in* varnostjo **■** ;
 - (b) čim bolj povečati socialno-ekonomske koristi, *zlasti s spodbujanjem razvoja inovativnih in konkurenčnih evropskih sektorjev višje in nižje v vrednostni verigi, vključno z malimi in srednjimi ter zagonskimi podjetji, s čimer se bo omogočila rast in ustvarjanje delovnih mest v Uniji, in s spodbujanem kar najširšega uveljavljanja in* uporabe podatkov, informacij in storitev, ki jih zagotavljajo komponente vesoljskega programa *tako znotraj kot zunaj Unije, vse to ob zagotavljanju sinergij in dopolnjevanja z dejavnostmi Unije na področju raziskav in tehnološkega razvoja, ki se izvajajo v okviru uredbe o programu Obzorje Evropa;*

- (c) povečati varnost **in zaščito** Unije in njenih držav članic ter krepiti njeno neodvisnost, zlasti kar zadeva tehnologije ;
 - (d) spodbujati vlogo Unije kot **globalne** akterke v vesoljskem sektorju, **spodbujati mednarodno sodelovanje, krepiti evropsko vesoljsko diplomacijo, tudi s spodbujanjem načel vzajemnosti in poštene konkurence**, krepiti njeno vlogo pri reševanju globalnih izzivov, podpiranju globalnih pobud, tudi v zvezi s trajnostnim razvojem, **in ozaveščanju o vesolju kot skupni dediščini vsega človeštva**;
 - (e) **izboljšati varnost, zaščito in trajnost vseh vesoljskih dejavnosti, ki se nanašajo na vesoljske predmete, širjenje odpadkov in vesoljsko okolje, z izvajanjem ustreznih ukrepov, vključno z razvojem in uporabo tehnologij za odstranitev vesoljskih plovil ob koncu njihove operativne življenjske dobe in za odstranitev vesoljskih odpadkov.**
- (6a) **Mednarodno sodelovanje je ključnega pomena in je bistveni element vesoljske strategije za Evropo in za spodbujanje vloge Unije kot globalne akterke v vesoljskem sektorju. Komisija bo uporabila vesoljski program za to, da bo prispevala in izkoristila mednarodna prizadevanja prek pobud vesoljske diplomacije, spodbujala evropsko tehnologijo in industrijo na mednarodni ravni (na primer z dvostranskimi dialogi, industrijskimi delavnicami, podporo internacionalizaciji malih in srednjih podjetij) ter olajšala dostop do mednarodnih trgov in spodbujala pošteno konkurenco, s čimer bo podprla tudi pobude gospodarske diplomacije. Pobude evropske vesoljske diplomacije bi morale biti popolnoma usklajene in dopolnjevati obstoječe politike, prednostne naloge in instrumente EU, Unija in njene države članice pa imajo ključno vlogo pri ohranjanju vodilnega položaja na mednarodnem prizorišču.**

2. Posebni cilji vesoljskega programa so:

- (a) za Galileo in EGNOS: zagotavljati **dolgoročne**, vrhunske in varne storitve določanja položaja, navigacijske storitve in storitve določanja točnega časa **ter zagotavljati kontinuiteto in odpornost storitev**;
- (b) za Copernicus: dolgoročno **in trajno** zagotavljati točne in zanesljive podatke, informacije in storitve, **ki vključujejo druge vire podatkov in ki so pridobljeni z opazovanjem Zemlje**, v podporo **oblikovanju**, izvajanju in spremljanju politik **in ukrepov** Unije in njenih držav članic **na podlagi zahtev uporabnikov**;

- (c) za spremljanje razmer v vesolju (v nadaljnjem besedilu: SSA): okrepiti zmogljivosti SST za nadzor, spremljanje in opredelitev vesoljskih predmetov *in vesoljskih odpadkov, z namenom nadaljnjega povečanja učinkovitosti in neodvisnosti SST na ravni Unije, da se zagotovijo storitve v zvezi z vesoljskim vremenom*, ter kartiranje in povezovanje zmogljivosti držav članic glede blizuzemeljskih predmetov;
- (d) za GOVSATCOM: zagotoviti dolgoročno razpoložljivost zanesljivih, varnih in stroškovno učinkovitih satelitskih komunikacijskih storitev *za uporabnike GOVSATCOM*;
- (e) podpirati **■** *avtonomne, varne in stroškovno učinkovite* zmogljivosti dostopa do vesolja, *pri čemer se upoštevajo bistveni varnostni interesi Unije*;
- (f) *spodbujati razvoj močnega vesoljskega gospodarstva Unije, vključno s podpiranjem vesoljskega ekosistema in krepitevijo konkurenčnosti, inovacij, podjetništva, znanja in spretnosti ter razvoja zmogljivosti v vseh državah članicah in regijah Unije, s posebnim poudarkom na malih in srednjih ter zagonskih podjetjih ali pravnih in fizičnih osebah* v Uniji, ki so dejavne ali želijo postati dejavne v tem sektorju **■**.

Člen 5

Dostop do vesolja

1. Vesoljski program podpira *naročanje in združevanje* izstrelitvenih storitev za potrebe vesoljskega programa *ter združevanje za države članice in mednarodne organizacije na njihovo zahtevo*.
2. *V sinergiji z drugimi programi in shemami financiranja Unije ter brez poseganja v dejavnosti Evropske vesoljske agencije na področju dostopa do vesolja lahko vesoljski program podpre:*
 - (a) *prilagoditve za izvajanje komponent vesoljskega programa, tudi z razvojem tehnologije, vesoljskim izstrelitvenim sistemom, ki so potrebni za izstrelitev satelitov, vključno z alternativnimi tehnologijami in inovativnimi sistemi za dostop do vesolja*;
 - (b) *prilagoditve zemeljske infrastrukture, vključno z novimi spremembami, potrebnimi za izvajanje vesoljskega programa*.

Člen 6

Ukrepi v podporo inovativnemu *in konkurenčnemu* vesoljskemu sektorju Unije

- 1.** Vesoljski program *spodbuja krepitev zmogljivosti po vsej Uniji in tako* podpira:
- (a) inovativne dejavnosti za kar najboljše izkoriščanje vesoljske tehnologije, infrastrukture ali storitev, *ukrepe za spodbujanje uvajanja inovativnih rešitev, ki izhajajo iz dejavnosti raziskav in inovacij, in razvoj v sektorju nižje v vrednostni verigi, zlasti prek sinergij z drugimi programi in finančnimi instrumenti Unije, tudi s pomočjo programa InvestEU;*
 - (b) *dejavnosti za spodbujanje javnega povpraševanja in inovacij v javnem sektorju, da bi čim bolj izkoristili potencial javnih storitev za državljane in podjetja;*
 - (c) podjetništvo, *med drugim* od začetne do razširitvene faze v skladu s členom 21 in *ob opiranju na druge določbe* v zvezi z dostopom do financiranja iz člena 18 in poglavja I naslova III *ter ob uporabi pristopa prve pogodbe;*
 - (d) *vzpostavitev podjetjem prijaznega vesoljskega ekosistema prek sodelovanja* med podjetji v obliki *mreže* vozlišč vesoljskih dejavnosti, ki bodo na regionalni in nacionalni ravni združevala akterje in uporabnike iz vesoljskega, digitalnega *in drugih sektorjev, in to, da bo mreža vozlišč nudila* podporo, *infrastrukturo in storitve* državljanom in podjetjem, da bi se spodbujala podjetništvo ter razvoj znanja in spretnosti, *krepile sinergije v sektorju nižje v vrednostni verigi in povečalo sodelovanje z vozlišči za digitalne inovacije, vzpostavljenimi v okviru programa za digitalno Evropo;*
 - (e) zagotavljanje dejavnosti na področju izobraževanja in usposabljanja *za razvoj naprednih znanj in spretnosti, na primer za strokovnjake, podjetnike, diplomante in študente, zlasti prek sinergij z nacionalnimi in regionalnimi pobudami;*
 - (f) dostop do zmogljivosti za obdelavo in preizkušanje *za strokovnjake iz javnega in zasebnega sektorja, študente in podjetnike;*
 - (g) dejavnosti certificiranja in standardizacije;
 - (h) *okrepitev evropskih dobavnih verig po vsej Uniji s široko udeležbo podjetij, zlasti malih in srednjih ter zagonskih podjetij, v vseh komponentah vesoljskega programa, predvsem*

na podlagi določb člena 14, ter ukrepi za podporo konkurenčnosti teh podjetij na svetovni ravni.

2. *Pri izvajanju dejavnosti iz odstavka 1 se podpira potreba po razvoju zmogljivosti v državah članicah z nastajajočo vesoljsko industrijo, da se vsem državam članicam zagotovijo enake možnosti sodelovanja v vesoljskem programu.*

Člen 7

Tretje države in mednarodne organizacije, pridružene vesoljskemu programu

1. Pri komponentah vesoljskega programa, razen SST in GOVSATCOM, lahko sodelujejo naslednje tretje države:
 - (a) države Evropskega združenja za prosto trgovino (EFTA), ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), pod pogoji, določenimi v Sporazumu EGP;
 - (b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke v skladu s splošnimi načeli in pogoji za njihovo udeležbo v programih Unije, določenimi v ustreznih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
 - (c) države, ki jih zajema evropska sosedska politika, v skladu s splošnimi načeli in pogoji za udeležbo teh držav v programih Unije, določenimi v ustreznih okvirnih sporazumih in sklepih pridružitvenih svetov ali podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami.
2. Pri komponentah vesoljskega programa, razen pri SST, lahko sodelujejo vse tretje države ali mednarodne organizacije v skladu s pogoji iz posebnega sporazuma, ki ureja sodelovanje tretje države ali mednarodne organizacije v katerem koli programu Unije, pod pogojem, da sporazum:
 - (a) zagotavlja pravično ravnovesje med prispevki in prejemki tretje države ali mednarodne organizacije, ki sodeluje v programih Unije;
 - (b) določa pogoje za sodelovanje v programih, vključno z izračunom finančnih prispevkov za posamezne programe in upravnih stroškov. Ti prispevki pomenijo namenske prejemke v skladu s členom [21(5)] [nove finančne uredbe];

(c) pravice odločanja o programu *ali, kadar je to ustrezno, dostopa do občutljivih ali tajnih informacij* ne prenese na tretjo državo ali mednarodno organizacijo;

(d) jamči pravice Unije, da zagotavlja dobro finančno poslovanje in ščiti svoje finančne interese;

(da) kadar je to ustrezno, varuje strateške in suverene interese Unije na vseh ustreznih področjih, vključno s strateško neodvisnostjo Evrope na področju tehnologije ali industrije.

3. Pri komponentah vesoljskega programa lahko sodelujejo tretje države in mednarodne organizacije iz odstavkov 1 in 2, če so ohranjeni bistveni varnostni interesi Unije in njenih držav članic.

Člen 8

Dostop tretjih držav ali mednarodnih organizacij do SST, GOVSATCOM in PRS

1. Tretje države ali mednarodne organizacije lahko postanejo udeleženske GOVSATCOM na podlagi člena 67 ali pridobijo dostop do storitev, ki jih zagotavlja SST, samo, če v skladu s postopkom iz člena 218 Pogodbe o delovanju Evropske unije sklenejo sporazum, v katerem so določeni pogoji podrobnih pravil za dostop do teh podatkov, informacij, zmogljivosti in storitev ter okvir za izmenjavo in varovanje tajnih podatkov.

2. Dostop tretjih držav ali mednarodnih organizacij do regulirane javne storitve (PRS), ki jo zagotavlja Galileo, ureja člen 3(5) Sklepa št. 1104/2011/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹.

Člen 9

Lastništvo in uporaba sredstev

1. Unija je lastnik vseh opredmetenih in neopredmetenih sredstev, ustvarjenih ali razvitih v okviru komponent vesoljskega programa. V ta namen Komisija sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da ustrezne pogodbe, sporazumi in drugi dogovori v zvezi z dejavnostmi, s

¹ UL L 287, 4.11.2011, str. 1–8.

katerimi so bila morda ustvarjena ali razvita taka sredstva, vključujejo določbe, ki zagotavljajo lastniško ureditev glede teh sredstev.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za opredmetena in neopredmetena sredstva, ustvarjena ali razvita v okviru komponent vesoljskega programa, kadar za dejavnosti, s katerimi so bila morda ustvarjena ali razvita, velja naslednje:
 - (a) izvedena so z nepovratnimi sredstvi ali nagradami, ki jih v celoti financira Unija,
 - (b) Unija jih ne financira v celoti ali
 - (c) se nanašajo na razvoj, proizvodnjo ali uporabo sprejemnikov PRS, ki vključujejo tajne podatke EU, ali komponente teh sprejemnikov.
3. Komisija sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da pogodbe, sporazumi ali drugi dogovori v zvezi z dejavnostmi iz **drugega** odstavka vključujejo določbe o ustreznih lastniški **in uporabniški** ureditvi za navedena sredstva, ter v zvezi s točko c), da lahko Unija prosto uporablja **in dovoljuje uporabo sprejemnikov** PRS v skladu s Sklepom št.1104/2011/EU.
4. Komisija si prizadeva skleniti pogodbe ali druge dogovore s tretjimi stranmi v zvezi s:
 - (a) predhodno obstoječimi lastninskimi pravicami za opredmetena in neopredmetena sredstva, ustvarjena ali razvita v okviru komponent vesoljskega programa;
 - (b) pridobitvijo lastništva ali licenčnih pravic v zvezi z drugimi opredmetenimi ali neopredmetenimi sredstvi, ki so potrebna za izvajanje vesoljskega programa.
5. Komisija z ustreznim okvirom poskrbi za optimalno uporabo opredmetenih in neopredmetenih sredstev iz odstavkov 1 in 2, ki so v lasti Unije.
6. Komisija, zlasti kadar ta sredstva obsegajo pravice intelektualne lastnine, te pravice čim bolj učinkovito upravlja, pri čemer upošteva, da jih je treba zaščititi in ovrednotiti, pa tudi legitimne interese vseh zadevnih zainteresiranih strani in potrebo po usklajenem razvoju trgov in novih tehnologij ter kontinuiteti storitev, ki jih zagotavljajo komponente vesoljskega programa. V ta namen zlasti zagotovi, da ustrezne pogodbe, sporazumi in drugi dogovori vključujejo možnost prenosa teh pravic na tretje strani ali podelitev licenc tretjim stranem za te pravice, **vključno z ustvarjalcem posamezne pravice intelektualne**

*lastnine, in da lahko Agencija prosto uživa te pravice, kadar je to potrebno za izvajanje njenih nalog v skladu s to uredbo. **Okvirni sporazumi o finančnem partnerstvu iz člena 29(3a) ali sporazumi o prispevkih iz člena 32(1) vsebujejo ustrezne določbe, s katerimi bo lahko te pravice uporabljala Evropska vesoljska agencija in drugi pooblaščen subjekti, če jih bodo potrebovale pri opravljanju nalog, ki jih imajo po tej uredbi, v sporazumih pa so določeni tudi pogoji za tovrstno uporabo.***

Člen 10

Jamstvo

Brez poseganja v obveznosti, ki jih nalagajo pravno obvezujoče določbe, se storitve, podatki in informacije ■ v okviru komponent vesoljskega programa zagotavljajo brez izrecnega ali implicitnega jamstva glede kakovosti, natančnosti, razpoložljivosti, zanesljivosti, hitrosti in primernosti za kakršen koli namen. ■ Komisija sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da so uporabniki teh storitev, podatkov in informacij ***o tem*** ustrezno obveščeni ■ .

NASLOV II

PRORAČUNSKI PRISPEVEK IN MEHANIZMI

Člen 11

Proračun

1. Finančna sredstva za izvajanje vesoljskega programa za obdobje 2021–2027, **vkjučno z vštetimi tveganji**, znašajo **16,9** milijarde EUR v tekočih cenah.

Znesek iz prvega pododstavka **se razporedi v naslednje kategorije odhodkov:**

- (a) za Galileo in EGNOS: **9,7** milijarde EUR;
 - (b) za Copernicus: **6** milijard EUR;
 - (c) za SSA/GOVSATCOM: **1,2** milijarde EUR.
2. **Dodatni ukrepi** iz člena 3, **torej dejavnosti iz členov 5 in 6**, se financirajo v okviru komponent vesoljskega programa.
 3. Proračunska sredstva Unije, dodeljena vesoljskemu programu, zajemajo vse dejavnosti, ki so potrebne za izpolnjevanje ciljev iz člena 4. Ti odhodki lahko zajemajo:
 - (a) študije in sestanke strokovnjakov, zlasti za oceno upoštevanja stroškovnih in časovnih omejitev;
 - (b) dejavnosti obveščanja in komuniciranja, vključno z institucionalnim komuniciranjem glede prednostnih političnih nalog Unije, če so neposredno povezane s cilji te uredbe, zlasti z namenom ustvarjanja sinergij z drugimi politikami Unije;
 - (c) omrežja informacijske tehnologije, katerih naloga je obdelava ali izmenjava informacij, in administrativne ukrepe za upravljanje, tudi na področju varnosti, ki jih izvaja Komisija;

- (d) tehnično in upravno pomoč za izvajanje vesoljskega programa, npr. dejavnosti pripravljanja, spremljanja, nadzora, revizije in ocenjevanja, vključno s korporativnimi informacijskotehnološkimi sistemi.
4. Ukrepi, ki so upravičeni do združevanja financiranja iz različnih programov Unije, se revidirajo samo enkrat, in sicer zajemajo vse vključene programe in ustrezna pravila, ki se zanje uporabljajo.
 5. Proračunske obveznosti, ki so povezane z vesoljskim programom in zajemajo dejavnosti, ki trajajo več kot eno proračunsko leto, se lahko razporedijo v letne obroke na več let.
 6. Viri, dodeljeni državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na njihovo zahtevo prerazporedijo v vesoljski program. Komisija te vire izvršuje neposredno v skladu s točko (a) člena 62(1) finančne uredbe ali posredno v skladu s točko (c) navedenega člena. Če je mogoče, se ti viri uporabijo v korist zadevne države članice.

Člen 12

Namenski prejemki

1. Prejemki, ki jih ustvarijo komponente vesoljskega programa, se vplačajo v proračun Unije in porabijo za financiranje komponente, ki je prihodek ustvarila.
2. Države članice lahko komponenti vesoljskega programa dodelijo dodaten finančni prispevek za kritje dodatnih elementov, če tej komponenti ne povzročajo finančnih ali tehničnih obremenitev ali zamud. ***Komisija se v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3) odloči, ali sta pogoja izpolnjena.***
3. Dodatno financiranje iz tega člena se obravnava kot zunanji namenski prejemki v skladu s [členom 21(2)] finančne uredbe.

Člen 13

Izvajanje in oblike financiranja EU

1. Vesoljski program se izvaja z neposrednim upravljanjem v skladu s finančno uredbo ali s posrednim upravljanjem z organi iz [člena 62(1)(c)] finančne uredbe.

2. Z vesoljskim programom se lahko zagotovi financiranje v kateri koli obliki iz finančne uredbe, zlasti v obliki nepovratnih sredstev, nagrad in javnih naročil. Zagotovi se lahko tudi financiranje v obliki finančnih instrumentov v okviru mehanizmov mešanega financiranja.
3. ***Kadar se proračun programa Copernicus izvršuje posredno, se smejo pravila glede javnih naročil subjektov, pooblaščenih za naloge izvrševanja proračuna, uporabljati do take mere, kot je to dovoljeno v skladu s členoma 62 in 154 finančne uredbe. Potrebne prilagoditve teh pravil pa se opredelijo v ustreznih sporazumih o prispevkih.***

NASLOV III

FINANČNE DOLOČBE

POGLAVJE I

Javna naročila

Člen 14

Načela javnega naročanja

- 1.** Javni ***naročnik*** v postopkih javnega naročanja za namene vesoljskega programa ***ravna*** v skladu z naslednjimi načeli:
- (a) v vseh državah članicah, ***po vsej Uniji*** in v vsej dobavni verigi ***spodbuja*** čim večjo in čim bolj odprto udeležbo ***vseh gospodarskih subjektov, predvsem*** zagonskih podjetij, novih udeležencev na trgu, malih in srednjih podjetij ■ , vključno z zahtevo, da ponudniki sklenejo pogodbe s podizvajalci;
 - (b) ***zagotavlja pošteno konkurenco in se*** po možnosti ***izogiba*** prekomernemu zanašanju na enega samega ponudnika, zlasti za ključno opremo in storitve, ob upoštevanju dveh ciljev – tehnološke neodvisnosti in kontinuitete storitev;
 - (c) z odstopanjem od člena 167 finančne uredbe ***uporabi*** več dobavnih virov, kadar je to primerno, da se zagotovi boljši splošni nadzor nad vsemi komponentami vesoljskega programa, njihovimi stroški in časovnim razporedom;
 - (cc) ***spoštuje načeli prostega dostopa in poštene konkurence v vsej industrijski dobavni verigi, izvaja javno naročanje na podlagi preglednih in pravočasnih informacij, jasnega obveščanja o veljavnih pravilih in postopkih glede javnih naročil, izbirnih merilih in merilih za oddajo naročil ter vseh drugih ustreznih informacij, da se omogočijo enaki pogoji vsem potencialnim ponudnikom, tudi malim in srednjim ter zagonskim podjetjem;***
 - (d) ***krepi*** avtonomnost Unije, zlasti v tehnološkem smislu;

(e) *izpolnjuje zahteve za* varnost komponent vesoljskega programa in *prispeva* k zaščiti bistvenih varnostnih interesov Unije in njenih držav članic;

(ee) *skrbi za neprekinjenost in zanesljivost storitev;*

(f) *izpolnjuje* ustrezna družbena in okoljska merila.

2. ***Odbor za javna naročila v okviru Komisije nadzoruje postopek za oddajo javnega naročila za vse dele programa in spremlja, kako pooblaščen subjekti po pogodbi izvršujejo proračun EU. Po potrebi povabi tudi predstavnika pooblaščenih subjektov.***

Člen 15

Javna naročila s pogojnimi deli

1. ***V zvezi z operativnimi in na infrastrukturo vezanimi dejavnostmi lahko*** javni naročnik javno naročilo odda v obliki naročila s pogojnimi deli.
2. Naročilo s pogojnimi deli vključuje fiksni del in posledično trdno zavezo, da se izvedejo dela ali zagotovijo blago ali storitve, dogovorjeni za ta del naročila, ter enega ali več delov, ki so pogojni tako v proračunskem kot izvedbenem smislu. V dokumentaciji javnega naročila se navedejo posebni elementi naročila s pogojnimi deli. Opredeljeni so zlasti predmet naročila, cena ali podrobna pravila o njenem določanju ter podrobna pravila o izvedbi gradenj, zagotavljanju blaga in opravljanju storitev iz vsakega dela naročila.
3. Obveznosti iz fiksne dela so skladna celota; enako velja za obveznosti iz vsakega pogojnega dela ob upoštevanju obveznosti iz vseh prejšnjih delov.
4. O izvajanju vsakega pogojnega dela odloči javni naročnik, izvajalec pa je o tem obveščen v skladu s pogoji iz javnega naročila.

Člen 16

Javna naročila s povračilom stroškov

1. Javni naročnik se lahko pod pogoji iz odstavka 3 odloči za naročilo s celotnim ali delnim povračilom stroškov.

Cena, ki jo je treba plačati, je sestavljena iz povračila vseh neposrednih stroškov, ki jih je dejansko imel izvajalec pri izvajanju naročila, kot so stroški dela, materiala, potrošnega materiala ter uporabe opreme in infrastrukture, ki so potrebni za izvedbo naročila, posrednih stroškov, **fiksne** dobička **in ustrezne** premije glede na **izpolnitev** zastavljenih ciljev glede rezultatov in časovnega razporeda.

2. V javnih naročilih s povračilom stroškov je določena najvišja cena.
3. Javni naročnik se lahko odloči za naročilo s celotnim ali delnim povračilom stroškov v primerih, ko je zaradi negotovosti, ki so neločljivo povezane z izvajanjem naročila, težko ali neprimerno določiti fiksno ceno, ker:
 - (a) javno naročilo vsebuje elemente, ki so zelo kompleksni ali pri katerih je potrebna uporaba nove tehnologije, zato vključuje znatna tehnična tveganja ali
 - (b) se morajo dejavnosti, ki so predmet javnega naročila, iz operativnih razlogov začeti izvajati takoj, čeprav še ni mogoče v celoti določiti fiksne in dokončne cene, ker obstajajo velika tveganja ali ker je izvajanje naročila deloma odvisno od izvedbe drugih naročil.
4. Zgornja cenovna meja pri naročilu s celotnim ali delnim povračilom stroškov je najvišja cena, ki se lahko plača. Pogodbena cena se lahko spremeni v skladu s [členom 172] finančne uredbe.

Člen 17

Oddaja naročil podizvajalcem

1. Za spodbujanje novih udeležencev na trgu, malih, srednjih in zagonskih podjetij, **za njihovo čezmejno udejstvovanje** ter za zagotovitev najširše možne geografske pokritosti ob zaščiti ■ avtonomnosti Unije ■ javni naročnik od ponudnika zahteva, da del naročila odda podizvajalcem s konkurenčnim razpisnim postopkom za podizvajalce na ustreznih ravneh, in sicer podjetjem, ki ne spadajo v skupino, v katero spada sam.

■
3. Ponudnik vsako odstopanje od zahteve v skladu z odstavkom 1 ustrezno utemelji.

4. ***Za naročila v vrednosti nad deset milijonov EUR si naročnik prizadeva zagotoviti, da se vsaj 30 % vrednosti naročila s konkurenčnim razpisnim postopkom na različnih ravneh odda v podizvajanje podjetjem, ki ne spadajo v skupino glavnega pogodbenika, to pa zato, da se omogoči čezmejno sodelovanje malih in srednjih podjetij. Komisija obvesti odbor iz člena 107(1) o izpolnjevanju tega cilja za pogodbe, podpisane po začetku veljavnosti te uredbe.***

POGLAVJE II

Nepovratna sredstva, nagrade in operacije mešanega financiranja

Člen 18

Nepovratna sredstva in nagrade

1. Unija lahko brez poseganja v načelo sofinanciranja pokrije do 100 % upravičenih stroškov.
2. Z odstopanjem od člena [181(6)] finančne uredbe ***lahko odgovorni odredbodajalec pri uporabi pavšalnih stopenj dovoli ali naloži, da se upravičencu financirajo posredni stroški do največ 25 % skupnih upravičenih neposrednih stroškov ukrepa.***
3. Ne glede na odstavek 2 se lahko posredni stroški prijavijo v obliki pavšalnega zneska ali stroškov na enoto, če je tako določeno v delovnem programu iz člena 100.
4. Z odstopanjem od [člena 204] finančne uredbe najvišji znesek finančne podpore, ki se lahko izplača tretji strani, ne sme presegati 200 000 EUR.

Člen 19

Skupni razpisi za nepovratna sredstva

Komisija ***ali pooblaščen subjekt v okviru vesoljskega programa*** lahko izda skupni razpis za zbiranje predlogov s ***subjekti, organi ali osebami iz člena 62(1)(c) finančne uredbe.***

I

V primeru skupnega razpisa se uporabijo ***pravila iz naslova VIII finančne uredbe.*** Pri postopkih ***ocenjevanja*** sodeluje uravnotežena skupina strokovnjakov, ki jih imenuje vsaka stranka. ***Ocenjevalni odbori ravnajo v skladu s členom 150 finančne uredbe.***

V sporazumu o dodelitvi sredstev se navede ureditev, ki se uporablja za pravice intelektualne lastnine.

Člen 20

Nepovratna sredstva za predkomercialno naročanje in javno naročanje inovativnih rešitev

1. Ukrepi lahko vključujejo oziroma je njihov glavni cilj predkomercialno naročanje ali javno naročanje inovativnih rešitev, ki ga izvajajo upravičenci, ki so javni naročniki ali naročniki v skladu z opredelitvami iz direktiv 2014/24/EU, 2014/25/EU in 2009/81/ES Evropskega parlamenta in Sveta.
2. V postopkih za oddajo javnega naročila:
 - (a) se upoštevajo načela preglednosti, nediskriminacije, enake obravnave, dobrega finančnega poslovanja in sorazmernosti ter pravila konkurence;
 - (b) se za predkomercialno naročanje lahko določijo posebni pogoji, na primer omejitve kraja izvajanja naročenih dejavnosti na ozemlje držav članic in pridruženih držav;
 - (c) se lahko odobri oddaja več naročil v okviru istega postopka (različni dobavni viri) ter
 - (d) se zagotovi, da se naročila oddajo ponudniku oziroma ponudnikom, ki ponujajo najboljše razmerje med kakovostjo in ceno, hkrati pa poskrbi, da ne pride do navzkrižja interesov.
3. Izvajalec, ki v predkomercialnem naročanju doseže rezultate, je lastnik vsaj pripadajočih pravic intelektualne lastnine. Javni naročniki imajo vsaj pravice brezplačnega dostopa do rezultatov za lastno uporabo in pravico, da neizključne licence za izkoriščanje rezultatov za javnega naročnika pod poštenimi in razumnimi pogoji podelijo tretjim osebam, a brez pravice do podeljevanja podlicenc, oziroma pravico, da podeljevanje neizključnih licenc zahtevajo od sodelujočih izvajalcev. Če izvajalec komercialno ne izkoristi rezultatov v določenem obdobju po predkomercialnem naročanju, kot je določeno v pogodbi, lahko javni naročniki od njega zahtevajo, da lastništvo rezultatov prenese na javne naročnike.

Člen 21

Operacije mešanega financiranja

Operacije mešanega financiranja iz tega vesoljskega programa se izvajajo v skladu z [uredbo o skladu InvestEU] in naslovom X finančne uredbe.

POGLAVJE IV

Druge finančne določbe

Člen 22

Kumulativno, dopolnilno in kombinirano financiranje

1. Ukrep, ki prejme prispevek iz drugega programa Unije, lahko prejme tudi prispevek v okviru vesoljskega programa, če ti prispevki ne krijejo istih stroškov. Za vsak prispevek programa Unije k ukrepu se uporabljajo pravila ustreznega programa. Kumulativno financiranje ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa, podpora iz različnih programov Unije pa se lahko izračuna sorazmerno v skladu z dokumenti, ki določajo pogoje za podporo.
2. Ukrepi, ki jim je podeljen pečat odličnosti ali ki izpolnjujejo naslednje kumulativne pogoje:
 - (a) ocenjeni so v razpisu za zbiranje predlogov v okviru vesoljskega programa;
 - (b) izpolnjujejo minimalne zahteve glede kakovosti tega razpisa za zbiranje predlogov;
 - (c) zaradi proračunskih omejitev se ne smejo financirati v okviru tega razpisa za zbiranje predlogov;lahko prejemajo podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Kohezijskega sklada, Evropskega socialnega sklada+ ali Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v skladu z odstavkom 5 člena [67] Uredbe (EU) XX [uredba o skupnih določbah] in členom [8] ali Uredbo (EU) XX [o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike], če so ti ukrepi skladni s cilji posameznega programa. Uporabljajo se pravila iz sklada, ki zagotavlja podporo.

Člen 24

Skupna javna naročila

1. Poleg določb [člena 165] finančne uredbe lahko Komisija *in/ali* Agencija izvedeta postopke oddaje skupnih javnih naročil z Evropsko vesoljsko agencijo ali drugimi mednarodnimi organizacijami, udeleženi pri izvajanju komponent vesoljskega programa.
2. Smiselno se uporabljajo pravila o javnem naročanju iz [člena 165] finančne uredbe, pod pogojem, da se v vsakem primeru uporabljajo postopkovne določbe, ki se uporabljajo za institucije *Unije*.

Člen 25

Zaščita bistvenih varnostnih interesov

Kadar je to potrebno za zaščito bistvenih varnostnih interesov Unije in njenih držav članic, zlasti za ohranitev celovitosti in odpornosti sistemov Unije ter avtonomnosti industrije, na kateri ti sistemi temeljijo, Komisija določi ustrezne pogoje za upravičenost, ki se uporabljajo za javna naročila, nepovratna sredstva ali nagrade, ki so zajeti v tem naslovu. V ta namen se zlasti upošteva, da morajo imeti upravičena podjetja sedež v državi članici, da se zavežejo izvajati vse ustrezne dejavnosti v Uniji ■. Ti pogoji so vključeni v dokumente o javnih naročilih, nepovratnih sredstvih ali nagradah, kot je ustrezno. V primeru javnega naročila se pogoji uporabljajo za celotno trajanje pogodbe.

Člen 26

Zaščita finančnih interesov Unije

Če v vesoljskem programu na podlagi sklepa v okviru mednarodnega sporazuma ali na podlagi katerega drugega pravnega instrumenta sodeluje tretja država, ta odgovornemu odredbodajalcu, Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF) in Evropskemu računskemu sodišču podeli potrebne pravice in dostop, ki jih potrebujejo za celovito izvrševanje svojih pristojnosti. V primeru Evropskega urada za boj proti goljufijam to zajema pravico do izvajanja preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam ■.

NASLOV IV

UPRAVLJANJE PROGRAMA

Člen 27

Načela upravljanja

Upravljanje vesoljskega programa temelji na naslednjih načelih:

- (a) ***jasni*** razdelitvi nalog in odgovornosti med subjekti, udeleženi pri izvajanju ***vsake*** ***komponente in ukrepa*** vesoljskega programa, zlasti med državami članicami, Komisijo, Agencijo, Evropsko vesoljsko agencijo ***in Evropsko organizacijo za uporabo meteoroloških satelitov, in sicer na podlagi pristojnosti vsakega od subjektov ter ob onemogočenem prekrivanju nalog in pristojnosti***;
- (aa) ***strukturi upravljanja, ki ustreza specifičnim potrebam vsake komponente in ukrepa vesoljskega programa***;
- (b) strogem nadzoru vesoljskega programa, pri čemer morajo vsi subjekti v okviru svoje ***vloge in nalog*** na podlagi te uredbe dosledno upoštevati ***stroške***, časovni načrt ***in uspešnost***;
- (c) ***preglednem in stroškovno učinkovitem upravljanju***;
- (cc) ***kontinuiteti storitev in potrebni stalnosti infrastrukture, vključno z zaščito pred relevantnimi grožnjami***;
- (d) sistematičnem ***in strukturiranem*** upoštevanju potreb uporabnikov ***podatkov, informacij in storitev***, ki jih zagotavljajo komponente vesoljskega programa, ter ***s tem povezanega znanstvenega in tehnološkega razvoja*** ■ ;
- (e) stalnih prizadevanjih za obvladovanje in zmanjšanje tveganj.

Člen 28

Vloga držav članic

1. Države članice lahko sodelujejo v vesoljskem programu. **Države članice, ki sodelujejo v vesoljskem programu**, prispevajo svojo tehnično usposobljenost, strokovno znanje in pomoč, zlasti na področju varnosti in zaščite, *in/ali* po potrebi **in po možnosti** dajo Uniji na voljo **podatke**, informacije, **storitve** in infrastrukturo, ki jo imajo v lasti ali ki se nahaja na njihovem ozemlju, vključno z zagotavljanjem učinkovitega in neoviranega dostopa do podatkov *in situ* in njihove uporabe, ter da sodelujejo s Komisijo z namenom izboljšanja razpoložljivosti podatkov *in situ*, ki so potrebni za vesoljski program, **pri tem pa upoštevajo ustrezne licence in obveznosti**.
2. Komisija **lahko organizacijam držav članic s sporazumi o prispevkih zaupa posebne naloge**, če so države članice te organizacije določile za to. **Komisija sklepe o prispevkih v zvezi s sporazumi o prispevkih sprejme z izvedbenim aktom v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 107(2)**.
 - 2a. **V ustrezno utemeljenih okoliščinah lahko Agencija**, kadar gre za posebne naloge iz člena 30, **s sporazumi o prispevkih zaupa posebne naloge organizacijam držav članic**, če so države članice te organizacije določile za to.
 - 2aa. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo nemoteno delovanje vesoljskega programa ■ , tudi tako, da **na ustrezni ravni** prispevajo k zaščiti frekvenc, potrebnih za ta program.
 - 2b. **Države članice in Komisija lahko sodelujejo pri razširitvi uporabe podatkov, informacij in storitev vesoljskega programa**.
 - 2c. **Kadar je mogoče, se prispevek držav članic za forum uporabnikov iz člena 107 opira na sistematično in koordinirano posvetovanje s skupnostmi končnih uporabnikov na nacionalni ravni, zlasti glede sistema Galileo, storitve EGNOS in programa Copernicus**.
3. Države članice in Komisija sodelujejo, da bi razvile komponento *in situ* **in storitve zemeljske kalibracije**, kar je potrebno za povečanje stopnje uporabe vesoljskih sistemov, ter olajšale uporabo celotnega potenciala sklopov podatkov *in situ* **in referenčnih podatkov, pri tem pa bi se morale zanašati na že obstoječe zmogljivosti**.
4. Na področju varnosti države članice opravljajo naloge iz člena 34(4).

Člen 29

Vloga Komisije

1. Za izvajanje vesoljskega programa, tudi na področju varnosti, je splošno odgovorna Komisija, **a brez poseganja v pristojnosti držav članic na področju nacionalne varnosti**. Komisija v skladu s to uredbo določi prednostne naloge in dolgoročni razvoj vesoljskega programa **glede na zahteve uporabnikov** ter nadzoruje njegovo izvajanje **brez poseganja v druge politike Unije**.
2. Komisija upravlja **vse** komponente **ali podkomponente** vesoljskega programa, **ki niso zaupane** drugim subjektom, **predvsem GOVSATCOM, NEO, vesoljsko vreme in dejavnosti iz člena 54(d)**.
3. Komisija poskrbi za jasno razdelitev nalog **in odgovornosti** med različnimi subjekti, udeleženi pri vesoljskem programu, in usklajuje dejavnosti teh subjektov. **Komisija tudi zagotovi, da pooblaščen subjekti, ki sodelujejo pri izvajanju programa, varujejo interese Unije, skrbijo za dobro poslovanje v zvezi s sredstvi Unije ter ravnajo v skladu s finančno uredbo in to uredbo**.
- 3a. **Komisija z Agencijo in glede na okvirni sporazum iz leta 2004 tudi z Evropsko vesoljsko agencijo sklene sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu, kot je določeno v [členu 130] finančne uredbe in v členu 31a**.
4. Kadar je to potrebno za nemoteno delovanje vesoljskega programa in nemoteno opravljanje storitev, ki jih zagotavljajo komponente vesoljskega programa, Komisija po posvetovanju z uporabniki in vsemi drugimi deležniki z **delegiranimi** akti določi **zahteve na visoki ravni** za izvajanje in razvoj teh komponent in storitev, ki jih zagotavljajo, **in sicer tudi nižje v vrednostni verigi**. Komisija se pri določanju **zahtev na visoki ravni** izogiba zmanjševanju splošne ravni varnosti in upošteva zahteve glede povratne združljivosti.

Ti delegirani akti se sprejmejo v skladu s členom 21.
5. Komisija **brez poseganja v naloge Agencije ali drugih pooblaščenih subjektov poskrbi, da se spodbuja in čim bolj izkoristi** uveljavljanje in **uporaba** podatkov in storitev, ki jih zagotavljajo komponente vesoljskega programa, v javnem in zasebnem sektorju, tudi s

podporo primernemu razvoju teh storitev *in uporabnikom prijaznih vmesnikov* ter s spodbujanjem stabilnega dolgoročnega okolja. Razvija *ustrezne* sinergije med aplikacijami različnih komponent vesoljskega programa; Poskrbi tudi za dopolnjevanje, usklajenost, sinergije in povezave med vesoljskim programom ter drugimi ukrepi in programi Unije.

6. Po potrebi **Komisija** zagotovi usklajenost *dejavnosti, ki se izvajajo v okviru vesoljskega programa*, z dejavnostmi, ki se izvajajo *na področju vesolja* na ravni Unije ter na *nacionalni ali mednarodni* ravni ■ . Spodbuja sodelovanje med državami članicami ter si *prizadeva za* zbliževanje njihovih tehnoloških zmogljivosti in razvoja na področju vesolja, *če je to potrebno za potrebe vesoljskega programa*. **Komisija** v ta namen po potrebi in na področju svojih pristojnosti sodeluje z Agencijo in Evropsko vesoljsko agencijo.
7. **Komisija** obvesti odbor iz člena 107 o vmesnih in končnih rezultatih ocenjevanja vseh javnih razpisov in vseh pogodbah z zasebnimi in javnimi subjekti, vključno s podizvajalskimi pogodbami.

Člen 30

Vloga Agencije

1. Agencija ima naslednje lastne naloge:
 - (a) prek svojega sveta za varnostno akreditacijo zagotovi varnostno akreditacijo vseh komponent vesoljskega programa v skladu s poglavjem II naslova V;
 - (b) opravlja *druge* naloge iz člena 34(2) in (3);
 - (c) izvaja komunikacijske in promocijske dejavnosti ter dejavnosti *razvoja trga* v zvezi s *storitvami*, jih ponujata Galileo in EGNOS, *predvsem dejavnosti za uveljavljanje na trgu in usklajevanje potreb uporabnikov*;
 - (ca) *izvaja dejavnosti na področju komuniciranja, promocije in razvoja trga za podatke, informacije in storitve, ki jih ponuja program Copernicus, a brez poseganja v dejavnosti, ki jih izvajajo drugi pooblašчени subjekti in Komisija*;
 - (d) Komisiji zagotavlja ■ strokovno znanje, *na primer za pripravo raziskovalnih prednostnih nalog v zvezi z vesoljem nižje v vrednostni verigi*.

2. Komisija Agenciji zaupa naslednje naloge:
- (a) upravljanje uporabe storitve EGNOS in sistema Galileo, *pri čemer so zajeti ukrepi iz člena 43*;
 - (b) splošno usklajevanje uporabniških vidikov GOVSATCOM v tesnem sodelovanju z *državami članicami, drugimi subjekti*, ustreznimi agencijami Unije in ESZD za misije in operacije kriznega upravljanja;
 - (c) izvajanje dejavnosti, povezanih z razvojem aplikacij in storitev za uporabnike na podlagi komponent vesoljskega programa, *vključno s temeljnimi elementi in integriranimi aplikacijami na podlagi podatkov in storitev, ki jih zagotavljajo Galileo, EGNOS in Copernicus, tudi če financiranje za te dejavnosti prihaja iz programa Obzorje Evropa, ustanovljenega z Uredbo xx ali če je to potrebno za izpolnitev ciljev iz člena 4(1)(b)*;
 - (d) *izvajanje dejavnosti, povezanih s prevzemanjem podatkov, informacij in storitev, ki jih ponujajo druge komponente, ne samo Galileo in EGNOS, in to brez poseganja v dejavnosti programa Copernicus in storitve, zaupane drugim subjektom*;
 - (e) *posebne ukrepe iz člena 6*.
3. Komisija lahko *na podlagi ocene iz člena 102(6)* Agenciji zaupa druge naloge, *a pod pogojem, da se z njimi ne podvajajo dejavnosti, ki jih v okviru vesoljskega programa izvajajo drugi pooblaščen subjekti, in da je smoter teh nalog izboljšati učinkovitost pri izvajanju dejavnosti programa*.
- 3a. *Kadar se Agenciji v izvajanje zaupajo dejavnosti, se ji zagotovijo ustrezni finančni, kadrovske in administrativni viri.*
- I**
5. *Z odstopanjem od člena 62(1) finančne uredbe in glede na oceno Komisije o varovanju finančnih interesov Unije lahko Agencija s sporazumi o prispevkih pooblaščenim subjektom na področju njihovih pristojnosti zaupa posebne naloge, za Komisijo pa se v tem primeru uporabljajo pogoji posrednega upravljanja.*

Člen 31

Vloga Evropske vesoljske agencije

1. ***Pod pogojem, da se varujejo interesi Unije, se*** Evropski vesoljski agenciji ■ zaupajo naslednje naloge:
 - (a) v zvezi s programom Copernicus: ***koordiniranje vesoljske komponente ter izvajanje in nadaljnji razvoj vesoljske komponente programa Copernicus, zasnova, razvoj ■ in gradnja vesoljske infrastrukture za Copernicus, vključno z njenim obratovanjem in ustreznim javnim naročanjem, razen kadar to izvajajo drugi subjekti, ter morebitnim dostopom do podatkov tretjih strani, če je potrebno;***
 - (b) v zvezi s sistemom Galileo in storitvijo EGNOS: ***nadaljnji razvoj sistemov, zasnova in razvoj delov zemeljskega segmenta ■ in ■ satelitov, vključno s preskušanjem in potrjevanjem;***
 - (c) v zvezi z vsemi komponentami vesoljskega programa z ***raziskovalnimi in razvojnimi dejavnostmi višje v vrednostni verigi*** na njenih strokovnih področjih.
- 1a. ***Komisija lahko na podlagi ocene iz člena zaupa Evropski vesoljski agenciji druge naloge, potrebne za program, a pod pogojem, da se z njimi ne podvajajo dejavnosti, ki jih v okviru vesoljskega programa izvajajo drugi pooblaščen subjekti, in da je smoter teh nalog izboljšati učinkovitost pri izvajanju dejavnosti programa.***
■
4. ***Brez poseganja v sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu iz člena 31a lahko Komisija ali Agencija zaprosi Evropsko vesoljsko agencijo za tehnično strokovno znanje in informacije, potrebne za opravljanje nalog, ki so jim dodeljene s to uredbo, in sicer po vzajemno dogovorjenih pogojih.***

Člen 31a

Sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu

1. ***Sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu iz člena 29(3a):***

- a) *jasno opredeljuje vloge, odgovornosti in obveznosti Komisije, Agencije in Evropske vesoljske agencije v zvezi z vesoljskim programom ter določa potrebne mehanizme usklajevanja in nadzora;*
- b) *določa, da Evropska vesoljska agencija uporablja varnostna pravila Unije, ki so določena v sporazumih o varnosti, sklenjenih med Unijo, njenimi institucijami in agencijami ter Evropsko vesoljsko agencijo, zlasti glede obdelave tajnih podatkov;*
- c) *določa pogoje za upravljanje sredstev, zaupanih Evropski vesoljski agenciji, predvsem v zvezi z javnim naročanjem, vključno z uporabo pravil Unije o javnem naročanju, kadar se naročilo opravlja v imenu Unije ali ta pravila v skladu s členom 154 finančne uredbe uporablja pooblaščen organ, v zvezi s postopki upravljanja, pričakovanimi rezultati, ki se merijo s kazalniki uspešnosti, ukrepi, ki se uporabijo v primeru pomanjkljivega ali nepoštenega izvajanja pogodb z vidika stroškov, časovnega načrta in rezultatov, ter tudi v zvezi s komunikacijsko strategijo ter pravili glede lastništva vseh opredmetenih in neopredmetenih sredstev; ti pogoji so skladni z naslovoma III in V te uredbe in s finančno uredbo;*
- d) *kadar Agencija ali Evropska vesoljska agencija za javno naročilo, ki se izvede v okviru sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu, oblikuje odbor za ocenjevanje ponudb, zahteva, da v njem kot člani sodelujejo tudi strokovnjaki Komisije ali drugega pooblaščenega subjekta, če je ustrezno; njihovo sodelovanje ne posega v tehnično neodvisnost odbora* ■ *za ocenjevanje ponudb* ■ ;
- e) *določa ukrepe za spremljanje in nadzor, ki vključujejo zlasti sistem za predvidevanje stroškov, sistematično obveščanje Komisije ali po potrebi Agencije o stroških in časovnem razporedu ter v primeru razhajanja med predvidenimi sredstvi, uspešnostjo in časovnim razporedom določa popravljalne ukrepe za zagotovitev izvajanja* ■ *nalog v okviru dodeljenih sredstev* ■ ;
- f) *določa načela za plačila Evropski vesoljski agenciji za vsako komponento programa, in sicer glede na razmere, v katerih se izvajajo ukrepi, in ustrezno upošteva krizne ali ranljive razmere, po možnosti pa se določijo na podlagi uspešnosti; plačila zajemajo samo splošne stroške, ki niso povezani z dejavnostmi, ki jih Unija zaupa Evropski vesoljski agenciji;*

- (g) *določa, da Evropska vesoljska agencija sprejme ustrezne ukrepe, s katerimi zagotovi varstvo interesov Unije, in da je treba upoštevati vse odločitve, ki jih Komisija pri uporabi te uredbe sprejme za vsako komponento;*

2. *Brez poseganja v sporazum o okvirnem finančnem partnerstvu iz člena 31a lahko Komisija ali Agencija zaprosi Evropsko vesoljsko agencijo za tehnično strokovno znanje in informacije, potrebne za opravljanje nalog, ki so jim dodeljene s to uredbo. Pogoji za te zahteve in njihovo izvajanje se določijo vzajemno.*

Člen 32

Vloga *EUMETSAT* in drugih subjektov

1. Komisija lahko subjektom, ki niso navedeni v členih 30 in 31, s sporazumi o prispevkih v celoti ali delno zaupa izvajanje *naslednjih nalog*:
 - (a) *nadgradnja, priprava operacij in* obratovanje vesoljske infrastrukture programa Copernicus ali njenih delov, *po potrebi tudi upravljanje dostopa do podatkov o sodelujočih misijah, se lahko zaupa* organizaciji EUMETSAT;
 - (b) *zaupanje izvajanja storitev programa Copernicus ali njihovih delov ustreznim agencijam, organom ali organizacijam ter upravljanje pridobivanja informacij ustreznih tretjih strani.*
2. Merila za izbor pooblaščenih subjektov se morajo zlasti nanašati na njihovo zmožnost zagotavljanja kontinuitete in po potrebi varnosti delovanja brez motenj ali z minimalnimi motnjami v dejavnostih programa Copernicus.
- 2a. *Če je le mogoče, so pogoji sporazuma o prispevkih iz prvega odstavka skladni s pogoji sporazuma o okvirnem finančnem partnerstvu iz člena 31a(1).*
3. *S programskim odborom se opravi posvetovanje o sklepu o prenosu pooblastil iz odstavka 1 tega člena v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 107(2). Programski odbor se vnaprej obvesti o sporazumih o prispevkih, ki jih nameravajo skleniti Unija, ki jo zastopa Komisija, in subjekti iz odstavka 1.*

NASLOV V

VARNOST VESOLJSKEGA PROGRAMA

POGLAVJE I

Varnost vesoljskega programa

Člen 33

Načela varnosti

1. Varnost vesoljskega programa temelji na naslednjih načelih:
 - (a) upoštevanje izkušenj držav članic na področju varnosti in črpanje iz njihovih dobrih praks;
 - (b) uporaba varnostnih pravil *Sveta in Komisije*, ki *med drugim* ločujejo med operativnimi nalogami in nalogami, povezanimi z akreditacijo.
2. *Ta uredba ne vpliva na izključno pristojnost držav članic za nacionalno varnost, kot je določeno v členu 4(2) PEU, in na pravico držav članic do zaščite svojih bistvenih varnostnih interesov v skladu s členom 346 PDEU.*

Člen 34

Upravljanje varnosti

1. Komisija v okviru svojih pristojnosti *in s podporo Agencije* zagotovi visoko stopnjo varnosti, zlasti v zvezi z:
 - (a) zaščito zemeljske in vesoljske infrastrukture ter zagotavljanjem storitev, zlasti proti fizičnim ali kibernetским napadom, *kar zajema tudi poseganje v tokove podatkov*;
 - (b) nadzorom in upravljanjem prenosov tehnologije;
 - (c) razvojem in ohranjanjem pridobljenih kompetenc in znanja v Uniji;
 - (d) varovanjem občutljivih netajnih in tajnih podatkov.

V ta namen Komisija zagotovi, da se za vsako komponento vesoljskega programa izvede analiza tveganja in nevarnosti. Na podlagi te analize tveganja in nevarnosti z izvedbenimi akti **do konca leta 2023** za vsako komponento vesoljskega programa določi splošne varnostne zahteve. Pri tem Komisija upošteva učinek teh zahtev na nemoteno delovanje te komponente, zlasti z vidika stroškov, obvladovanja tveganja in časovnega razporeda, ter zagotovi, da ne zmanjša splošne ravni varnosti ali ne ogrozi delovanja obstoječe opreme, ki temelji na tej komponenti, **in upošteva tveganja za kibernetiko varnost**. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

Komisija po začetku veljavnosti te uredbe pošlje programskemu odboru okviren seznam izvedbenih aktov, ki naj bi ga preučila njegova sestava za varnost. Seznamu je priložen okviren urnik za posredovanje dokumenta.

2. Subjekt, odgovoren za upravljanje komponente vesoljskega programa, je odgovoren tudi za **operativno varnost** komponente in v ta namen opravi analizo tveganja in nevarnosti ter vse potrebne dejavnosti za zagotovitev in spremljanje varnosti te komponente, zlasti določitev tehničnih specifikacij in operativnih postopkov, ter spremlja njihovo skladnost s splošnimi varnostnimi zahtevami iz odstavka 1. ***V skladu s členom 30 je ta subjekt za Galileo in EGNOS Agencija.***
- 2a. ***Na podlagi analize tveganj in nevarnosti Komisija po potrebi opredeli strukturo za spremljanje varnosti in upoštevanje navodil, zasnovanih v okviru področja uporabe Sklepa 201x/xxx/SZVP¹. Ta struktura deluje v skladu z varnostnimi zahtevami iz odstavka 1. Za Galileo je ta struktura Center za nadzor varnosti Galileo.***
3. Agencija:
 - (a) zagotovi varnostno akreditacijo vseh komponent vesoljskega programa v skladu s poglavjem II tega naslova in ***brez poseganja v pristojnosti*** držav članic;
 - (b) zagotovi delovanje Centra za nadzor varnosti Galileo v skladu z zahtevami iz odstavka 2 in navodili, pripravljenimi v okviru Sklepa Sveta 2014/496/SZVP;
 - (c) izvaja naloge, ki so ji dodeljene na podlagi Sklepa št. 1104/2011/EU;

¹ Navedeni sklep Sveta bo temeljil na predlogu visokega predstavnika in bo razširil področje uporabe Sklepa Sveta 2014/496/SZVP z dne 22. julija 2014, o katerem ravnajo potekajo pogajanja.

- (d) Komisiji da na voljo svoje tehnično strokovno znanje in vse informacije, potrebne za izvajanje njenih nalog na podlagi te uredbe.

4. Države članice:

- (a) sprejmejo ukrepe, ki so vsaj enakovredni tistim, ki so potrebni za zaščito ključne evropske infrastrukture v smislu Direktive Sveta 2008/114/ES z dne 8. decembra 2008 o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni potrebe po izboljšanju njene zaščite¹, in tistim, ki so potrebni za zaščito njihove ključne nacionalne infrastrukture, da se zaščiti zemeljska infrastruktura, ki je sestavni del vesoljskega programa in je postavljena na njihovem ozemlju;
- (b) opravljajo naloge varnostne akreditacije iz člena 41.

5. Subjekti, udeleženi v vesoljskem programu, sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev varnosti vesoljskega programa, *pri tem pa upoštevajo tudi vprašanja, opredeljena v analizi tveganja.*

Člen 34a

Varnost sistemov in uporabljenih storitev

Kadar lahko obratovanje sistemov vpliva na varnost Unije ali njenih držav članic, se uporabijo postopki iz Sklepa Sveta XXXX/XX/SZVP.

POGLAVJE II

Varnostna akreditacija

Člen 35

Organ za varnostno akreditacijo

Svet za varnostno akreditacijo, vzpostavljen v okviru Agencije, je organ za varnostno akreditacijo vseh komponent vesoljskega programa.

¹ UL L 345, 23.12.2008, str. 75–82.

Člen 36

Splošna načela varnostne akreditacije

Dejavnosti varnostne akreditacije vseh komponent vesoljskega programa se izvajajo v skladu z naslednjimi načeli:

- (a) dejavnosti varnostne akreditacije in odločitve o varnostni akreditaciji potekajo oziroma se sprejemajo v duhu kolektivne odgovornosti za varnost Unije in držav članic;
- (b) prizadeva se za soglasno sprejemanje odločitev v svetu za varnostno akreditacijo;
- (c) pri izvajanju dejavnosti varnostne akreditacije se uporablja pristop ocene in obvladovanja tveganja, ob upoštevanju tveganj za varnost komponente in vpliva na stroške ali časovni razpored posameznih ukrepov za zmanjšanje tveganj ter cilja ohranitve splošne ravni varnosti te komponente;
- (d) odločitve o varnostni akreditaciji, ki jih sprejme svet za varnostno akreditacijo, pripravljajo in sprejemajo strokovnjaki, ki so primerno usposobljeni za akreditiranje kompleksnih sistemov, imajo varnostno dovoljenje ustrezne stopnje in delujejo nepristransko;
- (e) prizadevati si je treba za posvetovanja z vsemi deležniki, zainteresiranimi za varnostna vprašanja v zvezi s to komponento;
- (f) dejavnosti varnostne akreditacije brez poseganja v vlogo Komisije izvajajo vsi deležniki, udeleženi pri komponenti, v skladu s strategijo za varnostno akreditiranje;
- (g) odločitve o varnostni akreditaciji, ki jih sprejme svet za varnostno akreditacijo, v skladu s postopkom, opredeljenim v ustrezni strategiji za varnostno akreditiranje, ki jo določi ta svet, temeljijo na lokalnih odločitvah o varnostni akreditaciji, ki jih sprejmejo ustrezni nacionalni organi držav članic za varnostno akreditacijo;
- (h) s stalnim, preglednim in popolnoma razumljivim postopkom spremljanja se zagotovi, da so varnostna tveganja za komponento znana, da so opredeljeni varnostni ukrepi za zmanjšanje teh tveganj na sprejemljivo raven glede na varnostne potrebe Unije in njenih držav članic ter za zagotovitev nemotenega delovanja komponente, pa tudi, da se ti ukrepi izvajajo v skladu s konceptom obrambe v globino. Učinkovitost teh ukrepov se nenehno ocenjuje.

Postopek v zvezi z oceno in obvladovanjem varnostnega tveganja kot ponavljajoč se postopek skupaj izvajajo deležniki, udeleženi pri posamezni komponenti;

- (i) odločitve o varnostni akreditaciji sprejme svet za varnostjo akreditacijo popolnoma samostojno, tudi neodvisno od Komisije in drugih organov, pristojnih za izvajanje komponente in zagotavljanje povezanih storitev, ter neodvisno od izvršnega direktorja in upravnega odbora Agencije;
- (j) dejavnosti varnostne akreditacije se izvajajo ob ustreznem upoštevanju potrebe po zadostni usklajenosti med Komisijo in organi, pristojnimi za izvajanje varnostnih določb;
- (k) varnostna akreditacija storitve EGNOS, ki jo opravi svet za varnostno akreditacijo, ne posega v dejavnosti akreditacije, ki jih za letalstvo opravlja Evropska agencija za varnost v letalstvu.

Člen 37

Naloge sveta za varnostno akreditacijo

1. Svet za varnostno akreditacijo opravlja svoje naloge brez poseganja v pristojnosti Komisije ali pristojnosti, zaupane drugim organom Agencije, zlasti glede zadev, povezanih z varnostjo, in brez poseganja v pristojnosti držav članic v zvezi z varnostno akreditacijo.
2. Svet za varnostno akreditacijo opravlja naslednje naloge:
 - (a) opredeli in odobri strategijo za varnostno akreditiranje, v kateri je določeno naslednje:
 - i) obseg dejavnosti, potrebnih za izvedbo in ohranitev akreditacije komponent vesoljskega programa ali delov teh komponent in morebitnih povezav med njimi in drugimi sistemi ali komponentami;
 - ii) postopek varnostne akreditacije komponent vesoljskega programa ali delov teh komponent s stopnjo natančnosti, ki ustreza zahtevani stopnji jamstva, jasno pa so določeni tudi pogoji za akreditacijo;

- iii) časovni razpored za akreditacijo, skladen s fazami komponent vesoljskega programa, zlasti kar zadeva namestitve infrastrukture ter zagotavljanje in nadaljnji razvoj storitev;
 - iv) načela varnostne akreditacije za omrežja, povezana s sistemi, vzpostavljenimi v okviru komponent vesoljskega programa, ali za dele teh komponent in za opremo, povezano s sistemi, vzpostavljenimi v okviru teh komponent, ki jih izvajajo nacionalni subjekti držav članic, pristojni za varnostne zadeve;
- (b) sprejemanje odločitev o varnostni akreditaciji, zlasti v zvezi z odobritvijo izstrelitev satelitov, dovoljenji za upravljanje sistemov, vzpostavljenih v okviru komponent vesoljskega programa ali elementov teh komponent, v različnih konfiguracijah in za različne storitve, ki jih zagotavljajo, do vključno signala v vesolju ter dovoljenji za upravljanje zemeljskih postaj. Kar zadeva omrežja in opremo, ki so povezani z regulirano javno storitvijo (PRS) iz člena 44 ali s katero drugo varno storitvijo, ki izhaja iz komponent vesoljskega programa, svet za varnostno akreditacijo sprejema odločitve samo o izdajanju dovoljenj organom za razvoj ali proizvodnjo občutljive tehnologije PRS ali sprejemnikov ali varnostnih modulov PRS ali druge tehnologije ali opreme, ki jo je treba preveriti v skladu s splošnimi zahtevami glede varnosti iz člena 34(1), ob upoštevanju mnenj nacionalnih subjektov, pristojnih za varnostne zadeve, in splošnih varnostnih tveganj;
- (c) preučitev in odobritev vse dokumentacije v zvezi z varnostno akreditacijo, razen dokumentov, ki jih Komisija sprejme na podlagi člena 34(1) te uredbe in člena 8 Sklepa št. 1104/2011/EU;
- (d) svetovanje Komisiji – v okviru svojih pristojnosti – pri pripravi osnutkov besedil aktov iz člena 34(1) te uredbe in člena 8 Sklepa št. 1104/2011/EU, tudi glede vzpostavitve varnostno-operativnih postopkov, in predložitve izjave s svojim končnim stališčem;
- (e) preučitev in odobritev ocene varnostnega tveganja, pripravljene v skladu s postopkom spremljanja iz člena 36(h), ob upoštevanju skladnosti z dokumenti iz točke (c) tega odstavka in dokumenti, pripravljenimi v skladu s členom 34(1) te uredbe in členom 8 Sklepa št. 1104/2011/EU, ter sodelovanje s Komisijo pri opredelitvi ukrepov za zmanjšanje tveganj;

- (f) preverjanje izvajanja varnostnih ukrepov v zvezi z varnostno akreditacijo komponent vesoljskega programa z izvedbo ali naročilom varnostnih ocen, inšpekcijskih pregledov, presoj ali pregledov v skladu s členom 41(b) te uredbe;
- (g) potrditev izbora odobrenih izdelkov in ukrepov za zaščito pred elektronskim prisluškovanjem (TEMPEST) ter odobrenih kriptografskih proizvodov, ki se uporabljajo za zagotavljanje varnosti komponent vesoljskega programa;
- (h) odobritev medsebojne povezave sistemov, vzpostavljenih v okviru komponent vesoljskega programa ali delov teh komponent, z drugimi sistemi ali po potrebi sodelovanje z ustreznimi subjekti, pristojnimi za varnostne zadeve, pri skupni odobritvi;
- (i) dogovor z zadevno državo članico o predlogi za nadzor dostopa iz člena 41(c);
- (j) priprava poročil o tveganju ter obveščanje Komisije, upravnega odbora in izvršnega direktorja o svojih ocenah tveganja in svetovanje glede možnosti za obvladovanje preostalih tveganj v zvezi s posamezno odločitvijo o varnostni akreditaciji;
- (k) na izrecno zahtevo Sveta in/ali visokega predstavnika in v tesnem sodelovanju s Komisijo, zagotavljanje podpore Svetu in visokemu predstavniku pri izvajanju Sklepa 2014/496/SZVP;
- (l) izvedba posvetovanj, potrebnih za opravljanje njegovih nalog;
- (m) sprejetje in objava poslovnika.

3. Brez poseganja v pristojnosti **in odgovornosti** držav članic se pod nadzorom sveta za varnostno akreditacijo vzpostavi poseben podrejeni organ, ki zastopa države članice, **in sicer** za opravljanje **naslednjih** nalog ■ :

- (a) **upravljanje** ključev za polete in drugih ključev, potrebnih za delovanje sistema Galileo;
- (b) **preverjanje** vzpostavitve in izvrševanja postopkov za obračunavanje, varno shranjevanje in razpošiljanje ključev PRS sistema Galileo ter varno ravnanje z njimi.

Člen 38

Sestava sveta za varnostno akreditacijo

1. Svet za varnostno akreditacijo sestavljajo po en predstavnik vsake države članice, predstavnik Komisije in en predstavnik visokega predstavnika Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: visoki predstavnik). Mandat članov sveta za varnostno akreditacijo traja štiri leta in se lahko enkrat podaljša.
2. ***Udeležba na sestankih sveta za varnostno akreditacijo temelji na potrebi po seznanitvi. Po potrebi so na sestanke sveta kot opazovalci lahko povabljeni predstavniki*** Evropske vesoljske agencije ***in njeni predstavniki, ki ne sodelujejo pri varnostni akreditaciji.*** Izjemoma so lahko k udeležbi na teh sestankih kot opazovalci povabljeni tudi predstavniki agencij Unije, tretjih držav ali mednarodnih organizacij, če se obravnavajo vprašanja, ki neposredno zadevajo te tretje države ali mednarodne organizacije, zlasti vprašanja o infrastrukturi, ki je v njihovi lasti ali stoji na njihovem ozemlju. Ureditve za udeležbo predstavnikov tretjih držav ali mednarodnih organizacij in pogoji zanjo se določijo v ustreznih sporazumih ter so skladni s poslovnikom sveta za varnostno akreditacijo.

Člen 39

Pravila glasovanja v svetu za varnostno akreditacijo

Če ni mogoče doseči soglasja v skladu s splošnimi načeli iz člena 36, svet za varnostno akreditacijo sprejme odločitve s kvalificirano večino, kot je določena v členu 16 Pogodbe o Evropski uniji. Predstavnik Komisije in predstavnik visokega predstavnika ne glasujeta. Predsednik sveta za varnostno akreditacijo v imenu tega sveta podpiše odločitve, ki jih svet sprejme.

Člen 40

Komunikacija in vpliv sklepov sveta za varnostno akreditacijo

1. Odločitve sveta za varnostno akreditacijo se naslovijo na Komisijo.
2. Komisija stalno obvešča svet za varnostno akreditacijo o vplivu vseh njegovih predvidenih sklepov na pravilno izvajanje komponent vesoljskega programa in o izvajanju načrtov za obvladovanje preostalih tveganj. Svet za varnostno akreditacijo se seznani z vsemi temi informacijami Komisije.

3. Komisija brez odlašanja obvešča Evropski parlament in Svet o vplivu sprejetja sklepov o varnostni akreditaciji na pravilno izvajanje komponent vesoljskega programa. Če Komisija meni, da bi sklep, ki ga sprejme svet za varnostno akreditacijo, lahko bistveno vplival na pravilno izvajanje teh komponent, na primer kar zadeva stroške, časovni razpored ali uspešnost, o tem takoj obvesti Evropski parlament in Svet.
4. Upravni odbor se redno obvešča o poteku dela v svetu za varnostno akreditacijo.
5. Časovni razpored dela sveta za varnostno akreditacijo ne ovira časovnega razporeda dejavnosti iz delovnega programa iz člena 100.

Člen 41

Vloga držav članic pri varnostni akreditaciji

Države članice:

- (a) posredujejo svetu za varnostno akreditacijo vse informacije, za katere menijo, da so pomembne za varnostno akreditacijo;
- (b) ustrezno pooblaščenim osebam, ki jih imenuje svet za varnostno akreditacijo, v soglasju z nacionalnimi subjekti, pristojnimi za varnostne zadeve, in pod njihovim nadzorom dovolijo dostop do vseh informacij in vseh območij in/ali lokacij, povezanih z varnostjo sistemov, ki spadajo v njihovo pristojnost, v skladu z njihovimi nacionalnimi zakoni in drugimi predpisi ter brez vsakršne diskriminacije na podlagi nacionalnosti državljanov držav članic, vključno zaradi varnostnih pregledov, presoj in preizkusov, kot odloči svet za varnostno akreditacijo, in postopka spremljanja varnostnih tveganj iz člena 36(h). Ti pregledi in preizkusi se izvajajo v skladu z naslednjimi načeli:
 - i) poudari se pomen varnosti in učinkovitega obvladovanja tveganja v subjektih, kjer poteka inšpekcijski pregled;
 - ii) priporočijo se protiukrepi za blažitev specifičnih posledic izgube zaupnosti, celovitosti ali razpoložljivosti tajnih podatkov;
- (c) so vsaka zase pristojne za oblikovanje vzorca nadzora dostopa, in sicer osnutka ali seznama področij/območij, ki jih je treba akreditirati in o katerih se države članice in svet

za varnostno akreditacijo vnaprej dogovorijo, in tako zagotovijo, da vse države članice zagotavljajo enako stopnjo nadzora dostopa;

- (d) so na lokalni ravni odgovorne za varnostno akreditacijo lokacij, ki so na njihovem ozemlju in so del območja varnostne akreditacije za komponente vesoljskega programa, ter o tem poročajo svetu za varnostno akreditacijo.

POGLAVJE III

Varovanje tajnih podatkov

Člen 42

Varovanje tajnih podatkov

V okviru področja uporabe te uredbe:

- (a) *za izmenjavo tajnih podatkov, povezanih z vesoljskim programom, se uporabljajo morebitni mednarodni sporazumi med Unijo in tretjo državo ali mednarodno organizacijo o izmenjavi tajnih podatkov ali pa se o tem po potrebi sklene ureditev med pristojno institucijo Unije in ustreznim organom tretje države ali mednarodne organizacije, poleg tega veljajo pogoji iz sklenjenega sporazuma ali ureditve;*

- (c) se fizičnim osebam s prebivališčem v tretji državi in pravnim osebam s sedežem v tretji državi ravnanje s tajnimi podatki Evropske unije v zvezi z vesoljskim programom dovoli samo, če se zanje v teh državah uporabljajo varnostni predpisi, ki zagotavljajo najmanj enakovredno raven varstva kot varnostni predpisi Komisije iz Sklepa Komisije (EU, Euratom) 2015/444 in varnostni predpisi Sveta iz prilog k Sklepu 2013/488/EU. Enakovrednost varnostnih predpisov, ki se uporabljajo v tretji državi ali mednarodni organizaciji, se opredeli v sporazumu o varovanju tajnosti podatkov, ki po potrebi vključuje vprašanja industrijske varnosti, sklenjenim med Unijo in ustrezno tretjo državo oziroma mednarodno organizacijo, v skladu s postopkom iz člena 218 PDEU in ob upoštevanju člena 13 Sklepa 2013/488/EU;

- (d) se lahko brez poseganja v člen 13 Sklepa 2013/488/EU in pravila na področju industrijske varnosti iz Sklepa Komisije (EU, Euratom) 2015/444 fizični osebi ali pravni osebi, tretji državi ali mednarodni organizaciji dovoli dostop do tajnih podatkov Evropske unije, če se presodi, da je to v posameznem primeru nujno glede na naravo in vsebino teh podatkov, potrebo prejemnika po seznaitvi z njimi ter koristi, ki jih bo od tega imela Unija.

NASLOV VI

Galileo in EGNOS

Člen 43

Upravičeni ukrepi

Uporaba sistema Galileo in storitve EGNOS zajema naslednje upravičene ukrepe:

- (a) upravljanje, ***delovanje***, vzdrževanje, stalno izboljševanje, razvoj in zaščito vesoljske infrastrukture, vključno z nadgradnjami in upravljanjem zaradi zastarelosti;
- (b) upravljanje, ***delovanje***, vzdrževanje, stalno izboljševanje, razvoj in zaščito talne infrastrukture, zlasti ***zemeljskih centrov in postaj iz Sklepa (EU) 2016/413 ali (EU) 2017/1406 ter*** omrežij, lokacij in podpornih objektov, vključno z nadgradnjami in upravljanjem zaradi zastarelosti;
- (c) razvoj prihodnjih generacij sistemov in razvoj storitev, ki jih zagotavljata Galileo in EGNOS, brez poseganja v prihodnje odločitve o finančnih perspektivah Unije, ***pri čemer se upoštevajo tudi potrebe ustreznih deležnikov***;
- (ca) ***podpora za razvoj aplikacij za uporabnike sistema Galileo in storitve EGNOS ter za zasnovo in razvoj temeljnih tehnoloških elementov, kot so nabori čipov in sprejemniki, ki podpirajo sistem Galileo***;
- (d) ***podpora dejavnostim*** certificiranja in standardizacije, ***ki so povezane s sistemom Galileo in storitvijo EGNOS, zlasti v prometnem sektorju***;
- (e) ***neprekinjeno*** zagotavljanje ■ storitev, ki jih zagotavljata Galileo in EGNOS, z ***dopolnjevanjem pobud držav članic in zasebnega sektorja, pa tudi tržni razvoj teh storitev, predvsem zato, da se čim bolj povečajo socialno-ekonomske koristi iz člena 4(1)***;
- (f) sodelovanje z drugimi regionalnimi ali globalnimi satelitskimi navigacijskimi sistemi, ***med drugim za večjo združljivost in interoperabilnost***;
- (g) ***elemente za spremljanje zanesljivosti sistemov in njihova uporaba ter uspešnost storitev***;

- (h) ■ dejavnosti v zvezi z zagotavljanjem storitev in **koordiniranim širjenjem** njihove pokritosti.

Člen 44

Storitve, ki jih zagotavlja Galileo

1. Storitve, ki jih zagotavlja Galileo, zajemajo:
 - (a) odprto storitev sistema Galileo, ki je brezplačna za uporabnika in zagotavlja informacije za določanje položaja in sinhronizacijo, namenjene zlasti množičnim satelitskim navigacijskim aplikacijam za potrošniško uporabo;
 - (b) zelo natančno storitev, ki je brezplačna za uporabnike in z razširjanjem dodatnih podatkov v dodatnem frekvenčnem pasu zagotavlja zelo natančne informacije za določanje položaja in sinhronizacijo, namenjene zlasti satelitskim navigacijskim aplikacijam za poslovne ali komercialne namene;
 - (c) storitev za avtentikacijo signala, ki temelji na šifriranih kodah, vključenih v signale, namenjena pa je zlasti satelitskim navigacijskim aplikacijam za poslovne ali komercialne namene;
 - (d) regulirano javno storitev (PRS), namenjena izključno uporabnikom, ki jih pooblastijo vlade, ■ za občutljive aplikacije, ki zahtevajo visoko raven kontinuitete storitev, tudi na področju varnosti in obrambe, in ki uporablja močne, šifrirane signale; **za države članice, Svet, Komisijo, ESZD in potrebi za ustrezno pooblaščenke agencije Unije je brezplačna; vprašanje, ali se regulirana javna storitev zaračunava drugim primarnim uporabnikom iz člena 2 Sklepa št. 1104/2011/EU, se oceni za vsak primer posebej, ustrezne določbe pa se opredelijo v sporazumu, sklenjenem v skladu s členom 3(5) navedenega sklepa; dostop do regulirane javne storitve se ureja v skladu s Sklepom 1104/2011/EU, ki se uporablja za države članice, Svet, Komisijo, ESZD in agencije Unije;**
 - (e) storitev za ravnanje v izrednih razmerah, ki **je za uporabnike brezplačna in ki z oddajanjem signalov pošilja opozorila v zvezi z naravnimi nesrečami ali drugimi izrednimi razmerami na določenih območjih; po možnosti se zagotavlja v sodelovanju z nacionalnimi organi civilne zaščite v državah članicah;**

- (f) storitev določanja točnega časa, ki je brezplačna za uporabnike in zagotavlja določanje točnega in zanesljivega referenčnega časa ter uresničevanje koordiniranega univerzalnega časa, kar omogoča razvoj časovnih aplikacij, ki temeljijo na sistemu Galileo, in uporabo v ključnih aplikacijah.

2. Galileo prispeva tudi k:

- (a) storitvi iskanja in reševanja (SAR) sistema COSPAS-SARSAT, in sicer z zaznavanjem signalov v sili, ki jih oddajajo javljalniki, in vračanjem sporočil tem javljalnikom s povratno povezavo;
- (b) storitvam za nadzor popolnosti delovanja, standardiziranimi na ravni Unije ali mednarodni ravni, ki jih uporabljajo storitve za varovanje življenj na podlagi signalov odprte storitve sistema Galileo in v kombinaciji s storitvijo EGNOS ter drugimi satelitskimi navigacijskimi sistemi;
- (c) informacijam o vesoljskem vremenu *prek storitvenega centra GNSS¹* in storitvam zgodnjega opozarjanja, ki se zagotavljajo prek zemeljske infrastrukture sistema Galileo in s katerimi naj bi se zmanjšala morebitna tveganja v zvezi z *vesoljem* za uporabnike storitev, ki jih zagotavljajo Galileo in drugi sistemi GNSS.

Člen 45

Storitve, ki jih zagotavlja EGNOS

1. Storitve, ki jih zagotavlja EGNOS, zajemajo:

- (a) odprto storitev EGNOS, ki je za *uporabnike* brezplačna in zagotavlja informacije za določanje položaja in sinhronizacijo, namenjene zlasti množičnim satelitskim navigacijskim aplikacijam za potrošniško uporabo;
- (b) storitev EGNOS za dostop do podatkov, ki *je za uporabnike brezplačna in* zagotavlja informacije za določanje položaja in sinhronizacijo, namenjene zlasti satelitskim navigacijskim aplikacijam za poklicne ali komercialne namene, ter

¹ Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2016/413 z dne 18. marca 2016 o določitvi lokacije talne infrastrukture sistema, ki izhaja iz programa Galileo, in potrebnih ukrepov za zagotovitev njenega obratovanja ter razveljavitvi Izvedbenega sklepa 2012/117/EU (UL L 74, 19.3.2016, str. 45).

ponuja večjo učinkovitost in podatke z večjo dodano vrednostjo od podatkov, pridobljenih z odprto storitvijo EGNOS;

- (c) storitev varovanja življenj, ki je za neposrednega uporabnika brezplačna in zagotavlja informacije za določanje položaja in **časovno** sinhronizacijo z visoko stopnjo kontinuitete, razpoložljivosti in natančnosti, vključno s sporočilom o celovitosti, ki uporabnika opozarja v primeru napake ali signalov za nedovoljeno odstopanje, ki jih oddajajo Galileo in drugi sistemi GNSS ter ki jih ta storitev krepi na območju pokritosti; ta storitev je namenjena predvsem uporabnikom, za katere je varnost bistvenega pomena, zlasti v sektorju civilnega letalstva za navigacijske službe zračnega prometa **v skladu s standardi Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO) ali za druge prometne sektorje.**

- 2. Storitve iz odstavka 1 se prednostno zagotavljajo na ozemlju držav članic, ki leži v Evropi, **v te namene pa so do konca leta 2026 zajeti tudi Ciper, Azori, Kanarski otoki in Madeira.**

Geografska pokritost storitve EGNOS se lahko razširi tudi na druge svetovne regije, zlasti na ozemlja držav kandidat, tretjih držav, ki so pridružene enotnemu evropskemu nebu, in tretjih držav v evropski sosedski politiki, **če je to tehnično izvedljivo in skladno z varnostnimi zahtevami iz člena 34**, kadar gre za storitev varovanja življenj, **pa tudi** na podlagi mednarodnih sporazumov.

- 3. Stroški te širitve in s tem povezani stroški obratovanja, specifični za te regije, se ne krijejo iz proračuna iz člena 11. **Komisija preuči, ali bi se lahko te dejavnosti financirale iz drugih programov ali instrumentov.** Zaradi te širitve se ne odloži ponujanje storitev iz odstavka 1 na vsem ozemlju držav članic, ki leži v Evropi.

Člen 46

Izvedbeni ukrepi za Galileo in EGNOS

Za nemoteno delovanje sistema Galileo in storitve EGNOS in njuno sprejetje na trgu Komisija po potrebi določi ukrepe, ki so potrebni za:

- (a) obvladovanje in zmanjševanje tveganj, ki so neločljivo povezana z delovanjem sistema Galileo in storitve EGNOS, **predvsem za zagotavljanje neprekinjenih storitev;**

- (b) opredelitev ključnih faz odločitev za spremljanje in ocenjevanje izvajanja sistema Galileo in storitve EGNOS;
- (c) določitev lokacije centrov, ki spadajo k zemeljski infrastrukturi sistema Galileo in storitve EGNOS, v skladu z varnostnimi zahtevami v odprtem in preglednem postopku ter zagotovitev njihovega delovanja;
- (d) **določitev tehničnih in operativnih specifikacij za storitve iz člena 44(1)(c), (e), (f) in točke (2)(c).**

Ti izvedbeni ukrepi se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

Člen 47

Združljivost, interoperabilnost *in standardizacija*

1. Galileo in EGNOS ter storitve, ki jih zagotavljata, so s tehničnega vidika popolnoma združljivi in interoperabilni, **in sicer tudi na uporabniški ravni.**
2. Galileo in EGNOS ter storitve, ki jih zagotavljata, so združljivi in interoperabilni z drugimi satelitskimi navigacijskimi sistemi ter s konvencionalnimi sredstvi za radijsko navigacijo, kadar sta zahtevi po združljivosti in interoperabilnosti določeni **kot pogoj** v mednarodnih sporazumih.

NASLOV VII

Copernicus

POGLAVJE I

Splošne določbe

Člen 48

Obseg programa Copernicus

1. Copernicus se izvaja na podlagi predhodnih naložb ■ , *tudi naložb Evropske vesoljske agencije, EUMETSAT in drugih deležnikov*, in se po potrebi *in če je to stroškovno učinkovito*, opira na nacionalne ali regionalne zmogljivosti držav članic, pri čemer upošteva zmogljivosti komercialnih dobaviteljev primerljivih podatkov in informacij ter potrebo po spodbujanju konkurence in razvoja trga, *obenem pa bi si bilo treba prizadevati za čim več priložnosti za evropske uporabnike*.
2. Copernicus zagotavlja podatke in informacije na podlagi *potreb uporabnikov programa Copernicus, izhaja pa iz politike popolnih, brezplačnih in odprtih podatkov*.
- 2a. *Copernicus podpira oblikovanje, izvajanje in spremljanje politik Unije in njenih držav članic, predvsem na področju okolja, podnebnih sprememb, morja in pomorske politike, ozračja, kmetijstva in razvoja podeželja, ohranjanja kulturne dediščine, civilne zaščite, spremljanja infrastrukture, varnosti in zaščite ter tudi digitalnega gospodarstva, zato da bi čim bolj oklestili upravno breme*.
3. Copernicus zajema štiri *elemente*, in sicer:
 - (a) ■ pridobivanje podatkov, ki zajema:
 - razvoj in delovanje Sentinelov programa Copernicus;
 - dostop do podatkov tretjih strani *o opazovanju Zemlje iz vesolja*;
 - dostop do podatkov *in situ* in drugih pomožnih podatkov;

- (b) *obdelavo* podatkov in informacij *s storitvami Copernicus*, ki vključuje dejavnosti za ustvarjanje informacij z dodano vrednostjo v podporo storitvam za spremljanje okolja, poročanje in zagotavljanje skladnosti, civilno zaščito in varnostne storitve ■ ;
- (c) *dostop* do podatkov in *njihovo razširjanje*, kar vključuje infrastrukturo in storitve za zagotovitev iskanja, pregledovanja, dolgoročnega arhiviranja, dostopa do, razširjanja in uporabe, *pa tudi dolgoročne hrambe* podatkov in informacij programa Copernicus *na uporabnikom prijazen način*;
- (d) *povečanje* stopnje uporabe pri uporabnikih, *razvoj* trga *in vzpostavljanje zmogljivosti* v skladu s členom 29(5), ki vključuje ustrezne dejavnosti, vire in storitve za promocijo programa Copernicus, njegovih podatkov in storitev *ter promocijo in razvoj sorodnih aplikacij za uporabnike* na vseh ravneh, da bi se kar najbolj povečale socialno-ekonomske koristi iz člena 4(1), *pa tudi zbiranje in analizo podatkov o potrebah uporabnikov*.

4. Copernicus spodbuja mednarodno koordinacijo sistemov za opazovanje in s tem povezane izmenjave podatkov, da bi se okrepila njegova razsežnost in komplementarnost na svetovni ravni, ob upoštevanju ■ mednarodnih sporazumov in koordinacijskih postopkov.

POGLAVJE II

Upravičeni ukrepi

Člen 49

Upravičeni ukrepi za pridobivanje podatkov

Upravičeni ukrepi v okviru programa Copernicus zajemajo:

- (a) ukrepe za zagotavljanje *čim bolj* neprekinjenega delovanja obstoječih misij Sentinel ter razvoj, izstrelitev, vzdrževanje in upravljanje nadaljnjih sentinelov, s katerimi bi razširili področje opazovanj, pri čemer bodo imele prednost *predvsem* opazovalne zmogljivosti za spremljanje antropogenih emisij CO₂ in emisij drugih toplogrednih plinov, kar bo omogočilo *spremljanje* polarnih območij ter inovativne uporabe v kmetijstvu, ■ gozdarstvu, gospodarjenju *s sladkovodnimi in morskimi viri ter v kulturni dediščini*;

- (b) ukrepe za zagotovitev dostopa do podatkov tretjih strani, ki so potrebni za pripravo storitev programa Copernicus ali za uporabo v institucijah, agencijah in decentraliziranih službah Unije, **in če je to ustrezno in stroškovno učinkovito, tudi v nacionalnih in regionalnih javnih organih;**
- (c) ukrepe za zagotovitev in usklajevanje dostopa do podatkov *in situ* in drugih pomožnih podatkov, ki so potrebni za ustvarjanje, umerjanje in potrjevanje podatkov in informacij programa Copernicus, **in če je to ustrezno in stroškovno učinkovito, tudi za uporabo nacionalnih zmogljivosti in za preprečevanje podvajanja.**

Člen 50

Upravičeni ukrepi za storitve programa Copernicus

1. Program Copernicus zajema ukrepe v podporo naslednjim storitvam:

- (a) storitvam za spremljanje okolja, poročanje in zagotavljanje skladnosti, ki zajemajo:
- spremljanje ozračja za zagotavljanje informacij o kakovosti zraka ***po vsem svetu, s posebnim poudarkom na evropski ravni,*** in o sestavi ozračja;
 - spremljanje morskega okolja za zagotavljanje informacij o stanju in dinamiki morskih in obalnih ekosistemov ter njihovih virov ***in uporabi;***
 - spremljanje kopnega in kmetijskih površin za zagotavljanje informacij o pokrovnosti tal, rabi in spremembi rabe tal, ***območjih kulturne dediščine, premikih tal,*** mestnih območjih, obsegu in kakovosti celinskih voda, gozdovih, kmetijskih površinah in drugih naravnih virih, biotski raznovrstnosti in kriosferi;
 - spremljanje podnebnih sprememb za zagotavljanje informacij o antropogenih emisijah CO₂ ter emisijah ***in absorpciji*** drugih toplogrednih plinov, ključnih podnebnih spremenljivkah, ponovnih analizah podnebja, sezonskih napovedih, napovedih stanja podnebja in vzrokov za to, ***o spremembah na polarnem/arktičnem območju*** ter kazalnikov v ustreznih časovnih in prostorskih merilih;

- (b) storitvi za ravnanje v izrednih razmerah za zagotavljanje informacij v podporo javnim organom, ki delujejo na področju civilne zaščite ■, **ter za usklajevanje z njimi**, operacijam civilne zaščite in operacijam za odziv na izredne razmere (izboljšanje dejavnosti zgodnjega opozarjanja in zmogljivosti za odzivanje na krize) ter dejavnostim preprečevanja in pripravljenosti (analize tveganj in vzpostavitev normalnega stanja) v zvezi z različnimi vrstami nesreč;
- (c) varnostni storitvi v podporo nadzoru **Unije in njenih** zunanjih mej ■, pomorskemu nadzoru, zunanjemu delovanju Unije v odziv na varnostne izzive, s katerimi se spoprijema Unija, ter ciljem in ukrepom v okviru skupne zunanje in varnostne politike.

2. **Komisija, po potrebi s podporo neodvisnega zunanjega strokovnega znanja, ustreznost teh služb zagotavlja:**

- (a) **s preverjanjem, ali so tehnične zahteve, ki jih postavijo skupnosti uporabnikov, tehnično izvedljive in ali ustrezajo svojemu namenu;**
- (b) **z oceno, ali predlagana in izvedena sredstva in rešitve izpolnjujejo zahteve skupnosti uporabnikov in cilje vesoljskega programa.**

Člen 51

Upravičeni ukrepi za dostop do podatkov in informacij ter za njihovo razširjanje ■

- 1. Program Copernicus vsebuje ukrepe za zagotovitev **večjega** dostopa do vseh podatkov in informacij programa Copernicus ter po potrebi zagotovi dodatno infrastrukturo in storitve za spodbujanje razširjanja ter podatkov in informacij, dostopa do njih in njihove uporabe.
- 2. Če so podatki ali informacije programa Copernicus varnostno občutljive, **kot je opisano v členih 12 do 16 Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 1159/2013¹**, lahko Komisija njihovo nabavo, nadzor nad pridobivanjem takih podatkov, dostop do njih in njihovo razširjanje zaupa enemu ali več fiduciarnim subjektom. Ti subjekti vzpostavijo in

¹ Delegirana uredba Komisije (EU) št. 1159/2013 z dne 12. julija 2013 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 911/2010 Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem programu za spremljanje Zemlje (GMES) z opredelitvijo pogojev za registracijo in izdajo licenc uporabnikom GMES in opredelitvijo meril za omejitev dostopa do namenskih podatkov GMES in informacij storitev GMES (UL L 309, 19.11.2013, str. 1).

vodijo register pooblaščenih uporabnikov, dostop do tajnih podatkov pa omogočajo v ločenem delovnem postopku.

POGLAVJE III

Politika glede podatkov programa Copernicus

Člen 52

Politika glede podatkov in informacij programa Copernicus

1. Podatki in informacije programa Copernicus se uporabnikom zagotovijo v skladu s politiko brezplačnih, popolnih in odprtih podatkov, kot je opisana spodaj:
 - (a) uporabniki programa Copernicus lahko vse podatke in informacije programa Copernicus brezplačno in kjerkoli na svetu reproducirajo, razširjajo, sporočajo javnosti, prilagajajo in spreminjajo ter jih združujejo z drugimi podatki in informacijami;
 - (b) politika brezplačnih, popolnih in odprtih podatkov ima naslednje omejitve:
 - (i) oblika, pravočasnost in načini razširjanja podatkov in informacij programa Copernicus so določeni vnaprej;
 - (ii) spoštujejo se morebitni licenčni pogoji v zvezi s podatki in informacijami tretjih strani, ki se uporabljajo za pripravo informacij v okviru storitev Copernicus;
 - (iii) varnostne omejitve na podlagi splošnih varnostnih zahtev iz člena 34(1);
 - (iv)– zagotovljena je zaščita pred tveganjem motenj v sistemu, v okviru katerega se pripravljajo ali dajejo na voljo podatki in informacije programa Copernicus, ***pa tudi pred tveganjem motenj v samih podatkih***;
 - (v) zagotovljena je zaščita zanesljivega dostopa evropskih uporabnikov do podatkov in informacij programa Copernicus.

2. Komisija sprejme delegirane akte v skladu s členom 105 glede posebnih določb za dopolnitev tistih iz odstavka 1 v zvezi s specifikacijami ter pogoji in postopki za pridobitev dostopa do podatkov in informacij programa Copernicus ter njihovo uporabo.
3. Komisija v skladu s politiko glede podatkov programa Copernicus, kot je določena v tej uredbi, in veljavnimi delegiranimi akti na podlagi iz odstavka 2 izdaja licence in obvestila glede dostopa do podatkov in informacij programa Copernicus ter njihove uporabe, vključno z atribucijskimi klavzulami.

NASLOV VIII

DRUGE KOMPONENTE PROGRAMA

POGLAVJE I

Spremljanje razmer v vesolju (SSA)

ODDELEK I

Nadzor in spremljanje v vesolju (SST)

Člen 53

Obseg dejavnosti SST

1. ***Podkomponente SST podpirajo naslednje dejavnosti:***
 - (a) vzpostavitev, razvoj in operativne dejavnosti omrežja zemeljskih in/ali vesoljskih senzorjev ***SST*** držav članic, vključno s senzorji, razvitimi v okviru Evropske vesoljske agencije ***ali zasebnega sektorja Unije***, in senzorji Unije, s katerimi se upravlja na nacionalni ravni, za opazovanje in sledenje ***ter*** pripravo evropskega kataloga vesoljskih predmetov ■ ;
 - (b) obdelavo in analizo podatkov SST na nacionalni ravni, da se pripravijo informacije SST in storitve iz člena 54;
 - (c) ***zagotavljanje*** storitev SST iz člena 54 ***uporabnikom*** iz člena 55;
 - (cc) ***spremljanje in iskanje sinergij s pobudami, ki spodbujajo razvoj in uporabo tehnologije za odstranjevanje vesoljskih plovil ob koncu njihovega operacijskega cikla ter tehnoloških sistemov za preprečevanje in odstranjevanje vesoljskih odpadkov, pa tudi z mednarodnimi pobudami na področju upravljanja vesoljskega prometa.***
2. tehnično in upravno podporo za zagotovitev prehoda med vesoljskim programom EU in okvirom podpore za SST, vzpostavljenim s Sklepom št. 541/2014/EU.

Člen 54

Storitve SST

1. Storitve SST zajemajo:

- (a) oceno tveganja trka med vesoljskimi plovili ali med vesoljskim plovilom in vesoljskimi odpadki ter pripravo morebitnih opozoril za preprečevanje trkov med fazami izstrelitve, vstopa v orbito, zvišanja orbite, obratovanja v orbiti in prenehanja misije vesoljskih plovil;
- (b) zaznavanje in opredelitev razpadanja na dele, razbitij ali trkov v orbiti;
- (c) oceno tveganja nenadzorovanega ponovnega vstopa vesoljskih predmetov in vesoljskih odpadkov v Zemljino ozračje ter pripravo s tem povezanih informacij, vključno z oceno časa in verjetne lokacije morebitnega trka;
- (d) *razvoj dejavnosti za priprave na:*
 - (i) *zmanjševanje količine vesoljskih odpadkov, da bi omejili njihovo nastajanje, ter*
 - (ii) *sanacijo z upravljanjem obstoječih vesoljskih odpadkov.*

2. Storitve SST so brezplačne, stalno na voljo *ter prilagojene potrebam uporabnikov iz člena 55.*

3. *Sodelujoče države članice, Komisija in po potrebi centralna kontaktna točka niso odgovorne za:*

- (a) *kakršnokoli škodo, ki je posledica pomanjkanja ali prekinitve zagotavljanja storitev SST;*
- (b) *zamudo pri zagotavljanju storitev SST;*
- (c) *netočnost informacij, ki se posredujejo prek storitev SST; ali*
- (d) *ukrepe, sprejete na podlagi zagotovljenih storitev SST.*

Člen 55

Uporabniki SST

1. *Med uporabnike EU sodijo:*

(a) Glavni uporabniki SST: ■ države članice EU, ESZD, Komisija, Svet, *Agencija ter* javni in zasebni lastniki in upravljavci vesoljskih plovil ■ *s sedežem* v Uniji;

(b) *Preostali uporabniki SST*: drugi javni in zasebni subjekti ■ s sedežem v Uniji ■ .

Glavni uporabniki SST imajo dostop do vseh storitev SST iz člena 54(1).

Preostali uporabniki SST imajo dostop do storitev SST iz točk (b) do (d) člena 54(1).

2. *Med mednarodne uporabnike se štejejo tretje države, mednarodne organizacije brez sedeža v Uniji ter zasebni subjekti brez sedeža v Uniji, in sicer pod naslednjimi pogoji:*

(a) *tretje države in mednarodne organizacije brez sedeža v Uniji lahko dostopajo do storitev SST v skladu s členom 8(1a);*

(b) *zasebni subjekti brez sedeža v Uniji lahko dostopajo do storitev SST na podlagi mednarodnega sporazuma, ki se na podlagi člena 8(1a) sklene s tretjo državo, v kateri imajo sedež, in jim zagotavlja dostop.*

3. *Z odstopanjem od odstavka 2 tega člena mednarodni sporazum ni potreben, če je storitev SST iz člena 54(1) na voljo javnosti.*

4. Komisija lahko z izvedbenimi akti sprejme podrobne določbe glede *dostopa do storitev SST* in zadevnih postopkov. Navedene določbe se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

Člen 56

Sodelovanje držav članic

1. Države članice, ki želijo sodelovati pri *zagotavljanju* storitev SST iz člena 54 *za vse orbite*, Komisiji predložijo *eno samo* skupno vlogo, v kateri dokažejo skladnost z naslednjimi merili:

- (a) so lastnice ali imajo dostop do bodisi ustreznih senzorjev SST, ki so na voljo za SST EU, in človeških virov za upravljanje z njimi bodisi ustreznih zmogljivosti za operativno analizo in obdelavo podatkov, posebej zasnovanih za SST in razpoložljivih za SST EU;
- (b) zadevna država članica je izvedla in potrdila prvotno oceno varnostnega tveganja vsakega posameznega sredstva SST;
- (c) akcijski načrt za izvajanje dejavnosti iz člena 53 te uredbe, ki upošteva usklajevalni načrt, sprejet v skladu s členom 6 Sklepa št. 541/2014/EU;
- (d) porazdelitev različnih dejavnosti med skupine strokovnjakov, imenovane na podlagi člena 57;
- (e) pravila o izmenjavi podatkov, potrebnih za izpolnitev ciljev iz člena 4.

Skladnost z merili iz točk (a) in (b) mora vsaka država članica, ki želi sodelovati pri zagotavljanju storitev SST, dokazati posebej.

Vse države članice, ki želijo sodelovati pri zagotavljanju storitev SST, skupaj dokazujejo skladnost z merili iz točk (c) in (e).

2. Šteje se, da države članice, katerih imenovani nacionalni organi so člani konzorcija, ustanovljenega v skladu s členom 7 Sklepa št. 541/2014/EU, izpolnjujejo merila iz točk (a) in (b) odstavka 1, in sicer z datumom začetka veljavnosti te uredbe.
3. Če ni bila vložena nobena skupna vloga v skladu z odstavkom 1 ali če Komisija meni, da tako vložena vloga ne izpolnjuje meril iz odstavka 1, lahko ***vsaj pet*** držav članic ■ Komisiji ***predloži nov skupni predlog, v katerem se dokaže skladnost z merili iz odstavka 1.***
4. Komisija lahko z izvedbenimi akti sprejme podrobne določbe glede postopkov in elementov iz odstavkov 1 do 3. Ti izvedbeni ukrepi se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

Člen 57

Organizacijski okvir za sodelovanje držav članic

1. Vse države članice, ki so vložile vlogo, za katero je Komisija ugotovila, da je skladna s členom 56(1), ali ki jih je Komisija izbrala v skladu s postopkom iz člena 56(3), na svojem

ozemlju imenujejo ustanovni nacionalni subjekt, ki jih bo zastopal. ***Ustanovni nacionalni subjekt je javni organ države članice ali urad, pristojen za njegovo izvajanje;***

2. Ustanovni nacionalni subjekti, imenovani v skladu z odstavkom 1, sklenejo sporazum o ustanovitvi partnerstva za SST ter določitvi pravil in mehanizmov za njihovo sodelovanje pri izvajanju dejavnosti iz člena 53. Ta sporazum zlasti vključuje elemente iz točk (c) do (e) člena 56(1) ter vzpostavitev strukture za obvladovanje tveganj, da se zagotovi izvajanje določb glede uporabe in varne izmenjave podatkov in informacij SST.
3. Ustanovni nacionalni subjekti na podlagi dejavnosti skupin strokovnjakov iz člena 6 v skladu z večletnim načrtom, ustreznimi ključnimi kazalniki uspešnosti in zahtevami uporabnikov razvijejo visokokakovostne storitve SST Unije. Komisija lahko z izvedbenimi akti sprejme večletni načrt in ključne kazalnike uspešnosti v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).
4. Ustanovni nacionalni subjekti obstoječe in morebitne prihodnje senzorje povežejo v mrežo, da bodo lahko z njimi usklajeno in optimizirano upravljali, da se vzpostavi in posodablja skupni evropski katalog, ***ne glede na pristojnosti držav članic na področju nacionalne varnosti.***
5. Sodelujoče države članice opravljajo varnostno akreditacijo na podlagi splošnih varnostnih zahtev iz člena 34(1).
6. Države članice, ki sodelujejo pri SST, imenujejo skupine strokovnjakov, ki bodo zadolžene za obravnavo posameznih vprašanj v zvezi z različnimi dejavnostmi SST. Skupine strokovnjakov so stalne, za njihovo upravljanje in kadrovanje so odgovorni ustanovni nacionalni subjekti držav članic, ki so jih ustanovile, ter lahko vključujejo strokovnjake iz katerega koli ustanovnega nacionalnega subjekta.
7. Ustanovni nacionalni subjekti in skupine strokovnjakov zagotovijo zaščito podatkov, informacij in storitev SST.
8. **Komisija z delegiranimi akti v skladu s členom 105 v zvezi s posebnim zagotavljanjem sprejme podrobna pravila o delovanju organizacijskega okvira za sodelovanje držav članic na področju SST. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).**

Člen 58

Centralna kontaktna točka za SST

1. Komisija centralno kontaktno točko za SST določi na podlagi najobsežnejšega strokovnega znanja na področju varnosti *in zagotavljanja storitev, pri tem pa upošteva priporočilo ustanovnih nacionalnih subjektov*; Navedena centralna kontaktna točka:

- (a) zagotovi potrebne varne vmesnike za centralizacijo, hranjenje in dajanje na voljo informacij SST uporabnikom SST, s čimer se zagotovi ustrezno ravnanje *z njimi* in njihova sledljivost;
- (b) **■** poroča o uspešnosti storitev SST *partnerstvu SST in Komisiji*;
- (c) *za partnerstvo SST* zbira *potrebne* povratne informacije za prilagajanje storitev glede na pričakovanja uporabnikov;
- (d) podpira, promovira in spodbuja uporabo storitev.

2. Ustanovni nacionalni subjekti sklenejo potrebna izvedbena pravila v sodelovanju s centralno kontaktno točko za SST.

ODDELEK II

Vesoljsko vreme in blizuzemeljski predmeti

Člen 59

Dejavnosti v zvezi z vesoljskim vremenom

1. *Podkomponente* za vesoljsko vreme lahko *podpirajo* naslednje dejavnosti:

- (a) oceno in opredelitev potreb uporabnikov v sektorjih iz odstavka 2(b), da se določijo storitve v zvezi z vesoljskim vremenom, ki jih je treba zagotavljati;
- (b) zagotavljanje storitev v zvezi z vesoljskim vremenom uporabnikom teh storitev v skladu z njihovimi opredeljenimi potrebami in tehničnimi zahtevami.

2. Storitve v zvezi z vesoljskim vremenom so neprekinjeno in stalno na voljo **■**. *Komisija jih izbere z izvedbenimi akti* v skladu z naslednjima praviloma:

(a) Komisija glede na potrebe uporabnikov, tehnološko pripravljenost in rezultate ocene tveganj določi prednostne storitve v zvezi z vesoljskim vremenom, ki jih je treba izvajati na ravni Unije;

(b) storitve v zvezi z vesoljskim vremenom lahko prispevajo k **dejavnostim civilne zaščite in** zaščiti **široke palete** sektorjev, **kot so: vesolje, promet, GNSS ter električna in komunikacijska omrežja.**

Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 107(2).

3. Izbira **javnih ali zasebnih** subjektov, ki bodo zagotavljali storitve v zvezi z vesoljskim vremenom, se izvede na podlagi razpisa za zbiranje ponudb.

Člen 60

Dejavnosti na področju blizuzemeljskih predmetov

1. **Podkomponente** za blizuzemeljske predmete lahko **podpirajo** naslednje dejavnosti:

(a) kartiranje zmogljivosti držav članic za odkrivanje in spremljanje blizuzemeljskih predmetov;

(b) spodbujanje povezovanja zmogljivosti in raziskovalnih središč držav članic v mreže;

(c) razvoj storitev iz odstavka 2;

(d) vzpostavitev službe za rutinsko hitro odzivanje, ki bo lahko opredelila novoodkrите blizuzemeljske predmete;

(e) pripravo evropskega kataloga blizuzemeljskih predmetov.

2. V primeru odkritja, da se blizuzemeljski predmet približuje Zemlji, lahko Komisija **na področjih, za katera je pristojna, uvede postopke, s katerimi v sodelovanju z ustreznimi organi OZN** usklajuje ukrepe Unije in nacionalnih javnih organov s področja civilne zaščite.

POGLAVJE II

GOVSATCOM

Člen 61

Področje uporabe GOVSATCOM

V okviru komponente GOVSATCOM so satelitske komunikacijske zmogljivosti in storitve združene v skupni sklop satelitskih komunikacijskih zmogljivosti in storitev Unije z **ustreznimi varnostnimi zahtevami**. Ta komponenta zajema:

- (a) razvoj, izgradnjo in operativno delovanje infrastrukture zemeljskega segmenta **iz člena 66 ter morebitne vesoljske infrastrukture iz člena 69**;
- (b) nabavo **vladnih in komercialnih** satelitskih komunikacijskih zmogljivosti, storitev in uporabniške opreme, ki so potrebne za opravljanje storitev GOVSATCOM;
- (c) ukrepe, potrebne za izboljšanje interoperabilnosti in standardizacijo uporabniške opreme GOVSATCOM.

Člen 62

Zmogljivosti in storitve, ki se zagotavljajo v okviru GOVSATCOM

1. **Zmogljivosti in storitve** GOVSATCOM, kot so določene v portfelju storitev iz odstavka 3, **se zagotavljajo** v skladu z operativnimi zahtevami iz odstavka 2, posebnimi varnostnimi zahtevami za GOVSATCOM iz člena 34(1) ter v okviru pravil o izmenjavi in prednostni razvrstitvi iz člena 65. **Dostop do zmogljivosti in storitev GOVSATCOM je za institucionalne in vladne uporabnike brezplačen, razen če se Komisija odloči za politiko določanja cen v skladu s členom 65(2).**
2. Komisija z izvedbenimi akti sprejme operativne zahteve za storitve, zagotovljene v okviru GOVSATCOM, v obliki tehničnih specifikacij za primere uporabe, povezane **predvsem** s kriznim upravljanjem, nadzorom in upravljanjem ključne infrastrukture, vključno z diplomatskimi komunikacijskimi omrežji. Te operativne zahteve temeljijo na podrobni analizi zahtev uporabnikov, pri čemer se upoštevajo zahteve, ki izhajajo iz obstoječe uporabniške opreme in omrežij. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).
3. Komisija z izvedbenimi akti sprejme portfelj storitev, ki se zagotavljajo v okviru GOVSATCOM, v obliki seznama kategorij satelitskih komunikacijskih zmogljivosti in

storitev in njihovih značilnosti, vključno z geografsko pokritostjo, frekvenco, pasovno širino, uporabniško opremo in varnostnimi elementi. Navedeni ukrepi ***se redno posodablajo in*** temeljijo na operativnih in varnostnih zahtevah iz odstavka 1 ter ***prednostno razvrščajo storitve za uporabnike glede na njihovo relevantnost in kritičnost.*** Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

- 3a. ***V portfelju storitev iz odstavka 3 se upoštevajo obstoječe komercialno dostopne storitve, da bi preprečili izkrivljanje konkurence na notranjem trgu.***
4. ***Uporabniki GOVSATCOM imajo*** dostop do zmogljivosti in storitev, navedenih v portfelju storitev. ***Dostop je*** omogočen prek vozlišč GOVSATCOM iz člena 66.

Člen 63

Ponudniki satelitskih komunikacijskih zmogljivosti in storitev

Satelitske komunikacijske zmogljivosti in storitve v okviru te komponente lahko zagotavljajo naslednji subjekti:

- (a) udeleženci GOVSATCOM, ***kakor so opredeljeni v členu 97***, in
- (b) pravne osebe, ki so za zagotavljanje satelitskih zmogljivosti ali storitev ustrezno pooblašene v skladu s postopkom varnostne akreditacije iz člena 36, ***ki temelji na splošnih varnostnih zahtevah iz člena 34(1), opredeljenih za komponento GOVSATCOM.***

Člen 64

Uporabniki GOVSATCOM

1. Uporabniki GOVSATCOM so lahko naslednji subjekti, pod pogojem, da jim je bilo zaupano opravljanje nalog v zvezi z nadzorom in upravljanjem misij, operacij in infrastrukture, ***ki so nujne in*** pri katerih je varnost ključnega pomena:
- (a) javni organ Unije ali države članice ali urad, odgovoren za izvajanje takega javnega pooblastila,
- (b) fizična ali pravna oseba, ***ki ravna v imenu ali pod nadzorom subjekta iz točke (a).***

2. Udeleženec iz člena 67 uporabnike GOVSATCOM, *ki izpolnjujejo splošne varnostne zahteve iz člena 34(1), opredeljene za komponento GOVSATCOM*, ustrezno pooblasti za uporabo zmogljivosti in storitev GOVSATCOM.

Člen 65

Izmenjava in prednostna razvrstitev

1. Združene satelitske komunikacijske zmogljivosti, storitve in uporabniška oprema se *med uporabniki GOVSATCOM* izmenjujejo in prednostno razvrstijo na podlagi analize varnostnih tveganj *za uporabnike. Pri analizi se upoštevajo uveljavljena komunikacijska infrastruktura in razpoložljivost obstoječih zmogljivosti ter geografska pokritost na ravni Unije in na ravni držav članic.* Ta izmenjava in prednostna razvrstitev da prednost uporabnikom *glede na relevantnost in kritičnost.*
2. Komisija z izvedbenimi akti sprejme podrobna pravila o izmenjavi in prednostni razvrstitvi zmogljivosti, storitev in uporabniške opreme, pri čemer upošteva pričakovano povpraševanje za različne primere uporabe, analizo varnostnih tveganj za te primere uporabe, *po potrebi pa tudi stroškovno učinkovitost.*

Komisija z določitvijo politike oblikovanja cen v teh pravilih poskrbi, da zagotavljanje zmogljivosti in storitev GOVSATCOM ne povzroča izkrivljanja trga in da bo na voljo dovolj zmogljivosti GOVSATCOM.

Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3).

3. Izmenjavo in prednostno razvrstitev satelitskih komunikacijskih zmogljivosti in storitev med uporabniki GOVSATCOM, ki jih je odobril isti udeleženec, določi in izvaja ta udeleženec.

Člen 66

Infrastruktura in operativne dejavnosti zemeljskega segmenta

1. Zemeljski segment vključuje infrastrukturo, ki omogoča zagotavljanje storitev uporabnikom v skladu s členom 65, zlasti vozlišča GOVSATCOM, ki se nabavijo v okviru te komponente in povezujejo uporabnike GOVSATCOM s ponudniki satelitskih komunikacijskih zmogljivosti in storitev. *Zemeljski segment in z njim povezane*

dejavnosti izpolnjujejo splošne varnostne zahteve iz člena 34(1), opredeljene za komponento GOVSATCOM.

2. Komisija z izvedbenimi akti določi lokacijo infrastrukture zemeljskega segmenta. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 107(3) ***in ne posegajo v pravico držav članic, da zavrnejo namestitve infrastrukture na svojem ozemlju.***

Člen 67

Udeleženci in pristojni organi GOVSATCOM

1. Udeleženci GOVSATCOM so države članice, Svet, Komisija in ESZD, kolikor izdajajo odobritve uporabnikom GOVSATCOM ali zagotavljajo satelitske komunikacijske zmogljivosti ali lokacije zemeljskega segmenta ali del zmogljivosti zemeljskega segmenta.

Če Svet, Komisija ali ESZD izdajajo odobritve uporabnikom GOVSATCOM ali zagotavljajo zmogljivosti satelitske komunikacije ali lokacije zemeljskega segmenta oziroma del zmogljivosti zemeljskega segmenta na ozemlju države članice, to ne sme biti v nasprotju z določbami o nevtralnosti ali neusklajevanju v ustavnem pravu te države članice.

2. Agencije Unije lahko postanejo udeleženke GOVSATCOM ***le, če je to potrebno za izpolnjevanje njihovih nalog in v skladu s podrobnimi pravili iz upravnega dogovora, sklenjenega med zadevno agencijo in nadzornim organom.***
3. Vsak udeleženec imenuje en pristojni organ za GOVSATCOM.
4. Pristojni organ za GOVSATCOM zagotavlja, da:
 - (a) se storitve uporabljajo v skladu z veljavnimi varnostnimi zahtevami;
 - (b) se določijo in upravljajo pravice dostopa za uporabnike GOVSATCOM;
 - (c) se uporabniška oprema ter z njo povezane povezave in informacije za elektronsko komunikacijo uporabljajo in se z njimi upravlja v skladu z veljavnimi varnostnimi zahtevami;

- (d) se vzpostavi centralna kontaktna točka za morebitno pomoč pri poročanju o varnostnih tveganjih in grožnjah, zlasti pri odkrivanju potencialno škodljivih elektromagnetnih motenj, ki bi lahko vplivale na storitve v okviru te komponente.

Člen 68

Spremljanje ponudbe in povpraševanja po GOVSATCOM

Komisija stalno spremlja gibanje ponudbe, ***vključno z obstoječimi zmogljivostmi GOVSATCOM v orbiti za združevanje in souporabo***, in povpraševanja po zmogljivostih in storitvah GOVSATCOM, pri čemer upošteva nova tveganja in grožnje ter tehnološki razvoj, da lahko ponudbo in povpraševanje po storitvah GOVSATCOM optimalno uravnoteži.

NASLOV IX

AGENCIJA EVROPSKE UNIJE ZA VESOLJSKI PROGRAM

POGLAVJE I

Splošne določbe v zvezi z Agencijo

Člen 70

Pravni status Agencije

1. Agencija je organ Unije. Je pravna oseba.
2. Agencija ima v vsaki državi članici kar najširšo pravno sposobnost, ki jo pravnim osebam priznava pravo. Zlasti lahko pridobiva premičnine in nepremičnine ali z njimi razpolaga ter je stranka v pravnih postopkih.
3. Agencijo zastopa njen izvršni direktor.

Člen 71

Sedež *in lokalne pisarne* Agencije

1. Agencija ima sedež v Pragi (Češka).

2. *Uslužbenci Agencije so lahko zaposleni v katerem od zemeljskih centrov Galileo ali EGNOS iz izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2016/413 ali (EU) 2017/1406 ter izvajajo dejavnosti vesoljskega programa, navedene v ustreznem sporazumu.*
3. *Glede na potrebe vesoljskega programa se lahko v skladu s postopkom iz člena 79(2) v državah članicah odprejo lokalne pisarne.*

POGLAVJE II

Organizacija Agencije

Člen 72

Upravna in vodstvena struktura

1. Upravno in vodstveno strukturo Agencije sestavljajo:
 - (a) upravni odbor;
 - (b) izvršni direktor;
 - (c) svet za varnostno akreditacijo.
2. Upravni odbor, izvršni direktor ter svet za varnostno akreditacijo **■** sodelujejo, da bi zagotovili delovanje Agencije in usklajevanje v skladu s postopki, določenimi z notranjimi predpisi Agencije, kot so poslovnik upravnega odbora, poslovnik sveta za varnostno akreditacijo, finančna pravila, ki se uporabljajo za Agencijo, izvedbene določbe kadrovskih predpisov in določbe o dostopu do dokumentov.

Člen 73

Upravni odbor

1. Upravni odbor sestavljajo po en predstavnik vsake države članice in **trije** predstavniki Komisije, od katerih imajo vsi glasovalno pravico. Upravni odbor ima tudi enega člana, ki ga imenuje Evropski parlament in nima glasovalne pravice.
2. Predsednik ali namestnik predsednika sveta za varnostno akreditacijo, predstavnik Sveta, predstavnik visokega predstavnika in predstavnik Evropske vesoljske agencije so

povabljeni, da se sestankov upravnega odbora udeležijo kot opazovalci **pri zadevah, ki se neposredno nanašajo nanje**, v skladu s pogoji iz poslovnika upravnega odbora.

3. Vsak član upravnega odbora ima svojega nadomestnega člana. Nadomestni član zastopa člana v primeru odsotnosti slednjega.
4. **Vsaka država članica imenuje člana in nadomestnega člana** upravnega odbora, **pri čemer upošteva njihovo znanje** s področja nalog Agencije ter **relevantne vodstvene, upravne in proračunske** spretnosti in **znanja**. Evropski parlament, Komisija in države članice si prizadevajo omejiti menjavanje svojih predstavnikov v upravnem odboru, da se zagotovi kontinuiteta dejavnosti odbora. Vse strani si prizadevajo doseči uravnoteženo zastopanost moških in žensk v upravnem odboru.
5. Mandat članov upravnega odbora in njihovih nadomestnih članov traja štiri leta in se lahko **■** podaljša.
6. Po potrebi se udeležba predstavnikov tretjih držav ali mednarodnih organizacij ter pogoji zanj določijo v sporazumih iz člena 98 ter so skladni s poslovníkom upravnega odbora. **Ti predstavniki nimajo pravice glasovanja.**

Člen 74

Predsednik upravnega odbora

1. Upravni odbor izmed svojih članov z glasovalno pravico izvoli predsednika in njegovega namestnika. Namestnik predsednika po uradni dolžnosti nadomešča predsednika, kadar ta ne more opravljati svojih dolžnosti.
2. Mandat predsednika in namestnika predsednika traja dve leti in se lahko enkrat podaljša. Konča se s koncem članstva predsednika oziroma njegovega namestnika v upravnem odboru.
3. Upravni odbor je pristojen za razrešitev predsednika, njegovega namestnika ali obeh.

Člen 75

Sestanki upravnega odbora

1. Sestanke upravnega odbora skliče predsednik.

2. Izvršni direktor se udeležuje posvetovanj, razen če predsednik odloči drugače. Nima pravice glasovanja.
3. Upravni odbor se redno sestane **vsaj** dvakrat na leto. Sestane se tudi na pobudo predsednika ali na zahtevo vsaj tretjine članov.
4. Upravni odbor lahko osebe, katerih mnenje bi utegnilo biti koristno, povabi, da se njegovih sestankov udeležijo kot opazovalci. Članom upravnega odbora lahko v skladu s poslovníkom pomagajo svetovalci ali strokovnjaki.
5. ***Če se razprava nanaša na uporabo občutljive nacionalne infrastrukture***, se lahko sestankov in posvetovanj upravnega odbora ***na podlagi potrebe po seznaitvi*** udeležijo predstavniki držav članic ***in Komisije***, pri glasovanju pa lahko sodelujejo le ***predstavniki držav članic, ki imajo tako infrastrukturo, in predstavnik Komisije***. Kadar predsednik upravnega odbora ne zastopa ene od držav članic, ki imajo tako infrastrukturo, ga nadomestijo predstavniki držav članic, ki imajo tako infrastrukturo. ***Poslovnik upravnega odbora določa razmere, v katerih se lahko ta postopek uporabi.***
6. Agencija poskrbi za sekretariat upravnega odbora.

Člen 76

Pravila glasovanja v upravnem odboru

1. Če s to uredbo ni določeno drugače, upravni odbor svoje odločitve sprejme z večino vseh članov z glasovalno pravico.

Za izvolitev in razrešitev predsednika upravnega odbora in njegovega namestnika je potrebna dvotretjinska večina vseh članov z glasovalno pravico; ta je potrebna tudi za sprejetje proračuna, delovnih programov, ***odobritev ureditve iz člena 98(2) ter varnostnih pravil Agencije, sprejetje poslovníka, vzpostavitev lokalnih pisarn in odobritev sporazumov o gostovanju iz člena 92.***

2. Vsak predstavnik držav članic in Komisije ima en glas. Ob odsotnosti člana z glasovalno pravico je do glasovanja upravičen njegov nadomestni član. Odločitve na podlagi ***točke*** (a) **■** člena 77(2) **■**, razen v zvezi z zadevami iz poglavja II naslova V, ***ali na podlagi člena 77(5)*** se sprejmejo samo ob pozitivnem glasovanju predstavnikov Komisije.

3. V poslovniku upravnega odbora se določijo podrobnejša pravila o glasovanju, zlasti pogoji, pod katerimi lahko člani delujejo v imenu drugih članov, *in, kadar je to primerno, vse zahteve za sklepčnost.*

Člen 77

Naloge upravnega odbora

1. Upravni odbor zagotavlja, da Agencija opravlja naloge, ki so ji zaupane, pod pogoji iz te uredbe, in v ta namen sprejme vse potrebne odločitve, brez poseganja v pristojnosti sveta za varnostno akreditacijo v zvezi z dejavnostmi iz poglavja II naslova V.
2. Poleg tega upravni odbor opravlja naslednje naloge:
 - (a) do 15. novembra vsakega leta sprejme delovni program Agencije za naslednje leto, potem ko vanj brez kakršnih koli sprememb vključi del, ki ga pripravi svet za varnostno akreditacijo v skladu s točko (b) člena 80, in potem ko prejme mnenje Komisije;
 - (x) *najpozneje do 30. junija prvega leta večletnega finančnega okvira iz člena 312 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme večletni delovni program Agencije za obdobje, zajeto v večletnem finančnem okviru, potem ko vanj brez kakršnih koli sprememb vključi del, ki ga pripravi svet za varnostno akreditacijo v skladu s točko (a) člena 80, in potem ko prejme mnenje Komisije. Glede tega večletnega delovnega programa se posvetuje z Evropskim parlamentom, če je namen tega posvetovanja izmenjava stališč, izid pa za Agencijo ni zavezujoč.*
 - (b) opravlja naloge v zvezi s proračunom iz člena 84(5), (6), (10) in (11);
 - (c) nadzoruje obratovanje Centra za nadzor varnosti Galileo iz točke (b) člena 34(3);
 - (d) sprejme ureditev za izvajanje Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1049/2001 z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije¹ v skladu s členom 94;

¹ Uredba (ES) št. 1049/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 145, 31.5.2001, str. 43).

- (e) odobri dogovore iz člena 98, potem ko se s svetom za varnostno akreditacijo posvetuje o določbah dogovorov v zvezi z varnostno akreditacijo;
- (f) sprejme tehnične postopke, potrebne za opravljanje svojih nalog;
- (g) sprejme letno poročilo o dejavnostih in prihodnjih možnostih Agencije, potem ko vanj brez kakršnih koli sprememb vključi del, ki ga pripravi svet za varnostno akreditacijo v skladu s točko (c) člena 80, ter ga do 1. julija posreduje Evropskemu parlamentu, Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču;
- (h) poskrbi za ustrezno nadaljnje ukrepanje na podlagi ugotovitev in priporočil, navedenih v ocenah in preverjanjih iz člena 102, ugotovitev in priporočil iz preiskav Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) ter vseh poročil notranjih ali zunanjih preverjanj ter proračunskemu organu posreduje vse pomembne informacije v zvezi z rezultati ocenjevalnih postopkov;
- (i) izvršni direktor se z njim pred podpisom posvetuje o sporazumih o okvirnem finančnem partnerstvu iz člena 31(2) *ter sporazumih o prispevkih iz členov 28(2a) in 30(5)*;
- (j) sprejme varnostna pravila Agencije iz člena 96;
- (k) na predlog izvršnega direktorja odobri strategijo za boj proti goljufijam;
- (l) po potrebi in na predlog izvršnega direktorja odobri organizacijske strukture iz točke (n) člena 77(1);

■

- (n) imenuje računovodjo, ki je lahko računovodja Komisije, za katerega veljajo kadrovske predpisi in pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev in ki je pri opravljanju svojih dolžnosti popolnoma neodvisen;
- (o) sprejme in objavi svoj poslovnik.

3. V zvezi z osebjem Agencije upravni odbor izvaja pooblastila organa za imenovanje in organa za sklepanje pogodb o zaposlitvi, ki so mu dodeljena na podlagi Kadrovskih predpisov za uradnike Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: kadrovske predpisi) oziroma

pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev (v nadaljnjem besedilu: pooblastila organa za imenovanje).

Upravni odbor v skladu s postopkom iz člena 110 kadrovskih predpisov sprejme odločitev na podlagi člena 2(1) kadrovskih predpisov in člena 6 pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev o prenosu ustreznih pooblastil organa za imenovanje na izvršnega direktorja in opredelitvi pogojev, v skladu s katerimi se lahko ta prenos pooblastil začasno prekine. Izvršni direktor o izvajanju prenesenih pooblastil poroča upravnemu odboru. Izvršni direktor ima dovoljenje za nadaljnji prenos teh pooblastil.

Ob uporabi drugega pododstavka tega odstavka lahko upravni odbor, kadar tako zahtevajo izjemne okoliščine, s sprejetjem sklepa začasno prekine prenos pooblastil organa za imenovanje na izvršnega direktorja in pooblastil, ki jih je ta prenesel naprej, ter jih izvaja sam ali jih prenese na enega od svojih članov ali na člana osebja, ki ni izvršni direktor.

Z odstopanjem od drugega pododstavka mora upravni odbor na predsednika sveta za varnostno akreditacijo prenesti pooblastila iz prvega pododstavka, ki se nanašajo na zaposlovanje, ocenjevanje in prerazporejanje osebja, udeleženega pri dejavnostih iz poglavja II naslova V, ter disciplinske ukrepe, ki jih je treba sprejeti glede takega osebja.

Upravni odbor sprejme izvedbene določbe kadrovskih predpisov in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev v skladu s postopkom iz člena 110 kadrovskih predpisov. V zvezi z zaposlovanjem, ocenjevanjem in prerazporejanjem osebja, udeleženega pri dejavnostih iz poglavja II naslova V, ter zadevnimi disciplinskimi ukrepi, ki jih je treba sprejeti glede tega osebja, se predhodno posvetuje s svetom za varnostno akreditacijo in ustrezno upošteva njegova stališča.

Sprejme tudi sklep, s katerim določi pravila o napotitvi nacionalnih strokovnjakov v Agencijo. Pred sprejetjem tega sklepa se s svetom za varnostno akreditacijo posvetuje o napotitvi nacionalnih strokovnjakov, udeleženih pri dejavnostih varnostne akreditacije iz poglavja II naslova V, in ustrezno upošteva njegova stališča.

4. Upravni odbor imenuje izvršnega direktorja ter lahko podaljša ali predčasno konča njegov mandat v skladu s členom 89.

5. Upravni odbor nad izvršnim direktorjem opravlja disciplinski nadzor v zvezi z njegovo uspešnostjo, zlasti glede varnostnih zadev, za katere je pristojna Agencija, razen v zvezi z dejavnostmi, ki se izvajajo v skladu s poglavjem II naslova V.

Člen 78

Izvršni direktor

1. Agencijo vodi njen izvršni direktor. Izvršni direktor odgovarja upravnemu odboru.

Ta odstavek ne posega v samostojnost in neodvisnost sveta za varnostno akreditacijo in osebja Agencije, ki je v skladu s členom 82 pod njegovim nadzorom, pa tudi ne v pooblastila, ki so bila svetu za varnostno akreditacijo in njegovemu predsedniku dodeljena v skladu s členoma 37 in 81.

2. *Ne glede na pristojnosti Komisije in upravnega odbora je izvršni direktor neodvisen pri opravljanju dolžnosti in niti ne zahteva niti ne sprejema nobenih navodil katere koli vlade ali drugega organa.*

Člen 79

Naloge izvršnega direktorja

1. Izvršni direktor opravlja naslednje naloge:
- (a) zastopa agencijo in podpiše sporazum iz **členov 31(2), 28(2a) in 30(5)**;
 - (b) pripravi delo upravnega odbora in sodeluje pri njegovem delu v skladu z drugim pododstavkom člena 76, vendar brez pravice glasovanja;
 - (c) izvaja sklepe upravnega odbora;
 - (d) pripravi večletne in letne delovne programe Agencije ter jih predloži upravnemu odboru v odobritev, razen delov, ki jih pripravi in sprejme svet za varnostno akreditacijo v skladu s točkama (a) in (b) člena 80;
 - (e) izvaja večletne in letne delovne programe, razen delov, ki jih izvaja predsednik sveta za varnostno akreditacijo;

- (f) za vsak sestanek upravnega odbora pripravi poročilo o napredku pri izvajanju letnega delovnega programa, po potrebi pa tudi večletnega delovnega programa, v katerega je brez kakršnih koli sprememb vključen del, ki ga pripravi predsednik sveta za varnostno akreditacijo;
- (g) pripravi letno poročilo o dejavnostih in prihodnjih možnostih Agencije, razen dela v zvezi z dejavnostmi iz naslova V, ki ga pripravi in odobri svet za varnostno akreditacijo v skladu s točko (c) člena 80, in ga predloži upravnemu odboru v odobritev;
- (h) izvaja tekoče upravljanje Agencije in sprejme vse potrebne ukrepe, vključno s sprejetjem notranjih upravnih navodil in objavo obvestil, da bi zagotovil delovanje Agencije v skladu s to uredbo;
- (i) sestavi osnutek načrta prihodkov in odhodkov Agencije v skladu s členom 84 ter izvršuje proračun v skladu s členom 85;
- (j) skrbi za to, da se je Agencija kot operater Centra za nadzor varnosti Galileo zmožna odzivati na navodila, dana na podlagi Sklepa 2014/496/SZVP, in opravljati svojo vlogo iz člena 6 Sklepa št. 1104/2011/EU;
- (k) skrbi za širjenje vseh ustreznih informacij, zlasti v zvezi z varnostjo, znotraj strukture Agencije iz člena 72(1);
- (l) za vprašanja, povezana z dejavnostmi varnostne akreditacije iz poglavja II naslova V, v tesnem sodelovanju s predsednikom sveta za varnostno akreditacijo določi organizacijske strukture Agencije in jih predloži upravnemu odboru v odobritev. Navedene strukture odražajo posebnosti različnih komponent vesoljskega programa;
- (m) v zvezi z osebjem Agencije izvaja pooblastila iz prvega pododstavka člena 37(3), kolikor so mu ta pooblastila dodeljena v skladu z drugim pododstavkom navedenega člena;
- (n) skrbi, da so svetu za varnostno akreditacijo, organom iz člena 37(3) in predsedniku sveta za varnostno akreditacijo na voljo storitve sekretariata in vsi viri, potrebni za njihovo nemoteno delovanje;

- (o) pripravi akcijski načrt za zagotovitev nadaljnjega ukrepanja na podlagi ugotovitev in priporočil ocen iz člena 102, razen dela akcijskega načrta v zvezi z dejavnostmi iz poglavja II naslova V, ter Komisiji predloži polletno poročilo o doseženem napredku, potem ko je vanj brez kakršnih koli sprememb vključen del, ki ga pripravi svet za varnostno akreditacijo; to poročilo se predloži tudi v vednost upravnemu odboru;
- (p) sprejme naslednje ukrepe za zaščito finančnih interesov Unije:
 - i) preventivni ukrepi proti goljufijam, korupciji in drugemu protipravnemu ravnanju ter uporaba učinkovitih nadzornih ukrepov;
 - ii) ob odkritju nepravilnosti izterjava neupravičeno izplačanih zneskov, pri čemer se, kjer je ustrezno, uporabi učinkovite, sorazmerne in odvračilne upravne in finančne kazni;
- (q) pripravi strategijo za boj proti goljufijam za Agencijo, ki je ob upoštevanju analize stroškov in koristi v zvezi z ukrepi, ki se bodo izvajali, sorazmerna s tveganjem goljufij ter v kateri so upoštevani ugotovitve in priporočila, ki izhajajo iz preiskav urada OLAF, in jo predloži upravnemu odboru v odobritev;
- (r) Evropskemu parlamentu na zahtevo predloži poročila o opravljanju svojih dolžnosti. Svet lahko izvršnega direktorja pozove, naj poroča o opravljanju svojih dolžnosti.

2. Izvršni direktor odloči, ali je za učinkovito in uspešno opravljanje nalog Agencije treba enega ali več članov osebja namestiti v eni ali več državah članicah. Izvršni direktor pred odločitvijo o ustanovitvi lokalnega urada pridobi predhodno odobritev Komisije, upravnega odbora in zadevnih držav članic. Z navedeno odločitvijo se opredeli obseg dejavnosti, ki naj bi se izvajale v navedenem lokalnem uradu, in sicer tako, da se preprečijo nepotrebni stroški in podvajanje upravnih funkcij Agencije. Morda bo treba skleniti sporazum o **gostovanju** z zadevnimi državami članicami. ***Če je mogoče, se učinek dodeljenih kadrovskih in proračunskih virov vključi v osnutek enotnega programskega dokumenta iz člena 84(6).***

Člen 80

Vodstvene naloge sveta za varnostno akreditacijo

Svet za varnostno akreditacijo kot del vodstvene strukture Agencije poleg nalog iz člena 37:

- (a) pripravi in odobri tisti del večletnega delovnega programa, ki se nanaša na operativne dejavnosti iz poglavja II naslova V ter finančne in človeške vire, potrebne za izvršitev navedenih dejavnosti, in ga pravočasno predloži upravnemu odboru, da se lahko vključi v večletni delovni program;
- (b) pripravi in odobri tisti del letnega delovnega programa, ki se nanaša na operativne dejavnosti iz poglavja II naslova V ter finančne in človeške vire, potrebne za izvršitev navedenih dejavnosti, in ga pravočasno predloži upravnemu odboru, da se lahko vključi v letni delovni program;
- (c) pripravi in odobri tisti del letnega poročila, ki se nanaša na dejavnosti in prihodnje možnosti Agencije, ki so vključene v poglavje II naslova V, ter finančne in človeške vire, potrebne za izvršitev navedenih dejavnosti in prihodnjih možnosti, in ga pravočasno predloži upravnemu odboru, da se lahko vključi v letno poročilo.

Člen 81

Predsednik sveta za varnostno akreditacijo

1. Svet za varnostno akreditacijo izmed svojih članov izvoli predsednika in njegovega namestnika z dvotretjinsko večino vseh članov z glasovalno pravico. Če po dveh sestankih sveta za varnostno akreditacijo dvotretjinska večina ni bila dosežena, za izvolitev zadostuje navadna večina.
2. Namestnik predsednika po uradni dolžnosti nadomešča predsednika, kadar slednji ne more opravljati svojih dolžnosti.
3. Svet za varnostno akreditacijo je pristojen za razrešitev predsednika, njegovega namestnika ali obeh. Odločitev o razrešitvi sprejme z dvotretjinsko večino.
4. Mandat predsednika in namestnika predsednika sveta za varnostno akreditacijo traja dve leti in se lahko enkrat podaljša. Vsak mandat se konča s koncem članstva predsednika oziroma njegovega namestnika v svetu za varnostno akreditacijo.

Člen 82

Organizacijski vidiki sveta za varnostno akreditacijo

1. Svet za varnostno akreditacijo ima dostop do vseh človeških in materialnih virov, potrebnih za neodvisno opravljanje njegovih nalog. Ima dostop do vseh informacij v lasti drugih organov Agencije, ki bi mu lahko koristile pri izvajanju njegovih nalog, brez poseganja v načeli samostojnosti in neodvisnosti iz člena 36(i).
2. Svet za varnostno akreditacijo in osebje Agencije pod njegovim nadzorom svoje delo opravljata na način, ki zagotavlja samostojnost in neodvisnost glede na ostale dejavnosti Agencije, zlasti operativne dejavnosti, povezane z uporabo sistemov, v skladu s cilji različnih komponent vesoljskega programa. Noben član osebja Agencije pod nadzorom sveta za varnostno akreditacijo ne more biti hkrati zadolžen za druge naloge znotraj Agencije.

V ta namen se znotraj Agencije vzpostavi učinkovita organizacijska razmejitev med osebjem, udeleženi pri dejavnostih iz poglavja II naslova V, in ostalim osebjem Agencije. Svet za varnostno akreditacijo nemudoma obvesti izvršilnega direktorja, upravni svet in Komisijo o kakršnih koli okoliščinah, ki bi lahko ogrozile njegovo samostojnost ali neodvisnost. Če se v Agenciji ne najdejo sredstva za odpravo takšne okoliščine, Komisija preuči razmere ob posvetovanju z zadevnimi stranmi. Na podlagi izida te preučitve Komisija sprejme ustrezne ukrepe za zmanjšanje tveganj, ki jih mora izvesti Agencija, ter o tem obvesti Evropski parlament in Svet.

3. Svet za varnostno akreditacijo ustanovi posebne podorgane, ki delujejo po njegovih navodilih in obravnavajo specifična vprašanja. Ob zagotavljanju potrebne kontinuitete dela ustanovi zlasti komisijo, ki opravlja preglede varnostnih analiz in preizkuse ter pripravi ustrezna poročila o tveganju in s tem svetu pomaga pri sprejemanju odločitev. Svet za varnostno akreditacijo lahko ustanovi in razpusti skupine strokovnjakov, ki prispevajo k delu te komisije.

Člen 83

Naloge predsednika sveta za varnostno akreditacijo

1. Predsednik sveta za varnostno akreditacijo zagotovi, da svet svoje dejavnosti varnostne akreditacije izvaja povsem neodvisno, ter opravlja naslednje naloge:
 - (a) vodi dejavnosti varnostne akreditacije pod nadzorom sveta za varnostno akreditacijo;

- (b) izvaja tisti del večletnega in letnega delovnega programa Agencije iz poglavja II naslova V, ki je pod nadzorom sveta za varnostno akreditacijo;
 - (c) sodeluje z izvršnim direktorjem pri izdelavi osnutka kadrovskega načrta iz člena 84(4) in pripravi organizacijskih struktur Agencije;
 - (d) pripravi tisti del poročila o napredku, ki se nanaša na operativne dejavnosti iz poglavja II naslova V, ter ga pravočasno predloži svetu za varnostno akreditacijo in izvršnemu direktorju, da se lahko vključi v poročilo o napredku;
 - (e) pripravi tisti del letnega poročila in akcijskega načrta, ki se nanaša na operativne dejavnosti iz poglavja II naslova V, ter ga pravočasno predloži izvršnemu direktorju;
 - (f) zastopa Agencijo v zvezi z dejavnostmi in odločitvami iz poglavja II naslova V;
 - (g) v zvezi z osebjem Agencije, udeleženi pri dejavnostih iz poglavja II naslova V, izvaja pooblastila iz prvega pododstavka člena 77(3), ki so mu dodeljena v skladu s četrtem pododstavkom člena 77(3).
2. Kar zadeva dejavnosti iz poglavja II naslova V, lahko Evropski parlament in Svet predsednika sveta za varnostno akreditacijo pozoveta na izmenjavo stališč pred obema institucijama o delu in prihodnjih možnostih Agencije, tudi v zvezi z večletnim in letnim delovnim programom.

POGLAVJE III

Finančne določbe v zvezi z Agencijo

Člen 84

Proračun Agencije

1. Brez poseganja v druge vire in dajatve ■ prihodki Agencije vključujejo prispevek Unije, predviden v proračunu Unije, za zagotovitev uravnoteženosti prihodkov in odhodkov.
Agencija lahko prejme ad hoc nepovratna sredstva iz proračuna Unije.
2. Odhodki Agencije zajemajo odhodke za zaposlene, poslovanje in infrastrukturo, operativne stroške ter odhodke, povezane z delovanjem sveta za varnostno akreditacijo, vključno z

organi iz **členov 37(3) in 82(3)**, ter s pogodbami in sporazumi, ki jih Agencija sklene za opravljanje nalog, ki so ji zaupane.

3. Prihodki in odhodki so uravnoteženi.
4. Izvršni direktor v tesnem sodelovanju s predsednikom sveta za varnostno akreditacijo za dejavnosti iz poglavja II naslova V pripravi osnutek načrta odhodkov in prihodkov Agencije za naslednje proračunsko leto, pri čemer jasno razlikuje med elementi osnutka načrta, ki se nanašajo na dejavnosti varnostne akreditacije, in tistimi, ki se nanašajo na ostale dejavnosti Agencije. Predsednik sveta za varnostno akreditacijo lahko napiše izjavo o tem osnutku, izvršni direktor pa osnutek načrta in to izjavo, skupaj z osnutkom kadrovskega načrta, posreduje upravnemu odboru in svetu za varnostno akreditacijo.
5. Upravni odbor na podlagi osnutka načrta odhodkov in prihodkov ter v tesnem sodelovanju s svetom za varnostno akreditacijo za dejavnosti iz poglavja II naslova V vsako leto pripravi načrt odhodkov in prihodkov Agencije za naslednje proračunsko leto.
6. Upravni odbor osnutek enotnega programskega dokumenta, vključno z, med drugim, načrtom prihodkov in odhodkov, osnutkom kadrovskega načrta in začasnim letnim delovnim programom, do 31. januarja posreduje Komisiji in tretjim državam ali mednarodnim organizacijam, s katerimi je Agencija sklenila dogovore v skladu s členom 98.
7. Komisija osnutek načrta odhodkov in prihodkov skupaj s predlogom splošnega proračuna Evropske unije posreduje Evropskemu parlamentu in Svetu (v nadaljnjem besedilu: proračunski organ).
8. Komisija na podlagi osnutka načrta v predlog splošnega proračuna Evropske unije vključi sredstva, ki so po njenem mnenju potrebna za kadrovske načrte, in znesek subvencije v breme splošnega proračuna, nato pa predlog splošnega proračuna predloži proračunskemu organu v skladu s členom 314 Pogodbe o delovanju Evropske unije.
9. Proračunski organ odobri proračunska sredstva za prispevek Agenciji in sprejme kadrovske načrte Agencije.
10. Proračun sprejema upravni odbor. Ta postane dokončen po dokončnem sprejetju splošnega proračuna Evropske unije. Kadar je potrebno, se ustrezno prilagodi.

11. Upravni odbor proračunski organ v najkrajšem možnem času uradno obvesti o svoji nameri glede izvajanja projektov, ki bodo imeli znatne finančne posledice za financiranje proračuna, zlasti morebitnih projektov v zvezi z nepremičninami, npr. najetjem ali nakupom objektov. O tem obvesti Komisijo.
12. Če oddelek proračunskega organa izda uradno obvestilo o svoji nameri za izdajo mnenja, svoje mnenje predloži upravnemu odboru v šestih tednih od datuma uradne priglasitve projekta.

Člen 85

Izvrševanje proračuna Agencije

1. Proračun Agencije izvršuje izvršni direktor.
2. Izvršni direktor proračunskemu organu vsako leto sporoči vse informacije, potrebne za izvedbo njihovih nalog v zvezi z ocenjevanjem.

Člen 86

Predstavitev računovodskih izkazov Agencije in razrešnica

Pri predstavitvi začasnih in končnih računovodskih izkazov Agencije ter razrešnici se upoštevajo pravila in časovni razpored finančne uredbe in okvirne finančne uredbe za organe iz [člena 70] finančne uredbe.

Člen 87

Finančne določbe v zvezi z Agencijo

Finančna pravila, ki veljajo za Agencijo, sprejme upravni odbor po posvetovanju s Komisijo. Ta pravila lahko od okvirne finančne uredbe za organe iz [člena 70] finančne uredbe odstopajo samo, če to terjajo posebnosti delovanja Agencije in če je Komisija k temu dala predhodno soglasje.

POGLAVJE V

Človeški viri Agencije

Člen 88

Osebjje Agencije

1. Za osebjje, zaposleno pri Agenciji, se uporabljajo kadrovski predpisi, pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev in pravila, ki jih skupaj sprejmejo institucije Unije za uporabo teh kadrovskih predpisov in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev.
2. Osebjje Agencije sestavljajo uslužbenci, ki jih po potrebi zaposli Agencija za opravljanje njenih nalog. Imajo varnostna dovoljenja, ki ustrezajo stopnji tajnosti podatkov, ki jih obdelujejo.
3. Notranji predpisi Agencije, kot so poslovnik upravnega odbora, poslovnik sveta za varnostno akreditacijo, finančna pravila, ki se uporabljajo za Agencijo, pravila za izvajanje kadrovskih predpisov in določbe o dostopu do dokumentov, zagotavljajo samostojnost in neodvisnost osebjja, ki opravlja dejavnosti varnostne akreditacije, v odnosu do osebjja, ki opravlja ostale dejavnosti Agencije, skladno s členom 36(i).

Člen 89

Imenovanje in mandat izvršnega direktorja

1. Izvršni direktor je zaposlen kot začasni uslužbenec Agencije v skladu s členom 2(a) pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev.

Izvršnega direktorja izmed ***vsaj treh*** kandidatov, ki jih predlaga Komisija po javnem in preglednem izbirnem postopku, ki sledi objavi razpisa za prijavo interesa v Uradnem listu Evropske unije ali drugod, imenuje upravni odbor na podlagi dosežkov in dokazanih upravnih in vodstvenih sposobnosti ter ustrezne usposobljenosti in izkušenj.

Kandidat za položaj izvršnega direktorja, ki ga izbere upravni odbor, je lahko povabljen, da ob prvi priložnosti poda izjavo pred Evropskim parlamentom in odgovori na vprašanja poslancev.

Za sklenitev pogodbe z izvršnim direktorjem Agencijo zastopa predsednik upravnega odbora.

Upravni odbor sprejme odločitev o imenovanju izvršnega direktorja z dvotretjinsko večino svojih članov.

2. Mandat izvršnega direktorja traja pet let. Ob zaključku tega mandata Komisija opravi oceno uspešnosti izvršnega direktorja ob upoštevanju prihodnjih nalog in izzivov, s katerimi se bo soočala Agencija.

Upravni odbor lahko na predlog Komisije ob upoštevanju ocene iz prvega pododstavka mandat izvršnega direktorja enkrat podaljša za obdobje do *petih* let.

Odločitev o podaljšanju mandata izvršnega direktorja se sprejme z dvotretjinsko večino članov upravnega odbora.

Izvršni direktor, čigar mandat je bil podaljšan, po izteku podaljšanja ne more sodelovati v izbirnem postopku za isto mesto.

Upravni odbor o tem, da namerava podaljšati mandat izvršnega direktorja, obvesti Evropski parlament. Pred podaljšanjem mandata je lahko izvršni direktor povabljen, da poda izjavo pred ustreznimi odbori Evropskega parlamenta in odgovarja na vprašanja poslancev.

3. Upravni odbor lahko na predlog Komisije ali tretjine svojih članov izvršnega direktorja razreši z odločitvijo, sprejeto z dvotretjinsko večino svojih članov.
4. Evropski parlament in Svet lahko pozoveta izvršnega direktorja na izmenjavo stališč pred obema institucijama o delu in prihodnjih možnostih Agencije, tudi v zvezi z večletnim in letnim delovnim programom. Ta izmenjava stališč ne zadeva vprašanj, povezanih z dejavnostmi varnostne akreditacije iz poglavja II naslova V.

Člen 90

Napotitev nacionalnih strokovnjakov v Agencijo

Agencija lahko zaposli nacionalne strokovnjake iz držav članic, **v skladu s členom 98(2) pa tudi nacionalne strokovnjake iz sodelujočih tretjih držav in** mednarodnih organizacij. Ti strokovnjaki imajo varnostno dovoljenje, ki ustreza stopnji tajnosti podatkov, ki jih obdelujejo **v skladu s členom 42(c)**. Zanje ne veljajo kadrovske predpisi in pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev.

POGLAVJE VI

Druge določbe

Člen 91

Privilegiji in imunitete

Za Agencijo in njeno osebje se uporablja Protokol št. 7 o privilegijih in imunitetah Evropske unije, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije.

Člen 92

Sporazum o sedežu in *sporazumi o gostovanju za lokalne pisarne*

1. Potrebna ureditev glede namestitve Agencije v državi članici gostiteljici in objektov, ki jih da na voljo zadevna država članica, ter posebna pravila, ki se v državi članici gostiteljici uporabljajo za izvršnega direktorja, člane upravnega odbora, osebje Agencije in njihove družinske člane, se določijo v sporazumu o sedežu med Agencijo in **zadevno** državo članico, v kateri se nahaja sedež, ki se sklene po odobritvi upravnega odbora. ***Če je to potrebno za delovanje lokalne pisarne, Agencija in zadevna država članica, v kateri je pisarna, po pridobitvi soglasja upravnega odbora skleneta sporazum o gostovanju.***
2. ***Države članice gostiteljice*** Agenciji ***zagotovijo*** najboljše možne pogoje za njeno nemoteno in uspešno delovanje, vključno z večjezičnim in evropsko usmerjenim izobraževanjem ter ustreznimi prometnimi povezavami.

Člen 93

Jezikovna ureditev v Agenciji

1. Za Agencijo se uporabljajo določbe Uredbe št. 1 z dne 15. aprila 1958 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski gospodarski skupnosti¹.
2. Prevajalske storitve, potrebne za delovanje Agencije, zagotovi Prevajalski center organov Evropske Unije.

Člen 94

Politika dostopa do dokumentov Agencije

1. Za dokumente Agencije se uporablja Uredba (ES) št. 1049/2001.
2. Upravni odbor sprejme ukrepe za izvajanje Uredbe (ES) št. 1049/2001.
3. Proti odločitvam, ki jih Agencija sprejme na podlagi člena 8 Uredbe (ES) št. 1049/2001, se je mogoče pritožiti pri varuhu človekovih pravic ali vložiti tožbo pred Sodiščem Evropske unije v skladu s členom 228 oziroma 263 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Člen 95

Preprečevanje goljufij s strani Agencije

1. Za olajšanje boja proti goljufijam, korupciji in drugim nezakonitim dejavnostim v skladu z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta Agencija v šestih mesecih od začetka svojega delovanja pristopi k Medinstitucionalnemu sporazumu z dne 25. maja 1999 o notranjih preiskavah, ki jih opravlja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF)², in sprejme ustrezne določbe, ki se uporabljajo za vse zaposlene v Agenciji, pri čemer uporabi vzorec iz Priloge k navedenemu sporazumu.
2. Evropsko računsko sodišče ima pooblastila za opravljanje revizij na podlagi dokumentov in na kraju samem pri vseh prejemnikih nepovratnih sredstev, izvajalcih in podizvajalcih, ki so od Agencije prejeli sredstva Unije.
3. Urad OLAF lahko v skladu z določbami in postopki, določenimi v Uredbi Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 in Uredbi (EU, Euratom) št. 883/2013, izvaja preiskave, vključno s pregledi na kraju samem in inšpekcijami, da ugotovi, ali je v zvezi z nepovratnimi sredstvi

¹ UL 17, 6.10.1958, str. 385–386.

² UL L 136, 31.5.1999, str. 15.

ali pogodbami, ki jih financira Agencija, prišlo do goljufije, korupcije ali kakršnega koli drugega protipravnega ravnanja, ki vpliva na finančne interese Unije.

4. Brez poseganja v odstavke 1, 2 in 3 sporazumi o sodelovanju s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami, pogodbe, sporazumi in sklepi Agencije o nepovratnih sredstvih vsebujejo določbe, ki Računsko sodišče in urad OLAF izrecno pooblašajo za izvajanje takih revizij in preiskav v skladu z njunimi pristojnostmi.

Člen 96

Varovanje tajnih ali občutljivih netajnih podatkov s strani Agencije

Agencija na podlagi predhodnega posvetovanja s Komisijo sprejme varnostne predpise, enakovredne varnostnim predpisom Komisije za varovanje tajnih podatkov Evropske unije in občutljivih netajnih podatkov, vključno s pravili o izmenjavi, obdelavi in hrambi takšnih podatkov, kakor je določeno v Sklepu Komisije (EU, Euratom) 2015/443 z dne 13. marca 2015 o varnosti v Komisiji¹ in Sklepu Komisije (EU, Euratom) 2015/444².

Člen 97

Odgovornost Agencije

1. Pogodbeno odgovornost Agencije ureja pravo, ki se uporablja za zadevno pogodbo.
2. Sodišče je pristojno za odločanje na podlagi arbitražne klavzule v vseh pogodbah, ki jih sklene Agencija.
3. V primeru nepogodbene odgovornosti pa Agencija v skladu s splošnimi načeli, ki so skupna pravnim ureditvam držav članic, nadomesti kakršno koli škodo, ki so jo povzročile njene enote ali njeni uslužbenci pri opravljanju svojih nalog.
4. V sporih v zvezi s povrnitvijo škode iz odstavka 3 je pristojno Sodišče.
5. Osebno odgovornost uslužbencev do Agencije urejajo določbe kadrovskih predpisov ali zanje veljavnih pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev.

¹ Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/443 z dne 13. marca 2015 o varnosti v Komisiji (UL L 72, 17.3.2015, str. 41).

² Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/444 z dne 13. marca 2015 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 72, 17.3.2015, str. 53).

Člen 98

Sodelovanje s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami

1. Agencija je odprta za udeležbo tretjih držav **in mednarodnih organizacij**, ki so z Unijo sklenile **mednarodni** sporazum v ta namen.
2. Na podlagi ustreznih določb sporazumov iz odstavka 1 **in člena 42** se dosežejo dogovori, v katerih je naveden zlasti značaj, obseg in način udeležbe zadevnih tretjih držav pri delu Agencije, vključno z določbami glede udeležbe pri pobudah Agencije, finančnih prispevkov in osebja. Kar zadeva kadrovska vprašanja, so ti dogovori v vseh pogledih skladni s kadrovskimi predpisi. **Po potrebi zajemajo tudi določbe o izmenjavi in varovanju tajnih podatkov s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami. Določbe mora predhodno odobriti Komisija.**
3. Upravni odbor sprejme strategijo o odnosih s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami, **v okviru mednarodnih sporazumov iz odstavka 1**, v zvezi z vprašanji, za katera je pristojna Agencija.
4. Komisija s sklenitvijo ustreznega delovnega dogovora z izvršnim direktorjem zagotovi, da Agencija v svojih odnosih s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami deluje v skladu s svojimi pristojnostmi in obstoječim institucionalnim okvirom.

Člen 99

Nasprotja interesov

1. Člani upravnega odbora in sveta za varnostno akreditacijo, izvršni direktor, napoteni nacionalni strokovnjaki in opazovalci podajo izjavo o zavezah in izjavo o odsotnosti ali obstoju kakršnih koli neposrednih ali posrednih interesov, ki bi lahko vplivali na njihovo neodvisnost. Te izjave so točne in popolne. Zadevne osebe jih podajo pisno ob začetku opravljanja nalog in se vsako leto obnovijo. Po potrebi, zlasti v primeru pomembnih sprememb osebnih okoliščin zadevnih oseb, se posodobijo.
2. Člani upravnega odbora in sveta za varnostno akreditacijo, izvršni direktor, napoteni nacionalni strokovnjaki, opazovalci in zunanji strokovnjaki, ki sodelujejo v ad hoc delovnih skupinah, pred vsakim sestankom, ki se ga udeležijo, podajo točno in popolno izjavo o odsotnosti ali obstoju kakršnih koli interesov, ki bi lahko vplivali na njihovo

neodvisnost glede katere koli točke na dnevnem redu, ter se vzdržijo sodelovanja v razpravi in glasovanja o takšnih točkah.

3. Upravni odbor in svet za varnostno akreditacijo v svojem poslovniku določita praktično ureditev glede pravil o izjavi o interesih iz odstavkov 1 in 2 ter glede preprečevanja in obvladovanja nasprotij interesov.

NASLOV X

NAČRTOVANJE, SPREMLJANJE, OCENJEVANJE IN NADZOR

Člen 100

Delovni program

Vesoljski program se izvaja z delovnimi programi iz člena 110 finančne uredbe, ki so lahko namenjeni posebej za vsako komponento programa. V programih dela se po potrebi določi skupni znesek, namenjen za operacije mešanega financiranja.

Člen 101

Spremljanje in poročanje

1. Kazalniki za poročanje o napredku vesoljskega programa pri doseganju splošnih in specifičnih ciljev iz člena 4 so določeni v Prilogi.
2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 105 v zvezi s spremembami Priloge za pregled in/ali dopolnitev kazalnikov, kadar bi bilo to potrebno.
3. Sistem za poročanje o smotnosti zagotavlja, da se podatki za spremljanje izvajanja in rezultatov programa zbirajo uspešno, učinkovito in pravočasno. V ta namen se prejemnikom finančnih sredstev Unije in po potrebi državam članicam naložijo sorazmerne zahteve glede poročanja.
4. Za namene odstavka 1 morajo prejemniki finančnih sredstev Unije zagotoviti ustrezne informacije. Podatki, potrebni za potrjevanje smotnosti, se zbirajo na racionalen, učinkovit in pravočasen način.

Člen 102

Ocenjevanje

1. Komisija ocenjevanja vesoljskega programa opravi pravočasno, da se lahko vključijo v postopek odločanja.

2. ***Komisija do 30. junija 2024 in nato vsaka štiri leta oceni izvajanje programa.***

V ocenjevanje vključi vse komponente in ukrepe vesoljskega programa. Pri ocenjevanju izvajanja komponent SSA in Gvsatcom oceni tudi uspešnost storitev, ki se izvajajo, ter razvoj potreb uporabnikov in razpoložljivih zmogljivosti za souporabo in združevanje, pri ocenjevanju izvajanja komponent Galileo, Copernicus in EGNOS pa tudi podatke in storitve, ki jih ponuja konkurenca. Za vsako komponento se na podlagi analize stroškov in koristi ocenijo tudi posledice tega razvoja, vključno s potrebo po spremembi cenovne politike ali po dodatni vesoljski ali zemeljski infrastrukturi.

Po potrebi se oceni priloži ustrezen predlog.

4. Komisija sklepne ugotovitve teh ocen skupaj s svojimi pripombami predloži Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij.
5. Subjekti, udeleženi pri izvajanju te uredbe, Komisiji sporočijo podatke in informacije, potrebne za pripravo ocene iz prvega odstavka.
6. Komisija do 30. junija 2024 in nato ***vsaka štiri leta*** v skladu s svojimi smernicami oceni uspešnost Agencije z vidika njenih ciljev, pristojnosti ***in*** nalog **■**. Ocena zlasti obravnava morebitno potrebo po spremembi mandata Agencije in finančne posledice vsake take spremembe, ***temelji pa na analizi stroškov in koristi***. Obravnava tudi politiko Agencije glede nasprotij interesov ter neodvisnost in samostojnost sveta za varnostno akreditacijo. ***Komisija lahko oceni tudi uspešnost Agencije ter tako preuči možnost, da bi ji zaupala dodatne naloge v skladu s členom 30(3). Po potrebi se oceni priloži ustrezen predlog.***

Kadar Komisija meni, da ni več razlogov, da bi Agencija v skladu s svojimi cilji, mandatom in nalogami še naprej izvajala svoje dejavnosti, lahko predlaga, da se ta uredba ustrezno spremeni.

Komisija poročilo o oceni Agencije in svoje sklepe predloži Evropskemu parlamentu in Svetu ter upravnemu odboru in svetu za varnostno akreditacijo Agencije. Ugotovitve ocene se objavijo.

Člen 103

Revizije

Revizije uporabe prispevkov Unije, ki jih opravijo osebe ali subjekti, vključno s tistimi, ki jih niso pooblastili institucije ali organi Unije, so osnova za splošno zagotovilo v skladu s členom 127 finančne uredbe.

Člen 104

Varstvo osebnih podatkov in zasebnosti

Vsakršna obdelava osebnih podatkov pri opravljanju nalog in dejavnosti na podlagi te uredbe, vključno takšna, ki jo izvede Agencija Evropske unije za vesoljski program, se izvaja v skladu z veljavnim pravom na področju varstva osebnih podatkov, zlasti Uredbo (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta. Upravni odbor določi ukrepe, v skladu s katerimi Agencija uporablja Uredbo (ES) št. 45/2001, vključno z ukrepi v zvezi z imenovanjem uradne osebe za varstvo podatkov pri Agenciji. Ti ukrepi se sprejmejo po posvetovanju z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov.

NASLOV XI

PRENOS POOBLASTIL IN IZVEDBENI UKREPI

Člen 105

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 52 in 101 se prenese na Komisijo ■ do 31. decembra 2028.
3. Prenos pooblastila iz členov 52 in 101 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v Uradnem listu Evropske unije ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje z dne 13. aprila 2016.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi členov 52 in 101, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v dveh mesecih od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 106

Nujni postopek

1. Delegirani **akti**, **sprejeti** na podlagi **tega člena**, **začnejo** veljati nemudoma in se **uporabljajo**, dokler se **jim** ne nasprotuje v skladu z odstavkom 2. V uradnem obvestilu Evropskemu parlamentu in Svetu o delegiranem aktu se navedejo razlogi za uporabo nujnega postopka.
2. Evropski parlament **ali** Svet lahko **nasprotuje** delegiranemu aktu **v skladu s postopkom iz člena 105(6)**. V takem primeru **Komisija nemudoma po tem, ko jo Evropski parlament ali Svet uradno obvesti o sklepu o nasprotovanju aktu, ta akt razveljavi**.

Člen 107

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

Sestaja se v naslednjih posebnih sestavah:

- (a) **Galileo in EGNOS;**
- (b) **Copernicus;**
- (c) **SSA;**
- (d) **Govsatcom;**
- (e) **Sestava za varnost: vsi varnostni vidiki vesoljskega programa brez poseganja v vlogo sveta za varnostno akreditacijo. Predstavnik ESA in Agencije se lahko povabi kot opazovalce. Za pomoč se zaprosi tudi Evropsko službo za zunanje delovanje¹;**
- (f) **Horizontalna sestava: strateški pregled izvajanja programa, skladnost med različnimi komponentami programa, medsektorski ukrepi in prerazporejanje proračuna, kakor je navedeno v členu 11.**

¹ **Uredbi se priloži izjava Sveta in Komisije o izvajanju člena 107 v zvezi z varnostnimi vidiki vesoljskega programa, ki bi se lahko glasila takole: „Svet in Komisija poudarjata, da je zaradi občutljivosti varnostnih vidikov vesoljskega programa ter v skladu s členoma 3(4) in 6(2) Uredbe (EU) št. 182/2011 posebej pomembno, da predsednik programskega odbora, ki se sestaja v sestavi za varnost, pri sprejemanju osnutkov izvedbenih aktov v zvezi z varnostnimi vidiki vesoljskega programa stori vse, kar je v njegovi moči, da bi poiskal rešitve s kar najširšo podporo v zadevnem odboru ali odboru za pritožbe.“**

- 1a. Programski odbor v skladu s svojim poslovnikom ustanovi forum uporabnikov kot delovno skupino, ki programskemu odboru svetuje glede vidikov, povezanih z uporabniškimi zahtevami, razvojem storitev in stopnjo uporabe. Forum uporabnikov si prizadeva za nenehno in učinkovito sodelovanje uporabnikov ter se sestaja v različnih sestavah, odvisnih od komponente programa.*
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.
- 4. V skladu z mednarodnimi sporazumi, ki jih je sklenila Unija, se lahko na seje odbora kot opazovalci povabijo predstavniki tretjih držav ali mednarodnih organizacij, in sicer pod pogoji, določenimi v poslovniku odbora, pri čemer se upošteva varnost Unije.*

NASLOV XII

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 108

Informiranje, komuniciranje in oglaševanje

1. Prejemniki finančnih sredstev Unije potrdijo izvor in zagotovijo prepoznavnost financiranja Unije (zlasti pri promoviranju ukrepov in njihovih rezultatov) z zagotavljanjem jasnih, učinkovitih in sorazmernih ciljno usmerjenih informacij različnemu občinstvu, vključno z mediji in javnostjo.
2. Komisija izvaja ukrepe informiranja in komuniciranja v zvezi s programom ter njegovimi ukrepi in rezultati. Finančna sredstva, dodeljena vesoljskemu programu, prispevajo tudi k institucionalnemu komuniciranju o političnih prednostnih nalogah Unije, kolikor so povezane s cilji iz člena 4.
3. Agencija lahko izvaja dejavnosti komuniciranja na lastno pobudo v okviru svojih pristojnosti. Dodelitev sredstev za dejavnosti komuniciranja ne sme škodljivo vplivati na učinkovito izvajanje nalog iz člena 30. ***Te dejavnosti*** se izvajajo v skladu z ustreznimi načrti za sporočanje in razširjanje informacij, ki jih sprejme upravni odbor.

Člen 109

Razveljavitve

1. Uredbe (EU) št. 912/2010, 1285/2013 in 377/2014 ter Sklep št. 541/2014/EU se razveljavijo z učinkom od 1. januarja 2021.
2. Sklicevanja na razveljavljene akte se štejejo za sklicevanja na to uredbo.

Člen 110

Prehodne določbe in kontinuiteta storitev po letu 2027

1. Ta uredba do zaključka zadevnih ukrepov ne vpliva na njihovo nadaljevanje ali spremembe v skladu z uredbami (EU) št. 377/2014, 1285/2013 in 912/2010 ter Sklepom št. 541/2014/EU, ki se za zadevne ukrepe še naprej uporabljajo do njihovega zaključka. Zlasti konzorcij, ustanovljen na podlagi odstavka 3 člena 7 Sklepa št. 541/2014/EU, zagotavlja storitve SST do 3 mesece po tem, ko ustanovni nacionalni organi podpišejo sporazum o vzpostavitvi partnerstva za SST, kot je določeno v členu 57.
2. Finančna sredstva za vesoljski program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med vesoljskim programom in ukrepi, sprejetimi v okviru uredb (EU) št. 377/2014 in 1285/2013 ter Sklepa št. 541/2014/EU.
3. Po potrebi se lahko v proračun po letu 2027 knjižijo odobritve za kritje odhodkov, **potrebnih za uresničevanje ciljev** iz člena 4¹, da se omogoči upravljanje ukrepov, ki ne bodo zaključeni do 31. decembra 2027.

Člen 111

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

[Uporablja se od 1. januarja 2021.]

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V ...,

Za Evropski parlament

Za Svet

Predsednik

Predsednik

KLJUČNI KAZALNIKI

Ključni kazalniki vnašajo strukturo v spremljanje uspešnosti programa glede na cilje iz člena 4. Z njimi se skušajo zmanjšati upravno breme in stroški.

1. Podatki v zvezi s tem se za namene letnega poročanja zbirajo za naslednje nize ključnih kazalnikov, za katere se podrobnosti o izvajanju, kot so metrika, zneski ter s tem povezane nominalne vrednosti in zgornje meje (vključno s kvantitativnimi in kvalitativnimi primeri) v skladu z veljavnimi zahtevami za misije in pričakovano uspešnostjo, opredelijo v sporazumih, sklenjenih z ustreznimi subjekti:

Specifični cilj iz člena 4(2)(a)

Kazalnik 1: Natančnost navigacijskih storitev in storitev določanja časa, ki jih ločeno zagotavljata Galileo in EGNOS

Kazalnik 2: Razpoložljivost in neprekinjenost delovanja storitev, ki jih ločeno zagotavljata Galileo in EGNOS

Kazalnik 3: Geografska pokritost storitev EGNOS in število objavljenih postopkov EGNOS (tako APV-I kot LPV-200)

Kazalnik 4: Zadovoljstvo uporabnikov iz EU s storitvami Galileo in EGNOS

Kazalnik 5: Delež sprejemnikov, ki podpirajo sistema Galileo in EGNOS, na svetovnem trgu in trgu sprejemnikov GNSS/SBAS (globalni satelitski navigacijski sistem/satelitski sistem za povečevanje) v EU

Specifični cilj iz člena 4(2)(b)

Kazalnik 1: Število uporabnikov storitev in podatkov Copernicus ter sistemov za dostop do informacij in podatkov (DIAS) v EU, po možnosti s podatki, kot so tip uporabnika, geografska porazdelitev in sektor dejavnosti

Kazalnik 1a: Po potrebi število zahtevanih in/ali opravljenih aktivacij storitev Copernicus

Kazalnik 1b: Zadovoljstvo uporabnikov iz EU s storitvami Copernicus in DIAS

Kazalnik 1c: Zanesljivost, razpoložljivost in neprekinjenost delovanja storitev in podatkovnega toka Copernicus

Kazalnik 2: Število novih informacijskih proizvodov v portfeljih posameznih storitev Copernicus

Kazalnik 3: Količina podatkov, ki jih ustvarijo Sentineli

Specifični cilj iz člena 4(2)(c)

Kazalnik 1: Število uporabnikov komponent SSA, po možnosti s podatki, kot so tip uporabnika, geografska porazdelitev in sektor dejavnosti

Kazalnik 2: Razpoložljivost storitev

Specifični cilj iz člena 4(2)(d)

Kazalnik 1: Število uporabnikov storitve GOVSATCOM iz EU, po možnosti s podatki, kot so tip uporabnika, geografska porazdelitev in sektor dejavnosti

Kazalnik 2: Razpoložljivost storitev

Specifični cilj iz člena 4(2)(e)

Kazalnik 1: Število izstrelitev za vesoljski program (tudi podatki, razvrščeni po tipu nosilnih raket)

Specifični cilj iz člena 4(2)(f)

Kazalnik 1: Število in lokacija vozlišč vesoljskih dejavnosti v Uniji

Kazalnik 2: Odstotek MSP s sedežem v EU kot delež skupne vrednosti sklenjenih pogodb za program

2. Pri ocenjevanju iz člena 102 se upoštevajo dodatni elementi, kot so:

- a) Uspešnost konkurentov na področjih navigacije in opazovanja Zemlje**
- b) Sprejemanje storitev Galileo in EGNOS med uporabniki**
- c) Celovitost storitev EGNOS**

- d) Sprejemanje storitev Copernicus med glavnimi uporabniki*
 - e) Število politik Unije ali držav članic, ki izkoriščajo program Copernicus ali imajo koristi od njega*
 - f) Analiza samostojnosti komponente SST in stopnje neodvisnosti EU na tem področju*
 - g) Pregled stanja na področju mreženja za dejavnosti NEO*
 - h) Ocena zmogljivosti Govsatcom na področju potreb uporabnikov, navedenih v členih 68 in 69*
 - i) Zadovoljstvo uporabnikov storitev SSA in Govsatcom*
 - j) Delež izstrelitev raket Ariane in Vega na skupnem trgu po javno dostopnih podatkih*
 - k) Razvoj sektorja nižje v vrednostni verigi, ki se, kadar so podatki na voljo, meri s številom novih podjetij, ki uporabljajo vesoljske podatke, informacije in storitve EU, številom ustvarjenih delovnih mest in prihodkom, pri čemer so podatki razvrščeni po državah članicah, pri njihovem pridobivanju pa se uporabljajo ankete Eurostata, če so na voljo*
 - l) Razvoj vesoljskega sektorja EU višje v vrednostni verigi, ki se, kadar so podatki na voljo, meri s številom ustvarjenih delovnih mest in prihodki po državah članicah, pa tudi z deležem evropske vesoljske industrije na svetovnem trgu, pri čemer se uporabljajo ankete Eurostata, če so na voljo*
-